

Consell de Govern / 15-03-2019

Projecte de decret pel qual s'estableixen els currículums, en l'àmbit de les Illes Balears, dels cicles formatius de grau mitjà de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i de grau superior corresponents als títols de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració i de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic, pertanyents tots a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i es regulen l'avaluació i les proves d'accés dels estudis professionals d'arts plàstiques i disseny

PREÀMBUL

Els articles 51, 52 i 53 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), regulen els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, quant al nivell acadèmic i l'organització en cicles de grau mitjà i de grau superior.

En l'article 45 de la mateixa norma, s'estableix que els graus mitjà i superior d'arts plàstiques i disseny tenen la condició d'ensenyaments artístics professionals. La finalitat que la Llei esmentada atribueix a aquests ensenyaments és la de proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals de les arts plàstiques i el disseny.

L'ordenació d'aquests ensenyaments s'ha de fer d'acord amb l'article 6 bis.3 de la Llei orgànica 2/2006, en el qual s'estableix que, per als ensenyaments artístics professionals, el Govern n'ha de fixar els objectius, les competències, els continguts i els criteris d'avaluació del currículum bàsic, que requereixen el 55 per cent dels horaris escolars per a les comunitats autònomes que tenen llengua cooficial i el 65 per cent per a aquelles que no en tenen.

El Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, defineix els títols de

tècnic i tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny com el document oficial acreditatiu del nivell de formació, qualificació i competència professional específica de cada especialitat artística, estableix l'estructura que han de tenir els títols esmentats i fixa els aspectes que han de preveure els ensenyaments mínims corresponents. Així mateix, el Reial decret 1427/2012, d'11 d'octubre, defineix la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual.

També es fa necessari esmentar el Reial decret 1436/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès, que pertany a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims; el Reial decret 1432/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, que pertany a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims; el Reial decret 1433/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració, que pertany a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims, i el Reial decret 1434/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic, que pertany a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims.

L'apartat 2 de l'article 2 d'aquests reials decrets estableix que són les administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències, les que han d'establir el currículum corresponent a aquests títols, dels quals han de formar part els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims establerts en els reials decrets.

Els principals reptes dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny són l'equitat, la qualitat i l'excel·lència dels seus ensenyaments, la conveniència d'incrementar la proporció de l'alumnat que els cursa, l'assoliment d'una implicació més gran de les empreses, estudis o tallers i, si escau, la construcció del sistema integrat de qualificacions i formació professional.

Els centres disposen d'autonomia per establir i adaptar les seves programacions i, amb l'objectiu de possibilitar les respostes adequades, s'incrementen les possibilitats de cursar aquests ensenyaments; s'interrelacionen els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny amb els altres ensenyaments i amb les formacions i actuacions que afavoreixen l'accés a aquests ensenyaments i la capacitat efectiva per cursar-los, i s'amplien els supòsits generals de col·laboració, sobretot amb les empreses, estudis o tallers.

Els objectius bàsics d'aquests currículums són atendre les actuals necessitats de formació dels tècnics d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i dels tècnics superiors d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, en

Il·lustració i en Còmic, establir uns aspectes bàsics que assegurin una formació comuna, garantir la validesa dels títols en compliment del que es disposa en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, i, a la vegada, constituir la garantia de qualitat que demanen els sectors productius artístics i culturals.

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer (BOIB núm. 32 ext., d'1 de març), estableix en l'article 36.2 que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener de 1998), i d'acord amb el que s'estableix en els reials decrets 1432/2012, 1433/2012, 1434/2012 i 1436/2012, el Govern de les Illes Balears pot dictar, en l'àmbit de les seves competències i dins el marc de la regulació i els límits fixats pel Govern de l'Estat, les disposicions que consideri necessàries per complementar el currículum d'aquests ensenyaments.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears (BOIB núm. 15, de 20 de maig), i l'article 7 del Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 17 de juliol), en concordança amb els articles 4 i 35 de la Llei orgànica 1/2007, reconeixen la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius.

Pel que fa als principis establerts en l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, aquest Decret dona compliment als principis de necessitat i eficàcia, tenint en compte que el seu objectiu és regular el contingut curricular d'aquestes especialitats dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny en l'àmbit de les Illes Balears, que fins ara s'havien basat en els continguts dels mòduls establerts en els reials decrets esmentats. La comunitat autònoma de les Illes Balears no disposa de desenvolupament propi en aquesta matèria, per la qual cosa es fa necessari, en l'àmbit de les Illes Balears, establir el currículum d'aquests ensenyaments mitjançant decret.

A més a més, la iniciativa en l'elaboració d'aquest Decret s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, nacional i de la Unió Europea, d'acord amb els principis de proporcionalitat i seguretat jurídica, i en compliment del mandat establert en els articles 6 bis.3 i 46 de la Llei orgànica 2/2006. Aquest Decret conté els mínims regulats per l'Estat, així com les especificacions pròpies en relació amb l'horari, el mòdul de llengua estrangera, etc.

En aplicació del principi de transparència, es va dur a terme la consulta pública prèvia prevista en l'article 133 de la Llei 39/2015 i s'ha posat a disposició dels ciutadans tota la documentació de la seva elaboració en els termes de l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'acord amb el principi d'eficiència, aquest Decret no genera cap càrrega administrativa respecte de la normativa anterior.

Finalment, en data 26 de juliol de 2018 es va rebre l'informe preceptiu del Consell Escolar de les Illes Balears.

Per tot això, a proposta del conseller d'Educació i Universitat, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 15 de març de 2019,

DECRET

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. L'objecte d'aquest Decret és establir dins l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears els currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual de grau mitjà, que s'inclou en l'annex 1, i de grau superior, que consten en els annexos 2, 3 i 4; els requisits d'accés, les exempcions i els continguts de les proves d'accés corresponents al títol de tècnic i de tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, que consten en els annexos 5 i 6, i els documents d'avaluació i mobilitat, que consten en l'annex 7:

Annex 1: Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès (grau mitjà).

Annex 2: Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia (grau superior).

Annex 3: Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració (grau superior).

Annex 4: Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic (grau superior).

Annex 5: Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, accés sense requisits acadèmics i regulació i validesa de les proves d'accés al grau mitjà corresponents als títols de tècnic dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

Annex 6: Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, accés sense requisits acadèmics i regulació i validesa de les proves d'accés al grau superior corresponents als títols de tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

Annex 7: Documents d'avaluació i mobilitat.

2. Els currículums permeten obtenir els títols següents:
 - a) Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès (Reial decret 1436/2012).
 - b) Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia (Reial decret 1432/2012).
 - c) Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració (Reial decret 1433/2012).
 - d) Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic (Reial decret 1434/2012).
3. Aquest Decret s'ha d'aplicar als centres d'ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny, públics i privats, de la comunitat autònoma de les Illes Balears que imparteixen els ensenyaments de règim especial que figuren en l'apartat 1 d'aquest article.

Article 2

Identificació dels títols

Els elements d'identificació, el perfil professional i el context professional dels títols s'estableixen en els apartats 1, 2 i 3 de cadascun dels currículums dels cicles formatius que s'inclouen en els annexos 1, 2, 3 i 4.

Article 3

Currículum

1. Els currículums dels cicles formatius de grau mitjà de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i de grau superior corresponents als títols de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració i de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic s'estableixen tenint en compte les característiques geogràfiques, socioculturals, artístiques i econòmiques pròpies de l'entorn en què s'implanten els títols.
2. Les escoles d'arts han de disposar de la necessària autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió econòmica per desenvolupar els ensenyaments i adaptar-los a les característiques de l'entorn.
3. Els centres autoritzats per impartir aquests ensenyaments artístics professionals han de concretar i desenvolupar les mesures organitzatives i curriculars que resultin més adequades per a aquests ensenyaments, les característiques de l'alumnat i la realitat sociocultural del seu entorn, en els termes establerts per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

4. Els centres docents han de desenvolupar els currículums establerts en aquest Decret mitjançant el projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques, en els quals s'han de potenciar aspectes com l'excel·lència en el treball, la creativitat, la innovació, la qualitat, la promoció de l'art i la cultura, el respecte al patrimoni artístic i cultural, el respecte al medi ambient, la prevenció de riscos laborals, la igualtat de gènere, la igualtat d'oportunitats, el disseny per a tots i l'accessibilitat universal, especialment en relació amb les persones amb discapacitat.
5. Els ensenyaments d'aquests cicles s'han d'impartir amb una metodologia flexible i oberta, basada en l'autoaprenentatge i adaptada a les característiques i necessitats de l'alumnat, atenent les persones amb discapacitat mitjançant recursos i mesures d'adaptació i d'accessibilitat que garanteixin que puguin cursar els ensenyaments en igualtat de condicions. Les adaptacions curriculars no poden ser significatives.
6. Els cicles formatius d'arts plàstiques i disseny tenen una durada de dos cursos acadèmics. El cicle formatiu de grau mitjà s'organitza de manera anual en dos cursos acadèmics. Els cicles formatius de grau superior s'organitzen de manera anual el primer curs acadèmic i en dos quadrimestres el segon curs.
7. Els currículums s'estableixen en l'apartat 4, referent als ensenyaments, de cadascun dels cicles formatius dels annexos 1, 2, 3 i 4, i s'estructuren en els apartats següents:
 1. Objectius generals del cicle formatiu.
 2. Distribució horària dels ensenyaments.
 3. Formació en el centre educatiu.
 4. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva.
 5. En el cas dels cicles formatius de grau superior, crèdits europeus ECTS (sistema europeu de transferència de crèdits).
 6. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls.
 7. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers.
8. La comissió pedagògica ha de proposar al claustre, per a la corresponent aprovació, la concreció curricular dels presents currículums i, especialment, la distribució dels objectius, els continguts i els criteris d'avaluació de les matèries que s'imparteixen durant més d'un curs o més d'un quadrimestre, en el cas del segon curs del grau superior.

Article 4

Flexibilització de l'oferta

De forma excepcional, mitjançant una resolució del director general de Planificació, Ordenació i Centres es poden dissenyar altres distribucions horàries dels mòduls dels cicles formatius, adreçades a la realització d'una oferta més flexible i adequada a la realitat social i econòmica de l'entorn. En tot cas s'ha de mantenir la durada total establerta per a cada mòdul professional en aquest Decret.

Article 5

Accés als ensenyaments

1. Pel que fa als requisits d'accés, a les exempcions i als continguts de la part específica de la prova d'accés, a l'accés sense requisits acadèmics i a la regulació i la validesa de les proves d'accés al grau mitjà i al superior corresponents als títols de tècnic i de tècnic superior, cal atènyer-se amb caràcter general al que s'estableix per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny en el Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, i al que s'estableix en els annexos 5 i 6 d'aquest Decret.
2. En l'oferta de places per iniciar els estudis en cada cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny, els centres han de reservar anualment:
 - a) Un 40 % de les places per a l'alumnat amb requisits acadèmics que accedeix als estudis mitjançant la realització només de la part específica de la prova d'accés.
 - b) Un 40 % de les places per a l'alumnat que està exempt de fer la part específica de la prova d'accés.
 - c) Un 20 % de les places per a l'alumnat que accedeix als estudis sense tenir els requisits acadèmics i que, per tant, ha de fer la part general i la part específica de la prova d'accés.
3. L'alumnat dels apartats anteriors s'ha d'ordenar de la forma següent: en el cas de l'alumnat amb requisits acadèmics, per la nota mitjana de la part específica de la prova d'accés i, en cas d'empat, per la mitjana del títol que dona dret a aquest accés; en el cas de l'alumnat exempt de realitzar la part específica, per la nota de la part general o per la mitjana del títol que li atorga aquesta exempció, i en el cas de l'alumnat sense requisits acadèmics, per la mitjana de la prova i, en cas d'empat, per la qualificació de la part específica.

Les places no ocupades del primer grup s'han de sumar al segon grup i les no ocupades del segon grup, al tercer grup.

Article 6

Llengua anglesa

1. Amb la finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, en aquests cicles formatius els centres han d'optar per una d'aquestes opcions:
 - a) Dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa en un dels mòduls del cicle formatiu de cada curs escolar, excepte el mòdul de formació i orientació laboral.
 - b) Disposar d'un mòdul d'anglès tècnic.
2. En el cas que els centres optin per l'opció *a* de l'apartat 1, les hores assignades al mòdul d'anglès tècnic i, si escau, els crèdits ECTS s'han de sumar a les hores i als crèdits del mòdul impartit en anglès, el qual ha de mantenir els mateixos objectius i criteris d'avaluació.

Article 7

Instal·lacions

1. Els centres han de disposar de les instal·lacions i les condicions materials que preveu el Reial decret 303/2010, de 15 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments artístics regulats a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, i en els reials decrets 1436/2012, 1432/2012, 1433/2012 i 1434/2012, d'11 d'octubre, referits a l'obtenció dels títols de grau mitjà i superior de la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, ja esmentats.
2. Els espais i els equipaments que han de tenir les escoles d'art i els centres docents autoritzats per impartir aquests ensenyaments han de complir la normativa sobre igualtat d'oportunitats, disseny per a tots i accessibilitat universal, prevenció de riscos laborals i seguretat i salut en el lloc de feina.

Article 8

Competència docent del professorat

1. Les especialitats dels professors dels cossos docents amb atribució docent en els mòduls que figuren en els annexos 1, 2, 3 i 4 d'aquest Decret són les establertes per a cada cicle formatiu en l'annex 2 dels respectius reials decrets de creació de cada títol.
2. L'atribució docent en el mòdul d'anglès tècnic correspon als cossos de catedràtics i de professors d'ensenyament secundari, ambdós de l'especialitat d'anglès.
3. En el cas que el mòdul d'anglès tècnic se substitueixi per la impartició en anglès d'un dels mòduls dels cicles formatius, l'atribució docent ha de correspondre als funcionaris docents que tinguin l'especialitat exigida sempre que acreditin,

com a mínim, un nivell B2 de competència lingüística d'anglès segons el Marc europeu comú de referència (MECR).

Article 9

Accés a altres estudis

1. El títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny permet l'accés al batxillerat.
2. El títol de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny dona dret a estar exempt de fer la part específica de la prova d'accés als estudis superiors de Disseny, als estudis superiors d'Arts Plàstiques i als ensenyaments de Conservació i Restauració de Béns Culturals. També dona dret a estar exempt de fer la part específica de la prova d'accés dels estudis universitaris que es determinin.

Article 10

Mòdul d'Obra Final (títol de tècnic) i de Projecte Integrat (títol de tècnic superior)

1. El departament de la família professional de comunicació gràfica i audiovisual ha d'elaborar la programació didàctica del mòdul d'Obra Final per al cicle formatiu de grau mitjà i del mòdul de Projecte Integrat per als cicles formatius de grau superior, que s'ha d'incloure en la programació general anual una vegada l'hagi aprovada el claustre.
2. Per dur a terme la tutoria del mòdul d'Obra Final i del mòdul de Projecte Integrat, hi ha d'haver un tutor per cada 5 alumnes.
3. És decisió de la comissió de coordinació pedagògica establir la necessitat o no de l'exposició oral de l'Obra Final i del Projecte Integrat.
4. L'alumnat ha de ser avaluat, una vegada superats la resta de mòduls de formació en el centre, per una comissió avaluadora formada per un president, que ha de ser el director del centre o la persona que aquest delegui, i per 2 a 4 vocals, un dels quals ha d'actuar com a secretari. El tutor de l'Obra Final o del Projecte Integrat d'un alumne no pot formar part de la comissió avaluadora d'aquest.
5. Anualment, la direcció del centre educatiu pertinent, realitzarà una convocatòria ordinària i una d'extraordinària tant per al mòdul d'Obra Final com per al mòdul de Projecte Integrat.

Article 11

Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té com a finalitat que l'alumnat adquireixi una correcta maduresa professional, d'acord amb el seu nivell, i permet avaluar la competència de l'alumnat en situacions reals de treball i afavorir la seva inserció laboral. Per això els centres educatius han de fomentar la col·laboració amb les empreses, els estudis, els tallers i altres entitats locals i autonòmiques.
2. La durada d'aquesta fase per a cadascun dels nivells dels ensenyaments regulats en aquest Decret queda establerta conforme amb el que s'especifica en el punt 4 dels annexos 1, 2, 3 i 4. Aquesta fase, que no té en cap cas caràcter laboral, s'ha de fer l'últim curs, una vegada l'alumne hagi aconseguit l'avaluació positiva de tots els mòduls, excepte dels mòduls d'Obra Final o de Projecte Integrat.
3. Amb caràcter excepcional, per decisió de l'equip docent del grup poden accedir a la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers els alumnes que tinguin mòduls pendents de superar sempre que la càrrega horària d'aquests no superi el 10 per 100 dels mòduls presencials al centre. En aquest cas, l'equip docent ha de valorar individualment per a cada alumne el grau d'adquisició de la competència general del títol i dels objectius generals del cicle formatiu, les possibilitats de recuperació dels mòduls no superats i l'aprofitament que pugui fer de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. El tutor ha d'elaborar un informe en el qual ha de posar de manifest les raons excepcionals exposades per l'equip docent del grup en relació amb la decisió adoptada.
4. Quan, en funció del tipus d'oferta, de les característiques pròpies de cada cicle formatiu i de la disponibilitat de llocs formatius en empreses, sigui adequada una temporalització diferent per a la realització d'aquesta fase, el centre ho ha de sol·licitar al Servei dels Ensenyaments de Règim Especial, adscrit a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, que resoldrà cada cas, amb l'informe previ del Departament d'Inspecció Educativa.
5. La tutoria de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspon al tutor del grup, que ha de prendre en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que faci l'empresa. Els tutors de la fase de formació pràctica s'han d'integrar en el departament d'orientació i formació en centres de treball durant el període de realització d'aquesta fase, i han de participar en totes les reunions i tràmits que siguin necessaris per al desenvolupament d'aquesta.
6. Per a la superació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, l'alumnat disposa d'un màxim de dues convocatòries, una per curs acadèmic.

Article 12

Avaluació

1. Segons el que s'estableix en l'apartat 1 de l'article 19 del Reial decret 596/2007, l'avaluació en els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny ha de ser continua i ha de tenir en compte el progrés i la maduresa acadèmica de l'alumnat en relació amb els objectius generals i les competències professionals pròpies del cicle.
2. L'avaluació s'ha de fer de manera diferenciada per mòduls, i s'han de prendre com a referència els objectius de cada mòdul expressats en termes de capacitat, destreses i competències, i els respectius criteris d'avaluació de cada un dels mòduls. L'aplicació del procés d'avaluació contínua de l'alumnat requereix que assisteixi de forma regular a les classes i a les activitats programades per als diferents mòduls formatius del cicle.
3. En els mòduls de durada anual, s'han de fer al llarg del curs acadèmic un mínim de tres sessions d'avaluació, i un mínim de dues en els mòduls de durada quadrimestral. La tercera avaluació, o la segona en el cas dels mòduls quadrimestrals, es pot fer coincidir amb l'avaluació final ordinària.
4. Abans de l'avaluació final ordinària de la formació pràctica en empreses, estudis o tallers (FCT) i dels mòduls d'Obra Final o Projecte Integrat del segon curs s'ha d'estendre una acta d'avaluació final, de la qual s'ha d'informar l'alumnat i que determinarà si aquest pot accedir o no a l'FCT.
5. La qualificació del mòdul d'Obra Final o de Projecte Integrat serà la mitjana de les qualificacions atorgades pels membres de la comissió avaluadora arrodonida a zero decimals, sempre que no hi hagi tres punts o més de diferència entre la qualificació màxima i la mínima. Si hi ha tres punts o més de diferència, la qualificació mitjana s'ha de calcular prescindint de la nota mínima i de la nota màxima.
6. Amb caràcter general, la matrícula en un curs dona dret a dues convocatòries per mòdul dins el mateix any acadèmic: una convocatòria final ordinària a principis del mes de juny i, per a l'alumnat que no la superi, una altra convocatòria extraordinària a finals del mes de juny. En el cas dels mòduls de durada quadrimestral, la convocatòria ordinària del primer quadrimestre serà a principis del mes de gener i la convocatòria extraordinària, a finals del mes de gener.
7. Els resultats de l'avaluació final de cada mòdul s'han d'expressar en termes de qualificacions d'acord amb una escala numèrica del zero al deu, sense decimals. Es consideraran positives les qualificacions iguals o superiors a cinc, i negatives les restants, segons el que s'estableix en l'apartat 3 de l'article 19 del

Reial decret 596/2007, ja esmentat. Pel que fa a la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, els resultats de l'avaluació s'han d'expressar amb els termes d'apte o no apte.

8. El nombre màxim de convocatòries per a la superació de cada mòdul és de quatre, i de dues per a la superació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. Amb caràcter excepcional, la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, amb l'informe previ de la direcció del centre docent i de la inspecció educativa, podrà establir una única convocatòria extraordinària per a cada mòdul en els supòsits de malaltia, discapacitat i altres causes que impedeixin el desenvolupament normal dels estudis. Aquesta autorització s'ha d'incorporar a l'expedient acadèmic de l'alumne mitjançant l'oportuna diligència.
9. La no superació d'un mòdul en les convocatòries ordinàries o, si és el cas, en la convocatòria extraordinària autoritzada comporta la pèrdua del dret de matrícula en el corresponent cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny en un centre docent de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
10. Altres indicacions de les avaluacions que han de constar a l'acta són les següents:
 - a) El mòdul d'Obra Final o de Projecte Integrat ha de constar com a "No qualificat" (NQ) mentre no s'hagi superat tota la resta de mòduls i la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers.
 - b) Un mòdul objecte de convalidació ha de constar com a "Convalidat" (C).
 - c) Un mòdul respecte del qual s'hagi declarat l'exempció per correspondència amb la pràctica laboral ha de constar com a "Exempt" (X).
 - d) Si en un cicle de grau superior s'han reconegut els crèdits ECTS d'un mòdul, aquest fet s'ha de consignar amb l'expressió "Crèdits reconeguts" (CR).
 - e) Un mòdul reconegut a l'efecte d'incorporació d'un pla d'estudis que substitueix un d'anterior s'ha de consignar com a "Incorporat" (IN).
 - f) Un mòdul objecte d'una adaptació curricular total com a conseqüència de la mobilitat de l'alumnat s'ha de consignar com a "Adaptat curricularment" (AC).
 - g) Els complements de formació en els cas de les adaptacions curricular no totals s'han de consignar com a "Complement de formació" (CF) i s'han de qualificar numèricament si així ho estableix expressament la resolució corresponent. En cas contrari, s'han de qualificar com a "Apte" o "No apte".
 - h) Atès el caràcter continu de l'avaluació, a la convocatòria ordinària s'han d'avaluar tots els mòduls. La qualificació de "No presentat" (NP) només s'ha de fer constar en l'avaluació extraordinària si l'alumne no es presenta a la prova, o si no lliura o presenta l'obra final o el projecte integrat a l'avaluació ordinària, i consumeix convocatòria si l'alumne no ha renunciat a la convocatòria.
 - i) Atès que l'avaluació dels mòduls de segon està condicionada a la superació del mòdul de primer amb la mateixa denominació o, segons el cas, del primer

quadrimestre, en el cas que no s'hagin superat aquests mòduls del primer curs o quadrimestre, els corresponents mòduls de segon han d'aparèixer amb l'expressió "Pendent de primer" (P1).

- j) La baixa d'ofici regulada en l'article 14 ha de constar en la qualificació del mòdul respectiu com a "Baixa d'ofici" (BO) i suposa consumir una convocatòria.

Article 13

Promoció i titulació

1. L'alumnat podrà passar del primer al segon curs dels cicles formatius de grau mitjà dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny quan hagi obtingut una avaluació positiva en un nombre de mòduls que sumin, almenys, el 75 % de la càrrega horària total del currículum del primer curs del cicle formatiu cursat.
2. L'alumnat podrà passar del primer al segon curs dels cicles formatius de grau superior dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny quan hagi obtingut una avaluació positiva en un nombre de mòduls els crèdits ECTS dels quals sumin, almenys, el 75 % del total del currículum del primer curs del cicle formatiu cursat. Es requereix el mateix percentatge per passar del primer al segon quadrimestre del segon curs.
3. L'alumnat que no passi al segon curs o el que no superi tots els mòduls de segon haurà de cursar únicament els mòduls no superats, sense perjudici del nombre màxim de convocatòries de què es disposa per a cada un dels mòduls.
4. A l'efecte de promoció, la renúncia a la convocatòria d'algun mòdul tindrà la consideració de mòdul pendent, però no computarà a l'efecte de consum de convocatòria.
5. La superació dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny requereix l'avaluació positiva de tots els mòduls que els componen, així com l'obtenció de la qualificació d'apte en la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, segons el que s'estableix en l'apartat 8 de l'article 19 del Reial decret 596/2007.
6. La nota mitjana final del cicle formatiu de grau mitjà s'obtindrà una vegada superats els mòduls impartits en el centre educatiu i la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers i consistirà en la mitjana aritmètica de les notes dels diferents mòduls que el componen, expressades amb dos decimals.
7. La nota mitjana final del cicle formatiu de grau superior s'obtindrà una vegada superats els mòduls impartits en el centre educatiu i la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers i consistirà en la mitjana aritmètica de les notes ponderades dels diferents mòduls que el componen, expressades

amb dos decimals. La nota mitjana ponderada s'obtindrà multiplicant el nombre de crèdits que correspon a un mòdul per la qualificació final obtinguda en aquest, i dividint el resultat entre el nombre total de crèdits cursats.

8. A l'efecte de calcular la nota mitjana final no es computarà la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, ja que la qualificació es formula en els termes d'apte / no apte, ni es computaran els mòduls que hagin estat objecte de convalidació i/o exempció per la seva correspondència amb la pràctica laboral o de reconeixement de crèdits ECTS.

Article 14

Baixa o anul·lació de la matrícula

1. Amb la finalitat de no esgotar les convocatòries previstes en aquest Decret, i sempre que estigui degudament justificat, l'alumnat podrà sol·licitar l'anul·lació de la matrícula del curs complet si es produeix algun supòsit de malaltia prolongada o d'incorporació a un lloc de feina, o si hi ha causes personals que impossibilitin la dedicació als estudis.
2. La petició de l'anul·lació de la matrícula s'ha d'adreçar a la direcció del centre docent, abans de finals del mes d'abril en el cas dels cursos amb mòduls de durada anual i abans de finals del mes de desembre en el cas dels cursos amb mòduls quadrimestrals. La direcció ha de resoldre la petició en un termini de 10 dies hàbils. Per causes sobrevingudes degudament acreditades, la direcció del centre podrà valorar l'acceptació de la sol·licitud fora dels terminis establerts.
3. Baixa d'ofici: si, un cop iniciades les activitats lectives, s'acredita que un alumne no s'hi ha incorporat o ha faltat injustificadament, segons el reglament d'organització i funcionament del centre, i de manera contínua a tots els períodes lectius durant deu (10) dies lectius, o de forma discontinua durant vint (20) dies lectius, l'equip directiu s'ha d'adreçar als pares o tutors de l'alumne — o a l'alumne, si està emancipat legalment o té 18 anys o més— per saber les raons d'aquest absentisme. Quan no hi hagi una causa justificada, el centre li ha d'oferir un termini perquè s'incorpori immediatament a les activitats acadèmiques del curs i l'ha d'advertir que, si no s'hi incorpora, se'l donarà de baixa d'ofici mitjançant una resolució, que ha de ser motivada. La direcció del centre ha de comunicar a la persona interessada, per escrit i per un mitjà fefaent, la resolució de baixa d'ofici de la matrícula a un o a més d'un mòdul o a la totalitat del cicle formatiu. En l'expedient de l'alumne, s'hi ha de guardar una còpia d'aquesta resolució.

Amb caràcter general, aquest procediment s'ha de desenvolupar fins a l'1 de desembre.

Durant la resta del curs acadèmic, només es pot donar de baixa d'ofici de la matrícula un alumne quan falti injustificadament a classe, segons el reglament d'organització i funcionament del centre, de forma contínua durant un període superior a vint (20) dies lectius, o de forma discontinua durant un període superior a trenta-cinc (35) dies lectius. El procediment que s'ha de seguir per comunicar-ho als pares o tutors de l'alumne —o a l'alumne, si està emancipat legalment o té 18 anys o més— és el mateix que s'estableix en l'apartat anterior.

Contra la resolució adoptada es pot presentar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres en el termini d'un mes comptador des de l'endemà d'haver-la notificada. La resolució d'aquest òrgan posa fi a la via administrativa.

El curs en què es doni de baixa d'ofici l'alumne computa com dues de les quatre convocatòries que té per superar el cicle.

De tot aquest procediment, se n'ha d'informar l'alumnat en el moment de la matrícula.

4. L'alumnat que tengui la matrícula del primer curs anul·lada, es podrà matricular en els mateixos estudis en els dos anys immediatament següents sense la necessitat de superar de bell nou la part específica de la prova d'accés, a excepció que se li hagi anul·lat la matrícula d'ofici. Exhaurit aquest termini, l'alumnat estarà subjecte al procés d'admissió que pertochi.
5. L'anul·lació de la matrícula s'ha de consignar en els documents d'avaluació mitjançant l'oportuna diligència amb l'expressió de "Baixa" o, si és el cas, "Baixa d'ofici".

Article 15

Renúncia a la convocatòria

1. L'alumnat podrà sol·licitar la renúncia a la convocatòria d'alguns dels mòduls que integren el currículum i de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, degudament justificada, sempre que hi hagi algun supòsit de malaltia, discapacitat, incorporació a un lloc de feina i/o obligacions personals que impedeixin la dedicació normal als estudis.
2. La sol·licitud de renúncia s'ha d'adreçar a la direcció del centre docent amb anterioritat a l'1 de març per a les convocatòries ordinàries dels cursos de durada anual o dels mòduls del segon quadrimestre, i abans de dia 31 de desembre en el cas dels mòduls del primer quadrimestre. La direcció ha de resoldre la sol·licitud en un termini màxim de deu dies i ha de comunicar la resolució a la persona interessada. Per a les convocatòries extraordinàries, s'ha

de sol·licitar la renúncia en un termini màxim de cinc dies hàbils comptadors a partir del lliurament de les qualificacions de les avaluacions finals ordinàries.

3. L'acceptació de la renúncia a la convocatòria s'ha de consignar en el document d'avaluació mitjançant una diligència amb l'expressió "Renúncia", segons el que s'estableix en l'apartat 6 de l'article 19 del Reial decret 596/2007.

Article 16

Documents oficials d'avaluació

1. Els documents bàsics d'avaluació dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny són: l'expedient acadèmic personal, que s'acredita amb la certificació acadèmica personal, les actes d'avaluació i els informes d'avaluació individualitzats, segons el que s'estableix en l'apartat 1 de l'article 20 del Reial decret 596/2007.
2. La informació relativa al procés d'avaluació s'ha de recollir, de forma sintètica, a l'expedient acadèmic de l'alumne. En aquest expedient hi han de figurar, juntament amb les dades d'identificació del centre i les dades personals de l'alumne, la modalitat d'accés al cicle, el número i la data de la matrícula, els resultats de l'avaluació i, si és el cas, les mesures d'adaptació curricular i la nota mitjana final.
3. També hi han de constar la via d'admissió al centre, les empreses, estudis o tallers on l'alumne duu a terme la fase de formació pràctica i, si és el cas, les anul·lacions de matrícula, les renúncies a la convocatòria i la concessió de convocatòries extraordinàries, així com qualsevol informació que es pugui determinar.
4. La certificació acadèmica personal té el valor acreditatiu dels estudis realitzats per l'alumnat, i constitueix el document oficial bàsic que recull la referència normativa al pla d'estudis, el curs acadèmic, les qualificacions obtingudes amb expressió de la convocatòria (ordinària o extraordinària), els mòduls que hagin estat objecte de convalidació amb la pràctica laboral i, si és el cas, les anul·lacions de matrícula i/o la renúncia a les convocatòries.
5. A les actes d'avaluació hi ha de figurar una relació nominal de tots els alumnes matriculats en un determinat curs dels cicles formatius de grau mitjà o superior, juntament amb la qualificació obtinguda a cada un dels mòduls en què estiguin matriculats i, si és el cas, la qualificació obtinguda a la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. Les actes han de ser firmades per tot l'equip docent, amb el vistiplau de la direcció del centre.

6. Quan un alumne es traslladi a un altre centre, s'ha de consignar en un informe d'avaluació individualitzada tota la informació que resulti necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge.
7. Els models oficials d'avaluació i mobilitat, així com les notes per emplenar-los, són els que figuren en l'annex 7.

Article 17

Mobilitat

1. La mobilitat de l'alumnat que cursi els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny en el territori nacional s'ha de garantir amb la certificació acadèmica personal i l'informe d'avaluació individualitzat.
2. Quan un centre docent de les Illes Balears accepti el trasllat de l'expedient acadèmic d'un alumne provinent d'una altra comunitat autònoma per continuar els mateixos estudis, s'ha de resoldre la corresponent adaptació curricular amb la finalitat d'incorporar-lo al curs que correspongui.
3. Correspon al centre docent el reconeixement directe dels mòduls corresponents als ensenyaments mínims que hagin estat prèviament cursats i superats totalment. Pel que fa a la resta dels casos, la direcció del centre docent ha de remetre la documentació corresponent juntament amb la proposta d'adaptació a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres perquè aquesta dicti la resolució que correspongui, i es pot establir la superació dels complements de formació que es considerin convenients.
4. Les resolucions d'adaptacions curriculars que prevegin complements de formació han de concretar els continguts d'aquesta formació, els criteris d'avaluació i la ponderació del que ja s'ha cursat i el complement de formació en la qualificació final del mòdul.
5. Quan un alumne d'un centre docent de les Illes Balears es traslladi a un altre centre docent d'una altra comunitat autònoma per continuar-hi els mateixos estudis, s'ha de consignar en un informe d'avaluació individualitzada tota la informació que resulti necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge. Aquest informe s'ha d'elaborar a partir de les dades facilitades pels professors, i ha d'anar signat pel tutor, amb el vistiplau del director del centre.

Article 18

Titulació

D'acord amb el que s'estableix en l'article 53.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, l'avaluació positiva de tots els mòduls que componen el

currículum del cicle formatiu cursat i de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers dona dret a l'obtenció del títol de tècnic o de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny corresponent a cada cicle d'acord amb l'article 1 d'aquest Decret.

Article 19

Convalidacions de mòduls i reconeixement a l'efecte d'incorporació al cicle formatiu

1. A l'efecte de convalidar els mòduls formatius pertanyents als cicles formatius de la família professional de comunicació gràfica i audiovisual prevists en aquest Decret, cal atenir-se al que s'estableix en l'article 7 i en els annexos 3 i 4 dels reials decrets 1436/2012, 1432/2012, 1433/2012 i 1434/2012, tots de data 11 d'octubre; en el capítol VIII del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, i en l'annex III del Reial decret 806/2006, de 30 de juny.
2. Les convalidacions dels mòduls propis que conformen el desplegament curricular autonòmic, les ha de resoldre la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres de la Conselleria d'Educació i Universitat. Per a una resolució favorable hi ha d'haver un mínim d'un 75 % de coincidència entre els objectius, els continguts, els criteris d'avaluació i la càrrega lectiva de les matèries cursades i el mòdul objecte de convalidació.
3. Les convalidacions dels mòduls que conformen els ensenyaments mínims de cada cicle establertes en els annexos de cada un dels reials decrets de títols i d'ensenyaments mínims, les ha de resoldre la direcció del centre docent.
4. Les convalidacions dels mòduls que conformen els ensenyaments mínims de cada cicle no previstes en els reials decrets de títols i d'ensenyaments mínims, les ha de resoldre el Ministeri d'Educació i Formació Professional.
5. Les sol·licituds de convalidacions s'han de presentar a la direcció del centre docent on estigui matriculat l'alumne abans de la finalització del mes d'octubre. El centre ha de resoldre la convalidació dels mòduls que siguin competència seva i ha de remetre la resta a l'òrgan competent perquè les resolgui.
6. Per poder sol·licitar la convalidació, s'ha d'estar matriculat als ensenyaments oficials objecte de convalidació i s'ha d'acreditar que s'han cursat i superat altres estudis del sistema educatiu espanyol.
7. Si les convalidacions es resolen favorablement, en els mòduls objecte de convalidació hi ha de figurar l'expressió "Convalidat". Aquests mòduls no s'han de tenir en compte per al càlcul de la nota mitjana del cicle formatiu corresponent.

8. El mòdul formatiu d'Anglès Tècnic es pot convalidar, en el cas dels cicles de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny, amb el mòdul professional d'anglès o amb certificats oficials i titulacions universitàries oficials de nivell intermedi o de nivell B1 o superior del MECR. En el cas dels cicles de grau superior d'arts plàstiques i disseny, es pot convalidar amb el mòdul professional d'anglès o amb certificats oficials i titulacions universitàries oficials de nivell avançat o de nivell B2 o superior del MECR.

Article 20

Exempcions dels mòduls formatius i de la fase de formació pràctica per correspondència amb l'experiència laboral

1. Els mòduls formatius que poden ser objecte d'exempció per la correspondència que mantenen amb la pràctica laboral, de conformitat amb l'article 24 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, estan establerts en l'annex V dels reials decrets 1436/2012, 1432/2012, 1433/2012 i 1434/2012, d'11 d'octubre.
2. La persona interessada ha de sol·licitar l'exempció davant la direcció del centre docent on estigui matriculada presentant una sol·licitud en el termini establert per a la matrícula del curs acadèmic corresponent. En aquesta petició s'han d'indicar els mòduls per als quals es demana l'exempció i s'hi ha d'adjuntar la documentació requerida en l'apartat 4 dels annexos 5 i 6 d'aquest Decret. En tot cas, si prèviament l'ha presentada per fer la prova d'accés, no serà necessari que la torni a presentar. La persona interessada ha d'indicar en la sol·licitud aquest fet.
3. En el centre docent s'ha de constituir una comissió que ha d'analitzar l'adequació de l'experiència laboral acreditada amb el currículum del mòdul per al qual se sol·licita l'exempció. Aquesta comissió ha d'emetre un informe.
4. La resolució de l'exempció, de caràcter individual, correspon al director del centre, a partir de l'informe emès per la comissió. El termini màxim de notificació de la resolució és d'un mes a partir de l'inici del curs acadèmic.
5. En el cas que l'exempció de la fase de formació pràctica sigui parcial, la direcció del centre ha de fer constar la duració d'aquesta fase i les condicions en què l'alumne l'ha de dur a terme.
6. Els mòduls formatius i la fase de formació pràctica que siguin objecte d'exempció per la correspondència amb la pràctica laboral han de figurar en l'expedient acadèmic de l'alumnat amb la indicació "Exempt". Aquests mòduls no s'han de tenir en compte per al càlcul de la nota mitjana final del cicle formatiu corresponent.

Article 21

Crèdits europeus (ECTS)

A l'efecte de facilitar el reconeixement d'estudis previst pel Reial decret 1618/2011, de 14 de novembre, sobre el reconeixement d'estudis en l'àmbit de l'educació superior, entre els títols de tècnic superior, els ensenyaments artístics superiors i els ensenyaments universitaris de grau, s'han assignat 120 crèdits ECTS als títols, distribuïts entre els mòduls professionals regulats pel currículum.

Disposició addicional primera

Gènere

Les formes masculines usades com a genèric que apareixen en la norma s'han d'entendre referides també al femení corresponent.

Disposició addicional segona

Igualtat entre les persones

Els centres educatius han d'adoptar les mesures necessàries per garantir que es compleix el que s'estableix en el capítol I del títol IV de la Llei 11/2016, de 8 de juliol, d'igualtat de dones i homes, i en l'article 12 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI fòbia.

Disposició addicional tercera

Cicle formatiu de grau superior d'Arts Plàstiques i Disseny de Còmic

La implantació del cicle formatiu de grau superior d'Arts Plàstiques i Disseny de Còmic es pot iniciar a partir del curs 2019-2020, prèvia sol·licitud acordada pel consell escolar del centre i amb l'autorització del director general de Planificació, Ordenació i Centres.

Disposició transitòria primera

Període transitori

1. Els efectes acadèmics i de titulació del present Decret es retrotreuen al curs 2013-2014, data de l'inici de la implantació dels cicles LOE d'Assistència al Producte Gràfic Imprès, Fotografia i Il·lustració.
2. Els alumnes dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de les escoles d'arts de les Illes Balears que, durant els cursos 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019, han cursat i superat els cursos corresponents als títols de tècnic i tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès, en Fotografia i en Il·lustració, respectivament, obtindran la titulació una vegada acreditin la superació de tots

els mòduls que integren el títol dels reials decrets d'ensenyaments mínims de cada especialitat i els de disseny propi de cada centre.

3. Els alumnes matriculats durant el curs 2017-2018 al primer curs dels cicles Assistència al Producte Gràfic Imprès, Fotografia i Il·lustració no cal que acreditin el que estableix el paràgraf anterior.

Disposició transitòria segona **Obra Final o Projecte Final**

L'alumnat que hagi superat tots els mòduls dels cicles d'arts plàstiques i disseny segons la Llei orgànica general del sistema educatiu (LOGSE) i tenguí pendent la realització de l'obra final o el projecte final per a l'obtenció del títol corresponent ha de dur a terme aquest mòdul segons la normativa establerta en aquest Decret.

Disposició transitòria tercera **Proves d'accés al grau mitjà i al grau superior**

Els requisits d'accés, les exempcions i els continguts de les proves d'accés, l'accés sense requisits acadèmics i la regulació i la validesa de les proves d'accés al grau mitjà i al grau superior corresponents al títol de tècnic i de tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, establerts en els annexos 5 i 6 d'aquest Decret, s'han d'aplicar a tots els cicles d'arts plàstiques i disseny que s'imparteixin als centres docents de les Illes Balears a partir de l'endemà de la publicació d'aquest Decret.

Disposició transitòria quarta **Avaluació**

L'article 12, sobre l'avaluació, s'ha d'aplicar a tots els cicles d'arts plàstiques i disseny que s'imparteixin als centres docents de les Illes Balears a partir de l'endemà de la publicació d'aquest Decret.

Disposició derogatòria única **Derogació de normativa**

1. Es deroga l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 3 de febrer de 2005 per la qual es regula l'organització de proves per obtenir el títol de tècnic o de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny, en règim lliure (BOIB núm. 27, de 17 de febrer).
2. Queden derogats, per a tots els cicles d'arts plàstiques i disseny, el capítol IV (escoles d'art) i els annexos 2 i 3 (prova d'accés al grau mitjà i al grau superior dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny per a les persones que no tenen els requisits acadèmics) de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 14

d'abril de 2009 per la qual es regula el procés d'admissió i de matriculació dels alumnes als ensenyaments de règim especial i als ensenyaments de persones adultes als centres sostinguts amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 57 ext., de 20 d'abril).

Disposició final primera

Implantació

1. El curs 2018-2019, s'han d'implantar a les escoles d'art de les Illes Balears els presents currículums dels mòduls dels segon curs dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny iniciats el curs anterior, a excepció del cicle formatiu de grau superior de Còmic.
2. De forma paral·lela s'han d'extingir els tres cicles formatius Assistència al Producte Gràfic Imprès, Fotografia i Il·lustració, impartits fins al moment de la publicació d'aquest Decret.
3. L'alumnat que estigui cursant alguns dels tres cicles esmentats en el punt anterior, impartits segons un currículum anterior, podrà optar entre sol·licitar les convalidacions regulades en l'annex IV dels reials decrets 1436/2012, 1432/2012 i 1433/2012, de data 11 d'octubre, per incorporar-se a la nova ordenació del sistema educatiu, o bé finalitzar els ensenyaments segons l'ordenació dels ensenyaments que s'ha d'extingir. L'alumnat que opti per aquesta última alternativa, disposarà de dos cursos addicionals el curs immediatament següent a l'extinció. En cas de no superar-los, l'alumne haurà d'incorporar-se a la nova ordenació mitjançant la sol·licitud de les convalidacions establertes en l'esmentat annex IV.

Disposició final segona

Desplegament

1. El conseller d'Educació i Universitat pot desplegar els currículums, tant en la modalitat d'educació presencial com en la d'educació a distància, i pot autoritzar la reorganització de les unitats formatives, tot respectant els mòduls establerts.
2. S'autoritza al conseller d'Educació i Universitat perquè dicti les disposicions que siguin necessàries per aplicar el que es disposa en aquest Decret, així com per modificar els requisits d'accés i les exempcions mitjançant un decret, o per regular o modificar, mitjançant una ordre, la resta de matèries regulades en l'annex 5 i l'annex 6.

Disposició final tercera

Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 7 de març de 2019

El conseller d'Educació i Universitat

Martí X. March i Cerdà

ANNEX 1

Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès (grau mitjà)

1. Identificació del títol

1.1. Denominació

Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès.

1.2. Nivell

Grau mitjà dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

1.3. Durada total del cicle

Mil sis-centes hores.

1.4. Família professional artística

Comunicació gràfica i audiovisual.

1.5. Referent europeu

CINE-3 (Classificació internacional normalitzada de l'educació).

2. Perfil professional

2.1. Competència general

- Col·laborar en les diferents fases del procés de producció gràfica conforme a les pautes estilístiques i tècniques del projecte.
- Interpretar adequadament la informació projectual que se li subministri i dur a terme les indicacions tècniques i tipològiques del producte gràfic de què es tracti.
- Transcriure correctament els textos originals, distribuir-los, adequar-los i compondre'ls d'acord amb les pautes d'estil rebudes.
- Seleccionar, adequar, preparar i maquetar imatges atenint-se a les especificacions del disseny i els condicionants tècnics del procés d'impressió.
- Saber executar, normalitzar i compatibilitzar la informació tècnica i, si escau, els fitxers informàtics necessaris per a la correcta impressió de productes gràfics.

- Conèixer la legislació i la normativa bàsica que regulen el disseny i la realització del producte gràfic imprès, així com la referida a la seguretat i a la prevenció de riscos laborals.

2.2. Competències professionals

- Manejar els equips informàtics i dominar els programes específics del procés de producció gràfica.
- Elaborar esbossos, maquetes i ficticis per presentar-los al client.
- Preparar originals per a la impressió adequats a les especificacions tècniques i del projecte.
- Utilitzar amb destresa programes de maquetació i edició, així com aplicacions relacionades amb el tractament de text, dibuixos i imatges.
- Saber organitzar, distribuir i emmagatzemar la informació subministrada i generada en el desenvolupament d'un projecte gràfic.
- Interpretar amb rigor i sensibilitat la informació projectual que se li subministri, ja sigui gràfica, escrita o oral, referent als processos de realització d'un projecte gràfic.
- Comprendre les diferents fases del procés de producció gràfica i col·laborar en els procediments de preimpressió, impressió i postimpressió conforme a les indicacions del projecte.
- Detectar problemes, col·laborar en les tasques de control de qualitat i fer els ajustos corresponents en les diferents fases del procés de producció gràfica.
- Obtenir, corregir, transcriure i dur a terme el tractament digital de textos i imatges per a productes gràfics impresos.
- Maquetar textos i imatges conforme a les indicacions estilístiques i tècniques del projecte i preparar els originals corresponents.
- Conèixer amb detall les especificacions tècniques dels materials i els equips utilitzats i organitzar les mesures del manteniment periòdic preventiu d'aquests.
- Conèixer i aplicar la normativa que regula el disseny i la producció gràfica, així com les mesures de prevenció i protecció a l'entorn de treball.
- Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari i els conceptes específics utilitzats en el camp del disseny i la impressió.

3. Context professional

3.1. Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a treballador per compte d'altri en impremtes, agències o departaments de disseny gràfic, editorials i totes les institucions o empreses que requereixen productes impresos de comunicació gràfica. Pot exercir les seves competències com a realitzador independent per encàrrec d'un professional de rang superior.

3.2. Sectors productius

- Exerceix la seva activitat en el sector públic o privat en empreses relacionades amb la comunicació i la producció gràfica impresa: agències de publicitat; editorials; estudis de disseny; departaments de màrqueting, publicitat o disseny d'empreses o organismes públics; impremtes; serigrafia industrial.
- Exerceix la seva activitat com a treballador autònom interpretant les especificacions d'un projecte gràfic i realitzant tasques de tractament, maquetació i composició de text i imatges.

3.3. Ocupacions i llocs de feina rellevants

- Tractament informàtic, composició i preparació de textos per a impressió.
- Tractament informàtic i preparació d'imatges per a impressió.
- Separació de colors.
- Preparació d'originals per a reproducció i marcatge per a impressió.
- Tècnic en maquetació i edició.
- Interpretació de projectes de disseny gràfic publicitari, editorial i/o d'identitat i realització dels seus elements gràfics.
- Interpretació d'esbossos i realització d'originals.
- Obtenció, correcció i realització del tractament i la composició de textos i imatges per a productes gràfics de diversa índole.

4. Ensenyaments

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Identificar les necessitats tècniques, materials i gràfiques plantejades en un projecte de producte gràfic imprès.
- Conèixer el procés de realització del producte gràfic imprès, els condicionaments específics de cada etapa i les tècniques de control de qualitat corresponents.
- Ser capaç de valorar els recursos tècnics, materials i gràfics més adequats en la preparació d'originals per a la reproducció.
- Dominar els sistemes de reproducció i impressió digital utilitzats en la indústria amb la finalitat d'optimitzar i rendibilitzar el procés de treball.
- Utilitzar amb destresa els sistemes informàtics i els programes de disseny gràfic que intervenen en el procés de producció gràfica.
- Resoldre artísticament i gràficament els elements tipogràfics dissenyats en un projecte de producte imprès.

- Interpretar amb rigor i sensibilitat artísticoplàstica el brífing o la informació projectual que se li subministri, ja sigui gràfica, escrita o oral, referent als diferents processos de treball de l'especialitat.
- Resoldre els problemes artístics i tècnics que es plantegin durant el procés de realització de qualsevol producte gràfic.
- Conèixer amb detall les especificacions tècniques dels materials utilitzats, verificar-ne les mesures de manteniment i organitzar la informació generada en cada projecte.
- Conèixer, aplicar i adaptar-se al marc legal, econòmic i organitzatiu que regula i condiona l'activitat professional.
- Aplicar les mesures de seguretat i higiene necessàries en l'activitat professional i les mesures preventives necessàries perquè els processos duts a terme no incideixin negativament en el medi ambient.
- Realitzar el control tècnic de qualitat en els processos de producció i garantir la qualitat gràfica del producte imprès.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Cercar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional.
- Eliminar els prejudicis, els estereotips i els rols segons el sexe, per l'orientació sexual o per la identitat sexual construïts segons els patrons socioculturals de conducta assignats a dones i homes, amb la finalitat de garantir, tant a les alumnes com als alumnes, possibilitats de desenvolupament personal integral, d'acord l'article 27.1.a) de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- Tractar la temàtica de la publicitat sexista.
- Analitzar la vinculació dels dissenys amb la dimensió social, cultural i política, i la seva contribució a la construcció de patrons socioculturals d'acord amb la igualtat de gènere.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments

<i>Estructura general</i>	<i>Hores lectives</i>
Mòduls impartits en el centre educatiu	1.500
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers	100
<i>Total d'hores dels ensenyaments</i>	1.600

4.3. Formació en el centre educatiu

4.3.1. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva

<i>Mòduls formatius</i>	<i>Primer curs (32 set.)</i>		<i>Segon curs (26 set.)</i>	
	<i>hores/set.</i>	<i>hores totals</i>	<i>hores/set.</i>	<i>hores totals</i>
Anglès Tècnic I	2	64		
Autoedició I	9	288		
Fonaments del Disseny Gràfic I	3	96		
Fotografia	2	64		
Mitjans Informàtics	3	96		
Producció i Impressió I	2	64		
Tipografia	3	96		
Anglès Tècnic II			2	52
Autoedició II			13	338
Fonaments del Disseny Gràfic II			2	52
Formació i Orientació Laboral			2	52
Història del Disseny Gràfic			3	78
Producció i Impressió II			2	52
Obra Final				108
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers				100
TOTAL MÒDULS	24	768	24	832
Tutoria	1		1	
TOTAL	25		25	1600

4.3.2. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

I. Fonaments del Disseny Gràfic

a) Objectius:

1. Diferenciar els àmbits, les particularitats i les principals aplicacions del disseny gràfic.
2. Conèixer els principis del disseny gràfic i identificar-los en productes impresos de diversa índole i finalitat comunicativa.
3. Identificar i analitzar els recursos comunicatius i expressius del disseny gràfic: color, composició, text, imatge, etc.
4. Conèixer la simbologia, el significat i les possibilitats comunicatives del color en la transmissió eficaç d'idees i missatges en el producte imprès.
5. Interpretar les especificacions del disseny d'un producte gràfic imprès i realitzar correctament, d'acord amb les indicacions, els diversos elements gràfics que el componen.
6. Analitzar les característiques formals i funcionals de la composició, la tipografia, el color i la imatge en el producte gràfic imprès.

7. Estructurar el suport i ordenar els elements que participen en el disseny de l'imprès atenent les especificacions del projecte.
8. Analitzar productes gràfics impresos i emetre un judici crític en funció de les característiques formals, tècniques i comunicatives.

b) Continguts:

1. El disseny gràfic, àmbits, aplicacions, particularitats i finalitat comunicativa. Identitat, edició i persuasió. Productes impresos representatius.
2. La comunicació i el llenguatge visual. Semiòtica. Els signes gràfics, la tipografia, el color, la composició i la imatge. Particularitats, funció, valor expressiu i comunicatiu.
3. Estructura de l'espai gràfic i jerarquies compositives i informatives en el producte gràfic imprès en funció del missatge i de l'àmbit del disseny.
4. Tendències gràfiques actuals en el disseny d'identitat, edició i persuasió, i implicacions que tenen en el producte imprès. Repercussions formals, tècniques i comunicatives de les noves tecnologies.
5. El producte imprès i el suport. Aspectes significatius. Particularitats del suport imprès. Condicionaments tècnics.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Identificar i caracteritzar els diversos àmbits d'actuació del disseny gràfic i les seves interrelacions.
2. Diferenciar els productes impresos més representatius de cada àmbit del disseny gràfic i les seves interrelacions, suports, aplicacions i finalitats comunicatives.
3. Descriure els recursos i els elements fonamentals del disseny gràfic i les seves característiques formals i funcionals, i aplicacions.
4. Analitzar productes gràfics impresos d'acord amb les possibilitats formals i comunicatives de la composició, la tipografia, el color i la imatge.
5. Ordenar l'espai i els elements visuals de diversos productes impresos atenent les especificacions del disseny.
6. Valorar críticament la qualitat formal i funcional de productes impresos sobre la base dels coneixements del mòdul i d'acord amb el propi criteri i utilitzar adequadament la terminologia de l'assignatura.

II. Tipografia

a) Objectius:

1. Conèixer l'evolució històrica de la tipografia.

2. Conèixer les característiques principals de les famílies tipogràfiques i els trets diferenciadors més significatius dels tipus.
3. Identificar els tipus més comuns i la família a la qual pertanyen.
4. Conèixer les regles bàsiques de la llegibilitat i l'aplicació adequada d'aquestes regles a les especificacions de l'imprès.
5. Conèixer les mesures tipogràfiques i com s'utilitzen.
6. Conèixer les regles bàsiques de composició de la pàgina i l'aplicació adequada d'aquestes regles a les especificacions de l'imprès.
7. Muntar i editar fonts de text d'acord amb les especificacions del disseny.
8. Adequar la tipografia a les especificacions del projecte gràfic.
9. Conèixer i aplicar correctament els signes i les crides de correcció tipogràfica de textos.
10. Realitzar la correcció ortogràfica dels textos originals que se li subministren, transcriure'ls i maquetar-los segons les especificacions del projecte.

b) Continguts:

1. Recorregut històric de la tipografia fins als nostres dies.
2. El caràcter. Anatomia del tipus. Estil i famílies. Trets diferenciadors.
3. Tipometria. Els textos. Sistemes de mesures. Mesurament i càlcul de textos.
4. Tipografia digital. Manipulació i creació de tipus de fonts.
5. La composició de textos. Aspectes fonamentals, mètodes, format, fonts, paràgrafs, interlineat, alineació, estil, etc. La llegibilitat: condicionants perceptius i regles bàsiques.
6. Fonaments i elements bàsics de l'arquitectura gràfica i la composició de pàgines.
7. La correcció ortogràfica i tipogràfica. Normes ortogràfiques de la llengua castellana i de la llengua catalana. Transcripció de textos. Signes i regles bàsiques de la correcció d'originals.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Explicar el recorregut històric de la tipografia i els moments més significatius de la seva evolució.
2. Diferenciar les diferents famílies tipogràfiques i explicar-ne els trets distintius utilitzant adequadament la terminologia tipogràfica.
3. Realitzar correctament el càlcul de textos utilitzant amb precisió el tipòmetre i els sistemes de mesures digitals.
4. Crear i modificar arxius de fonts digitals.
5. Seleccionar la tipografia més adequada al producte imprès que es tracti d'acord amb els objectius comunicatius i les especificacions del projecte gràfic.
6. Aplicar correctament les normes de composició tipogràfica per a diferents productes impresos.

7. Compondre i maquetar pàgines seguint les indicacions del projecte.
8. Corregir originals des del punt de vista ortogràfic i tipogràfic, utilitzant amb precisió els signes apropiats, i transcriure'ls sense errors.

III. Mitjans Informàtics

a) Objectius:

1. Conèixer l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i les aplicacions que tenen en la realització, l'edició i la impressió de productes gràfics.
2. Conèixer els fonaments informàtics i la relació maquinari i programari i comprendre'n les característiques i les funcions.
3. Comprendre el funcionament de les xarxes locals i internet i les possibilitats de compartir recursos.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments de realització, gestió i comunicació del propi treball.
5. Dominar les aplicacions dels programes informàtics específics de l'especialitat.
6. Conèixer el funcionament tant d'imatges vectorials com de mapa de bits.
7. Manejar els diferents tipus de formats tipogràfics i d'imatge digital, i realitzar originals de tot tipus d'elements gràfics.
8. Produir arxius digitals per a la reproducció.

b) Continguts:

1. Recorregut històric de la informàtica i internet. Els mitjans informàtics en l'actualitat i la utilització d'aquests mitjans en la producció gràfica.
2. L'equip informàtic, components interns i externs. Sistemes operatius.
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Xarxes de computadores, xarxes locals, internet. Navegació, cerca, informàtica en núvol (*cloud computing*). Programari lliure.
5. Maquinari intern i extern. Elements i utilització.
6. Programari específic de disseny gràfic. Programes de composició, autoedició, producció i tractament de textos i imatges.
7. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
8. Tipus d'arxius per a la distribució i sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Valorar argumentadament la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics.
2. Identificar els components d'un sistema informàtic i les seves funcions.
3. Manejar adequadament els perifèrics i preparar els formats, la resolució i la grandària per a la producció d'informació gràfica.

4. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i mapa de bits i comprendre'n les característiques fonamentals.
5. Utilitzar correctament els programes i els equips específics per a la producció d'arxius per a la producció gràfica.
6. Preparar arxius aptes per a la impressió.
7. Seleccionar i utilitzar correctament les aplicacions específiques per als processos d'edició gràfica.
8. Seleccionar i utilitzar amb destresa els equips i els programes informàtics en el desenvolupament del propi treball.

IV. Història del Disseny Gràfic

a) Objectius:

1. Comprendre els conceptes i el llenguatge visual del disseny gràfic i de les seves diferents manifestacions.
2. Conèixer els orígens i l'evolució del disseny gràfic i la seva relació amb l'entorn sociocultural.
3. Analitzar el recorregut històric, formal i tecnològic del disseny gràfic i identificar autors significatius.
4. Diferenciar les principals tendències històriques del disseny gràfic i els seus representants i realitzacions.
5. Analitzar productes de disseny gràfic sobre la base dels coneixements historicoartístics i les seves característiques tècniques, tecnològiques i comunicatives.
6. Valorar raonadament les aportacions del disseny gràfic a la cultura visual contemporània.
7. Conèixer el paper de les dones com a autores de dissenys gràfics al llarg de la història.

b) Continguts:

1. Concepte i manifestacions del disseny gràfic. La comunicació visual.
2. El producte gràfic en relació amb el context historicoartístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica del disseny gràfic. Manifestacions més significatives. Tendències i autors rellevants.
4. Evolució del producte gràfic imprès en els diferents àmbits del disseny gràfic.
5. Influència de les tendències artístiques actuals, les noves tecnologies i els mitjans de comunicació en els aspectes formals, expressius i comunicatius del disseny gràfic.
6. Tendències, autors i aportacions significatives del disseny gràfic contemporani.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Explicar les característiques fonamentals del disseny gràfic en relació amb el context historicoartístic en què es produeix i amb altres manifestacions artístiques d'aquest.
2. Identificar tendències i autors significatius del disseny gràfic i realitzacions de referència.
3. Explicar raonadament, utilitzant adequadament la terminologia de l'assignatura, les repercussions formals de l'evolució tècnica i tecnològica en la comunicació i el disseny gràfic.
4. Valorar argumentadament productes de disseny gràfic actuals sobre la base de la fonamentació històrica, la qualitat tècnica i la sensibilitat estètica.
5. Demostrar interès i sensibilitat davant l'observació i el coneixement del disseny gràfic al llarg del seu recorregut històric.

V. Producció i Impressió

a) Objectius:

1. Analitzar i diferenciar els diferents tipus d'originals considerant els processos i els factors que intervenen en la reproducció.
2. Definir i diferenciar els diferents sistemes de reproducció i impressió industrial i les seves particularitats.
3. Comprendre i valorar les variables d'un tiratge d'impressió.
4. Interpretar les especificacions de projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per a la reproducció posterior d'aquests.
5. Conèixer els diferents mitjans i suports d'impressió i seleccionar els més idonis per a un projecte determinat.
6. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
7. Diferenciar i caracteritzar els diferents processos de manipulació emprats en la producció gràfica.
8. Conèixer les característiques de les empreses gràfiques, així com la normativa específica de seguretat, higiene, prevenció de riscos laborals i protecció del medi ambient.
9. Valorar la importància de la indústria de la impressió i la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.

b) Continguts:

1. La indústria gràfica actual i el procés de reproducció gràfica.
2. Sistemes de reproducció gràfica fotogràfics i digitals.
3. Preimpressió. L'original gràfic, tipus d'originals. Característiques. Color. Directes. Quadricromia.

4. Sistemes industrials d'impressió. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
5. El muntatge, la compaginació i la imposició.
6. Postimpressió. Manipulació i acabats.
7. Suports d'impressió. Suports més utilitzats en disseny gràfic. El paper i les tintes. Formats i normalitzacions.
8. Informació digital per a la impressió. Preparació d'arxius per a impremta, arxius de composició de pàgina. Formats i configuracions.
9. Normativa específica que s'aplica a l'especialitat.
10. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Dur a terme els processos adequats per fer possible la reproducció de l'original gràfic.
2. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic de l'assignatura.
3. Diferenciar les tècniques, els procediments, els materials i la maquinària d'impressió més utilitzada en la impressió industrial i les seves característiques de producció.
4. Preparar originals i configurar correctament arxius per a impremta.
5. Reconèixer els diferents tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
6. Triar argumentadament el suport d'impressió més adequat a un projecte gràfic.
7. Gestionar de forma correcta i eficient els elements que intervenen en la producció d'un imprès.
8. Identificar i valorar la qualitat tècnica de diferents acabats i manipulacions del producte gràfic imprès.
9. Explicar la importància de la indústria gràfica i valorar argumentadament la influència de les noves tecnologies en aquesta indústria.
10. Explicar i aplicar al propi treball la normativa específica de la producció gràfica pel que fa a seguretat, higiene, prevenció de riscos laborals i protecció del medi ambient.

VI. Autoedició

a) Objectius:

1. Analitzar el procés de disseny, les diferents tasques de realització pròpies de l'especialitat i els controls de qualitat adequats a cada tasca.
2. Interpretar les especificacions i els esbossos d'un projecte de producte imprès i produir la informació necessària per dur a terme la producció gràfica.

3. Conèixer i manejar amb destresa els equips, els mitjans i les eines necessàries per preparar els elements necessaris per a la producció d'un projecte gràfic.
4. Dominar la nomenclatura específica del color en la producció gràfica i utilitzar-la adequadament en la informació necessària per al procés d'impressió.
5. Conèixer i editar arxius de fonts i imatges tècnicament adequats per als procediments de reproducció i impressió.
6. Elaborar la informació tècnica necessària per dur a terme el procés de producció gràfica i realitzar el control de qualitat en totes les seves etapes fins a l'obtenció d'un producte imprès de la qualitat exigible a nivell professional.

b) Continguts:

1. El projecte de disseny. Fases, organització i necessitats. Esbossos i originals. Control de qualitat.
2. Programes d'edició de textos. Producció i correcció de textos. OCR. Formats d'arxius de text.
3. Programes d'edició vectorial. Producció i manipulació del dibuix vectorial. Dibuix geomètric i traçat manual. Formats d'arxius vectorials.
4. Programes d'edició de mapa de bits. Producció i tractament d'imatges. Resolució, grandària d'impressió, tractament del color. Formats d'arxius de mapa de bits.
5. Programes de maquetació. Composició amb textos i imatges. Formats d'arxius de composició de pàgina.
6. Arxius per a la impressió. Tipus i característiques.
7. Gestió del color. Gestió de fonts i imatges vinculades.
8. Interrelació d'arxius. Importació i exportació de formats d'arxiu.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Definir les diferents fases i processos de què consta un projecte de disseny gràfic i dur a terme correctament les tasques pròpies de la seva especialitat.
2. Interpretar amb sensibilitat artística i correcció tècnica les especificacions del disseny d'un producte imprès i dur-les a terme amb fidelitat.
3. Manejar amb destresa els programes i els equips informàtics que intervenen en el procés de producció d'impresos.
4. Produir informació adequada a les exigències i condicions d'impressió especificades en un projecte.
5. Adequar la compatibilitat de la informació de manera que permeti la portabilitat.
6. Compondre els diferents elements gràfics i tipogràfics i integrar la documentació gràfica proporcionada per altres professionals amb la qualitat formal i tècnica exigible a nivell professional.

7. Verificar i organitzar la informació i realitzar amb destresa les tasques necessàries i els controls de qualitat adequats per dur a terme correctament el procés d'impressió.

VII. Obra Final

a) Objectius:

1. Comprendre els aspectes bàsics del procés de disseny i producció d'impresos i dur a terme les tasques específiques de l'especialitat corresponents a un projecte assignat, des de la preparació d'originals fins a la impressió final del producte.
2. Interpretar i realitzar amb correcció formal i tècnica les especificacions d'un disseny de producte imprès que li sigui assignat.
3. Obtenir una visió articulada i coherent de l'activitat professional del disseny i la producció gràfica i aplicar els coneixements del cicle a la realització autònoma de les tasques pròpies de l'especialitat.

b) Continguts:

1. Metodologia bàsica del disseny del producte imprès. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Anàlisi i interpretació de les especificacions del projecte gràfic.
3. Preparació i marcatge d'originals, correcció ortotipogràfica, transcripció i tractament de textos, imatges i color, composició de pàgines, preparació i gestió d'arxius per a impressió.
4. Control de qualitat en cada etapa del treball i valoració qualitativa de l'imprès obtingut en relació amb la informació formal i tècnica subministrada en el projecte.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Desenvolupar amb rigor i destresa tècnics les tasques, la informació, els documents i els arxius necessaris, seleccionant els materials i els procediments més adequats al projecte de producte imprès assignat.
2. Conèixer i complir les mesures de seguretat, higiene i respecte mediambiental pròpies de la seva activitat professional.
3. Realitzar el treball amb la precisió tècnica i formal requerida per la indústria gràfica.
4. Avaluar el producte imprès obtingut en relació amb els criteris de qualitat exigibles a nivell professional.

VIII. Formació i Orientació Laboral

a) Objectius:

1. Familiaritzar-se amb el marc legal del treball i conèixer els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, o per funcionar com a professional autònom.
3. Adquirir els coneixements precisos sobre els mecanismes d'accés i els sistemes de selecció del mercat de treball, així com les capacitats que faciliten incorporar-s'hi.
4. Conèixer els organismes institucionals, nacionals, de la Unió Europea i autonòmics, d'ajuda a la inserció laboral i els serveis d'ajudes econòmiques i subvencions per a les iniciatives empresarials i l'autoocupació.
5. Conèixer els instruments jurídics, empresarials i professionals propis de l'especialitat.

b) Continguts:

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, la comercialització i la distribució en l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contractes de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. L'empresari individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre la legislació i la normativa vigent que s'apliquen al món laboral i a la regulació empresarial en la qual s'integra aquesta especialitat professional.

2. Identificar les fonts i les vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Elaborar un projecte d'activitat professional autònoma tenint en compte la viabilitat econòmica i el pla d'obligacions tributàries i de sol·licitud de subvencions conforme a la normativa laboral i fiscal vigent.
4. Emplenar correctament contractes i emetre factures.
5. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autor i registre de la propietat intel·lectual i industrial.

IX. Anglès Tècnic

a) Objectius:

1. Comprendre i emetre missatges orals senzills i precisos, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
2. Comprendre textos escrits senzills en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.
3. Produir textos senzills en l'entorn professional i quotidià, organitzant-ne el contingut i utilitzant un estil d'acord amb la funcionalitat dels textos.
4. Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i les actituds més comuns en les relacions professionals i personals.
5. Introduir expressions de la llengua anglesa aplicada a la informàtica per tal de facilitar la comprensió de textos i altres mitjans de comunicació oral relacionats amb el seu àmbit professional.
6. Elaborar missatges escrits i orals senzills i precisos per interpretar i transmetre la informació necessària per fer consultes tècniques.

b) Continguts:

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:
 - Comprensió del significat general de missatges orals senzills, emesos de forma clara i articulada, dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
 - Producció oral de textos senzills relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets.
 - Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges senzills relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets.
 - Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantenir i concloure un diàleg.
 - Identificació de registres amb major o menor grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i del context de comunicació.

2. Comprensió lectora i expressió escrita:

- Identificació i comprensió del tema principal en textos senzills escrits sobre temes professionals o d'interès general.
- Identificació de la finalitat comunicativa d'un text.
- Producció de textos escrits senzills sobre temes d'interès general, professional o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
- Ús d'elements necessaris de cohesió per expressar amb claredat la relació entre idees.
- Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.

3. Coneixement de la llengua:

- Coneixement i ús d'estructures gramaticals senzilles que permetin l'intercanvi d'informació en l'àmbit laboral i professional.
- Lèxic relacionat amb l'entorn professional, amb altres matèries del currículum i amb temes d'interès general.
- Elements foneticofonològics bàsics de la llengua anglesa.
- Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i l'informal, parlat i escrit.
- Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.

4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:

- Valoració, respecte i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.
- Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport de paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre el missatge global i les intencions comunicatives de textos orals i escrits senzills en un entorn professional i personal.
2. Produir textos orals i escrits senzills amb diferents intencions comunicatives.
3. Participar activament en converses simulades i espontànies bàsiques.
4. Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions i les normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.
5. Conèixer la terminologia bàsica del sector.

6. Elaborar i emplenar documents bàsics en llengua anglesa corresponents al sector professional, partint de dades generals o específiques.

X. Fotografia

a) Objectius:

1. Manejar amb destresa els equips i el material fotogràfic per a la producció d'imatges amb diferents plantejaments estètics concordes amb cada situació particular.
2. Reconèixer l'evolució històrica, els usos i les aplicacions de la fotografia.
3. Conèixer i realitzar de forma correcta la captura d'imatges digitals, determinant la tècnica, la composició, la llum i el format d'arxiu més adequats en cada cas.
4. Adquirir una base científica respecte a la tècnica fotogràfica, així com un vocabulari adequat en relació amb els equips, els materials i la pràctica d'aquesta tècnica.
5. Relacionar les imatges fotogràfiques amb altres disciplines artístiques i aplicar la utilització d'aquestes imatges en diferents maneres i àmbits de presentació, com projeccions, publicacions impreses, internet.
6. Entendre la fotografia com a mitjà de registre i com a mitjà d'expressió plàstica.
7. Potenciar la creativitat de l'alumne i aplicar-la a la tècnica i als procediments obtinguts, a la percepció i l'anàlisi de fotografies i a l'autovaloració.

b) Continguts:

1. Introducció a la fotografia. Història de la fotografia. Orígens i evolució. Corrents estètics clàssics i moderns. Gèneres fotogràfics. Anàlisi sobre el seu ús i aplicacions. Relació de la fotografia amb altres disciplines artístiques.
2. La càmera obscura. Principis bàsics de la llum. Naturalesa i característiques. El color i la seva temperatura. El procés fotogràfic. La fotografia com a art i com a tècnica.
3. La càmera. Elements essencials de la càmera (visor, pantalla, CCD, etc.). Tipus de càmeres i usos que tenen. El diafragma, l'obturador i l'enfocament. Funció, tipus, nombres f, escala de velocitats, concepte d'ISO i soroll.
4. L'objectiu. Profunditat de camp. Concepte i significat pràctic. Factors que influeixen en la profunditat de camp. Distància focal, control de nitidesa. Flaix i trípode. Trepidació.
5. Composició de la imatge fotogràfica. Normes bàsiques de la composició. Enquadrament. Punt de vista. Proporcions del format.
6. Il·luminació. Tipus de fonts i aplicacions. L'expressivitat de la llum. Tècniques d'il·luminació. Maneig de fotòmetres de mà i fotòmetres incorporats. Llum incident i llum reflectida. Contrastos de llum i color.

c) Criteris d'avaluació:

És valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Conèixer, seleccionar i utilitzar adequadament el material i els equips propis del treball fotogràfic (càmeres, focus, flaixos, trípodes, fotòmetres, etc.).
2. Utilitzar correctament una càmera rèflex, els objectius i la resta d'elements propis de la fotografia (flaix, trípode, etc.).
3. Conèixer la càmera fotogràfica i els seus principals elements.
4. Entendre les normes clàssiques de la composició i saber utilitzar-les per millorar les imatges pròpies amb una funció comunicativa determinada.
5. Distingir entre diafragma i obturador i conèixer-ne les respectives funcions.
6. Utilitzar amb propietat la profunditat de camp i el temps d'exposició.
7. Saber mesurar la llum que incideix en el subjecte o la que reflecteix i utilitzar correctament les diferents fonts de llum.
8. Mantenir en bon estat les instal·lacions i fer-ne bon ús treballant de manera ordenada a l'aula i utilitzar correctament els materials.

4.4. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té els objectius següents:
 - 1r Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de producció gràfica i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
 - 2n Facilitar la presa de contacte de l'alumnat amb el món del treball i l'empresa i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques que li són pròpies.
 - 3r Contrastar els coneixements, la formació i la capacitat adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector.
 - 4t Adquirir els coneixements tècnics d'estris, materials, equips i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
 - 5è Participar de forma activa en les fases del procés de producció d'impresos sota les orientacions del tutor o coordinador corresponent.
 - 6è Aplicar els coneixements, les habilitats i les destreses adquirits durant el període de formació en el centre educatiu.
2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers corresponen al tutor de pràctiques designat pel centre educatiu, que ha de prendre en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que faci el l'empresa.

ANNEX 2

Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia (grau superior)

1. Identificació del títol

1.1. Denominació

Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia

1.2. Nivell

Grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1.3. Durada total del cicle

Dues mil hores

1.4. Família professional artística

Comunicació gràfica i audiovisual

1.5. Referent Europeu

CINE-5b (Classificació internacional normalitzada de l'educació)

2. Perfil professional

2.1. Competència general

Elaborar obra original de fotografia a partir d'un encàrrec professional determinat o d'un projecte propi.

Definir les variables formals, funcionals, estètiques i tècniques del projecte de fotografia, planificar el procés i saber-lo realitzar.

Organitzar i desenvolupar les diferents fases del projecte i els controls de qualitat corresponents per garantir un producte fotogràfic d'acord amb els paràmetres professionals exigibles.

2.2. Competències professionals

- Concretar les característiques temàtiques, estilístiques i comunicatives d'un encàrrec fotogràfic a partir de les especificacions donades.
- Seleccionar i analitzar documents i materials de referència del projecte fotogràfic.
- Suggestir idees i proposar diverses solucions fotogràfiques per als treballs assignats.
- Dotar la imatge fotogràfica dels elements persuasius, informatius i/o identificatius adequats als objectius de l'encàrrec.
- Dur a terme l'encàrrec fotogràfic atenent el posterior mitjà i suport de comunicació i dotar-lo dels recursos gràfics comunicatius més eficients.
- Dominar les diferents tècniques i formats fotogràfics en els aspectes teòrics i pràctics, i dur-los a terme amb la qualitat exigible a nivell professional.
- Desenvolupar el procés fotogràfic en totes les seves etapes: realització, processament, postproducció i presentació, amb la realització dels controls de qualitat corresponents.
- Conèixer i dominar les tècniques d'arxivament, indexació i recuperació de documents fotogràfics segons els estàndards internacionals.
- Conèixer les especificitats del material i els equips professionals i com se n'ha de tenir cura i s'han de mantenir.
- Conèixer i complir la normativa que regula l'activitat professional.

3. Context professional

3.1. Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a professional autònom i com a treballador per compte d'altri.

Pot col·laborar amb altres professionals transmetent idees o conceptes mitjançant productes fotogràfics destinats a editar-se en diferents mitjans i suports.

Pot exercir les seves competències com a creador independent o realitzador assalariat en una empresa o equip.

3.2. Sectors productius

Pot exercir la seva professió en l'àmbit públic o el privat, en empreses del sector de la comunicació, agències de publicitat, estudis de disseny o de moda, premsa, editorials, televisió, i en empreses i institucions d'altres sectors que requereixin un professional amb aquest perfil: en museus i empreses de restauració d'obres

d'art, en arqueologia, en laboratoris forenses, en investigació policial, en medicina legal, en peritatge, etc.

L'orientació laboral d'aquests professionals pot referir-se a:

- Especialista en projectes de comunicació.
- Projectes fotogràfics propis com a activitat artística independent.

3.3. Ocupacions i llocs de feina rellevants

És un professional qualificat per ocupar els llocs de treball i exercir les ocupacions que s'indiquen a continuació:

- Fotoperiodista. Cobertura gràfica de la informació per als diferents mitjans de comunicació.
- Fotògraf de reportatge social. Documentació d'actes socials i retrats.
- Fotògraf publicitari. Treballs per a agències de publicitat, estudis de disseny gràfic i bancs d'imatges.
- Fotògraf de moda. Encàrrecs de dissenyadors, fabricants, distribuïdors i revistes de moda.
- Fotògraf d'arquitectura i interiorisme. Treballs editorials, documentació i seguiment d'obra.
- Fotògraf artístic. Realització d'obra pròpia per al circuit comercial de l'art.
- Fotògraf de jaciments arqueològics.
- Postproducció fotogràfica digital.
- Tècnic especialista de laboratori fotogràfic forense.
- Tècnic especialista de laboratori fotogràfic de conservació i restauració d'obres d'art.
- Tècnic especialista en arxiu fotogràfic i banc d'imatges.

4. Ensenyaments

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Configurar projectes de fotografia i definir-ne amb eficàcia els objectius a partir de la valoració idònia de les especificacions funcionals, tècniques i artístiques de l'encàrrec.
- Dominar els processos bàsics de la realització fotogràfica en els aspectes teòrics i pràctics.
- Saber utilitzar les diferents tècniques i estils fotogràfics amb el nivell de qualitat exigible professionalment en els diferents àmbits de la fotografia.
- Resoldre els problemes artístics, funcionals i tècnics que es plantegen en el procés de realització de l'encàrrec fotogràfic.

- Realitzar projectes de fotografia duent a terme totes les fases que els componen i els controls de qualitat corresponents fins a l'obtenció d'un producte final de qualitat tècnica, artística i comunicativa.
- Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i la defensa d'una idea o projecte davant el client i/o l'equip de treball.
- Adaptar la proposta fotogràfica al context gràfic en què se situï la proposta comunicativa.
- Interpretar l'evolució de les tendències formals i tècniques que contribueixen a configurar l'estil fotogràfic.
- Iniciar-se en la recerca creativa d'un estil propi amb atenció a la necessària qualitat tècnica i artística de les imatges fotogràfiques.
- Conèixer i dominar les tècniques d'arxivament, indexació i recuperació de documents fotogràfics segons els estàndards internacionals.
- Conèixer amb detall les especificacions tècniques i el manteniment dels materials i equips fotogràfics.
- Adaptar-se, en condicions de competitivitat, als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Cercar, seleccionar i utilitzar vies d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional en el moment actual de la fotografia.
- Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiona l'activitat professional del fotògraf i els seus continguts.
- Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional en el desenvolupament, la gestió i l'administració de l'activitat professional.
- Conèixer i utilitzar adequadament les últimes tècniques fotogràfiques, així com les tradicionals.
- Dominar l'ús d'una forma adequada del material necessari per a l'activitat.
- Eliminar els prejudicis, els estereotips i els rols segons el sexe, per l'orientació sexual o per la identitat sexual construïts segons els patrons socioculturals de conducta assignats a dones i homes, amb la finalitat de garantir, tant a les alumnes com als alumnes, possibilitats de desenvolupament personal integral, d'acord l'article 27.1.a) de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- Tractar la temàtica de la publicitat sexista.
- Analitzar la vinculació dels dissenys amb la dimensió social, cultural i política, i la contribució d'aquests a la construcció de patrons socioculturals d'acord amb la igualtat de gènere.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments

<i>Estructura general</i>	<i>Hores presencials</i>	<i>Crèdits ECTS</i>
Mòduls impartits en el centre educatiu	1.900	116
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers	100	4
TOTAL	2.000	120

4.3. Formació en el centre educatiu

4.3.1. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva

Mòduls formatius	Primer curs (35 set.)			Segon curs					
				Primer quadrimestre (17 set.)			Segon quadrimestre (17 set.)		
	ECTS	Hores totals	H/set.	ECTS	Hores totals	H/set.	ECTS	Hores totals	H/set.
Anglès Tècnic I	2	70	2						
Fonaments de la Representació i l'Expressió Visual	8	140	4						
Història de la Fotografia	4	70	2						
Llenguatge i Tecnologia Audiovisual	11	175	5						
Mitjans Informàtics	8	140	4						
Projectes de Fotografia I	15	245	7						
Tècnica Fotogràfica I	8	140	4						
Teoria Fotogràfica I	4	70	2						
Anglès Tècnic II				1	34	2			
Formació i Orientació Laboral				4	68	4			
Projectes de Fotografia II				8	136	8			
Tècnica Fotogràfica II				4	68	4			
Tecnologia Digital Aplicada a la Fotografia				8	136	8			
Teoria Fotogràfica II				4	68	4			
Anglès Tècnic III							1	34	2
Projectes de Fotografia III							8	136	8
Teoria de la Imatge							4	68	4
Projecte Integrat de Fotografia							14	102	6
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers							4	100	
TOTAL	60	1050	30	29	510	30	31	440	20

4.3.2. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

I. Fonaments de la Representació i l'Expressió Visual

a) Objectius:

1. Analitzar els elements que configuren la representació de l'espai en un suport bidimensional i les interrelacions que s'estableixen entre aquests elements.
2. Utilitzar adequadament els elements i les tècniques pròpies del llenguatge plàstic i visual en la representació gràfica d'imatges.
3. Adequar la representació gràfica als objectius comunicatius del missatge.
4. Comprendre els fonaments i la teoria del color i la importància que tenen en els processos de creació artísticoplàstica i utilitzar-los de manera creativa en la representació gràfica de missatges.
5. Analitzar el color i els altres elements del llenguatge plàstic i visual presents en diferents imatges bidimensionals i tridimensionals.
6. Utilitzar les eines i els recursos del dibuix en l'elaboració d'esbossos, guions gràfics i guions il·lustrats (*storyboards*) per a la realització de projectes fotogràfics i audiovisuals.
7. Exercitar la capacitat d'invenió i ideació i desenvolupar la sensibilitat estètica i creativa.
8. Augmentar la sensibilitat de l'alumnat respecte a qüestions bàsiques de color, línia, forma i composició.
9. Catalogar i manejar amb fluïdesa els aspectes que determinen la coherència formal entre diferents imatges o conjunts comunicatius més complexos.
10. Manejar amb fluïdesa les diferents tècniques d'aplicació del color, amb especial èmfasi en els sistemes de color digitals.

b) Continguts:

1. Configuració de l'espai bidimensional. Elements formals, expressius i simbòlics del llenguatge plàstic i visual.
2. Forma i estructura. Elements proporcionals.
3. Forma i composició en l'expressió bidimensional.
4. Fonaments i teoria de la llum i el color.
5. Valors expressius i simbòlics del color.
6. Interacció del color en la representació creativa.
7. Instruments, tècniques i materials.
8. Característiques formals i funcionals del dibuix per a la planificació del producte fotogràfic i audiovisual. Esbossos, guions il·lustrats.
9. Sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Representar imatges d'acord amb les tècniques i els procediments gràfics idonis.
2. Analitzar, estructurar i representar l'espai compositiu d'una imatge a partir d'un plantejament previ.

3. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de la realitat o de la pròpia inventiva.
4. Explorar amb iniciativa i sensibilitat les possibilitats expressives del dibuix, del color i de la composició i usar-les de manera creativa en la realització d'imatges.
5. Utilitzar el color amb intencionalitat significativa i estètica en la representació gràfica d'idees i missatges.
6. Realitzar esbossos i guions il·lustrats adequats a les especificacions de projectes audiovisuals i fotogràfics.
7. Valorar amb arguments els aspectes formals, estètics i simbòlics en una representació visual determinada.
8. Utilitzar d'una manera adient els sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.
9. Elaborar imatges que resolguin adequadament els problemes comunicatius plantejats.

II. Teoria de la Imatge

a) Objectius:

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació a la imatge.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.
7. Diferenciar els diversos models d'anàlisi de la imatge identificant-ne els aspectes complementaris i contradictoris.
8. Catalogar els conceptes bàsics utilitzats per les diferents escoles d'interpretació de la imatge.
9. Identificar els autors i les autores i les obres de referència dels diversos corrents metodològics.

b) Continguts:

1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
3. Sintaxi visual.
4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.

8. Models d'anàlisi: formalisme, iconologia, psicologia, sociologia, semiòtica, etc.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
2. Analitzar imatges d'acord amb els continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les de manera argumentada.
5. Elaborar estratègies de comunicació visual per transmetre idees i missatges propis o assignats i explicar-les de manera argumentada.
6. Utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic de l'assignatura.
7. Diferenciar els autors i les autores, els models d'anàlisi i els conceptes utilitzats per les diferents escoles.
8. Analitzar imatges pròpies i alienes i avaluar-les, prenent com a referència els conceptes estudiats.
9. Argumentar les seves anàlisis amb ordre, correcció ortogràfica, claredat en l'exposició i coherència interna.

III. Mitjans Informàtics

a) Objectius:

1. Analitzar l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i la presència de les noves tecnologies en la realització i l'edició de la imatge animada.
2. Conèixer els fonaments informàtics i la relació maquinari i programari i comprendre'n les característiques i funcions.
3. Comprendre i aplicar els conceptes fonamentals de la imatge digital vectorial i la imatge de mapa de bits, el tractament de la tipografia digital, els sistemes de color i els formats adequats a cada necessitat.
4. Digitalitzar imatges, emmagatzemar-les i convertir-les a formats adequats.
5. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de disseny.
6. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts:

1. Evolució de la informàtica i internet. La societat de la informació. Programari lliure.

2. Sistemes operatius. Ordinador, perifèrics i xarxes, informàtica en núvol (*cloud computing*).
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
5. La imatge vectorial. Programari de creació. L'àrea de treball. Eines de dibuix.
6. Organització d'objectes: capes, agrupaments, màscares, estils.
7. La imatge de mapa de bits. Programari de creació, tractament i gestió d'imatges de mapa de bits i fotografia digital. Eines de dibuix.
8. Fotografia digital. Preparació dels fitxers per a distribució i sortida.
9. Tipus d'arxius per a la distribució i la sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Valorar de manera argumentada l'evolució tecnològica i la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics i, específicament, en l'exercici professional de la il·lustració i el disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
2. Identificar els components físics i lògics d'un sistema informàtic.
3. Comprendre i utilitzar adequadament els diversos tipus de formats gràfics per a aplicacions gràfiques i multimèdia i les diferents possibilitats d'organitzar la informació.
4. Preparar els formats, la resolució i la mida per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.
5. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i de mapa de bits i comprendre'n les característiques fonamentals.
6. Emprar amb destresa les eines d'il·lustració vectorial i de mapa de bits.
7. Seleccionar i utilitzar correctament els materials i els equips informàtics en el desenvolupament del propi treball tant en el procés creatiu i projectual com en la comunicació.

IV. Història de la Fotografia

a) Objectius:

1. Comprendre el llenguatge i les particularitats de la fotografia i d'altres mitjans de comunicació gràfica i visual.
2. Conèixer els orígens i l'evolució de la fotografia en relació amb el context historicoartístic.
3. Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal de la fotografia, i identificar les principals tendències, autors i obres.
4. Analitzar i valorar les obres fotogràfiques en la seva dimensió artística, comunicativa i expressiva.

5. Demostrar interès i sensibilitat per les imatges fotogràfiques que es realitzen en l'actualitat.
6. Conèixer el paper de les dones com a autores de fotografies al llarg de la història.

b) Continguts:

1. Orígens i expansió de la fotografia. Relació amb altres manifestacions artístiques.
2. Els gèneres fotogràfics i l'evolució d'aquests gèneres. La fotografia en relació amb el context historicoartístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica de la fotografia. Manifestacions més significatives. Tendències, estils i autors més rellevants.
4. La fotografia en els mitjans de comunicació. Influència i aplicacions tecnològiques.
5. Tendències i realitzacions actuals.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Analitzar i interpretar les variables formals, estilístiques i tècniques de les imatges fotogràfiques en relació amb el context historicoartístic en què es produeixen.
2. Identificar les manifestacions, els estils, els autors significatius i les seves aportacions i innovacions més rellevants en el context de l'especialitat.
3. Explicar raonadament l'evolució tècnica i formal de la fotografia, en relació amb el context històric i cultural, utilitzant adequadament la terminologia específica.
4. Valorar críticament les fotografies sobre la base del coneixement històric i en relació amb les seves característiques tècniques i formals.

V. Teoria fotogràfica

a) Objectius:

1. Comprendre i analitzar els fonaments del llenguatge fotogràfic i aplicar-los en la valoració argumentada d'imatges fotogràfiques.
2. Emetre un judici crític argumentat sobre el propi treball fotogràfic i el d'autors reconeguts i autores reconegudes.
3. Estudiar textos cabdals de la teoria fotogràfica i les relacions d'aquests textos amb la praxi de la fotografia.
4. Analitzar les diverses tècniques fotogràfiques com a condicionants del significat, l'expressivitat i l'estètica de les fotografies.
5. Valorar els coneixements aportats pel mòdul i utilitzar-los en el propi procés de creació i realització de treballs professionals.

b) Continguts:

1. La imatge fotogràfica. Concepte i evolució de les teories fotogràfiques.
2. Els contextos de la imatge, els seus usos i funcions.
3. El valor del referent. La classificació en gèneres.
4. Els elements de representació espacial en la fotografia.
5. La representació del temps i el moviment.
6. La llum en la fotografia. Il·luminació natural i artificial: criteris estètics i funcionals.
7. El color en fotografia. Evolució i usos expressius.
8. La fotografia i altres mitjans d'expressió: arts plàstiques, cinema, literatura, etc.
9. Fotografia i document.
10. Teories estètiques i artístiques.
11. Conceptes artístics contemporanis. Interaccions amb la fotografia.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Analitzar imatges fotogràfiques utilitzant i relacionant adequadament els conceptes del mòdul.
2. Desenvolupar estratègies d'anàlisi de fotografies sobre la base dels coneixements aportats pel mòdul i el propi criteri.
3. Analitzar i interpretar raonadament textos cabdals de la teoria de la fotografia.
4. Valorar críticament el lloc de la fotografia en el món de la comunicació i els usos que se'n fa.
5. Emetre un judici crític argumentat sobre fotografies pròpies i alienes tenint en compte els aspectes tècnics, comunicatius i artístics.

VI. Tècnica fotogràfica

a) Objectius:

1. Dominar la terminologia específica del mitjà.
2. Estudiar el fet fotogràfic des d'aspectes científics i mecànics.
3. Analitzar la base científica i tecnològica de la fotografia.
4. Conèixer les especificacions i les característiques tècniques dels materials i els equips fotogràfics.
5. Desenvolupar procediments operatius de control tècnic.
6. Conèixer les tecnologies aplicades a la reproducció i la impressió de la imatge fotogràfica.
7. Aplicar els continguts propis de l'especialitat en una gran diversitat d'exercicis específics.

8. Manejar i utilitzar equips fotogràfics des de la realització de la captura fins a l'edició de la imatge.
9. Processar imatges mitjançant diferents tècniques.
10. Conèixer en la teoria i en la pràctica els diversos sistemes d'il·luminació i exercitar-se en la realització de fotografies en tot tipus de condicions d'il·luminació.
11. Conèixer les peculiaritats tècniques i artístiques dels gèneres fotogràfics i aplicar-les en exercicis pràctics.

b) Continguts:

1. Principis físics. La llum i l'òptica.
2. Lleis que intervenen directament en el fet fotogràfic.
3. Les càmeres i els equips fotogràfics. Tipus i aplicacions. Especificacions tècniques, utilització i manteniment.
4. Fotometria.
5. Sistemes, equips i tècniques d'il·luminació.
6. El control tècnic en la captura.
7. El processament fotogràfic fotoquímic i digital. Tècniques i equips. Retoc i manipulació.
8. Gestió i tractaments especials de B+N i color.
9. La materialització, la reproducció i l'edició de la imatge fotogràfica. Tecnologies de reproducció i impressió. Sistemes *computer to print*, *computer to plate*, *computer to film*.
10. Condicionaments tècnics, artístics i comunicatius de la pràctica fotogràfica en els diferents gèneres.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre i utilitzar adequadament la terminologia i els conceptes tècnics de la fotografia.
2. Comprendre el maneig de les càmeres i els equips fotogràfics.
3. Dominar les tècniques de processament de la imatge fotogràfica i les fases d'aquest processament.
4. Dur a terme adequadament el control de qualitat de la reproducció de la imatge i del color.
5. Resoldre exercicis pràctics de fotografia fotoquímica i digital realitzant correctament tot el procés fins a la materialització d'imatges de la qualitat tècnica exigible a nivell professional.
6. Manejar amb destresa càmeres i equips fotogràfics.
7. Processar correctament imatges mitjançant diferents tècniques i realitzar l'adequat tractament del B+N i el color.

8. Seleccionar i dur a terme el sistema d'il·luminació que millor correspongui a les especificacions tècniques, comunicatives i artístiques d'exercicis pràctics de l'especialitat.
9. Donat un exercici específic de fotografia, identificar les peculiaritats tècniques i artístiques del gènere al qual pertany, seleccionar l'equip i el processament més adequats i fer-ne correctament totes les fases.

VII. Llenguatge i Tecnologia Audiovisual

a) Objectius:

1. Dominar la tècnica i la tecnologia dels mitjans audiovisuals.
2. Conèixer l'evolució històrica i el llenguatge de la imatge en moviment.
3. Elaborar guions literaris i gràfics.
4. Realitzar totes les fases dels productes audiovisuals.

b) Continguts:

1. Control tècnic dels equips de captura i de postproducció.
2. El guió. La narrativa visual.
3. Els elements del llenguatge audiovisual.
4. L'ordenació de l'espai representat.
5. L'ordenació del temps representat.
6. El muntatge.
7. L'elaboració del producte audiovisual. Producció i postproducció.
8. Escenografia, actors i il·luminació.
9. El so.
10. Els gèneres i els productes audiovisuals.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre i utilitzar correctament la terminologia i els conceptes tècnics del mitjà audiovisual.
2. Manejar els equips i les tècniques audiovisuals amb destresa i precisió.
3. Utilitzar adequadament els mecanismes i els recursos expressius del mitjà audiovisual.
4. Realitzar correctament guions gràfics i literaris per a peces audiovisuals.
5. Realitzar audiovisuals duent a terme els controls de qualitat corresponents a cada fase del procés.
6. Valorar argumentadament imatges audiovisuals sobre la base dels coneixements aportats pel mòdul, segons el propi criteri i sensibilitat.

VIII. Projectes de Fotografia

a) Objectius:

1. Conèixer i saber utilitzar els materials, els equips i les tècniques que intervenen en el procés fotogràfic.
2. Realitzar projectes fotogràfics de qualitat tècnica i artística dins els diferents àmbits de la fotografia.
3. Transmetre idees i comunicar missatges a través de la representació fotogràfica.
4. Desenvolupar la capacitat de comunicació gràfica i la creativitat i l'expressivitat personals.
5. Desenvolupar l'autonomia en l'aprenentatge i en l'ús de les metodologies de treball més adequades a la solució de problemes.
6. Analitzar projectes fotogràfics en les variables tècniques, artístiques i comunicatives i emetre una valoració crítica fonamentada.
7. Dominar les noves tecnologies pròpies de l'especialitat.
8. Conèixer i dominar les tècniques d'arxivament, indexació i recuperació de documents fotogràfics segons els estàndards internacionals.
9. Desenvolupar actituds de col·laboració que possibilitin i optimitzin el treball en equip.
10. Conèixer la normativa específica que s'aplica a l'especialitat.
11. Conèixer i saber utilitzar els materials, els equips i les tècniques que intervenen en els processos fotogràfics tradicionals.
12. Analitzar l'aportació dels diferents processos al treball personal del fotògraf.
13. Transmetre idees i missatges a través de les característiques especials de cada procés.
14. Processar imatges a través de processos tradicionals.

b) Continguts:

1. El projecte fotogràfic. Metodologia.
2. La captura fotogràfica: variables de control tècnic i expressiu.
3. El mesurament de la llum i la determinació de l'exposició.
4. La il·luminació natural i l'artificial. Llum contínua i flaix. Filtratge i polarització.
5. La càmera tècnica.
6. Gestió d'arxius. Metadades. Tècniques d'arxivament, indexació i recuperació de documents fotogràfics.
7. Revelatge del negatiu digital. Tècniques d'ajust tonal i tractament d'imatge.
8. Procediments de retoc. Correcció del color.
9. Control de la perspectiva i la forma de la imatge.
10. L'edició. Selecció i organització d'imatges.
11. L'acabat i la presentació. Muntatge i exhibició.
12. Els àmbits de la fotografia: reportatge, publicitat i art. Gèneres.
13. Normativa que s'aplica a l'especialitat.

14. La memòria i la comunicació del projecte.
15. La càmera i l'òptica fotogràfica. Diferents formats i tipus. El paper que exerceixen en el projecte fotogràfic.
16. Captura i processament de la imatge en suport argèntic modern.
17. La fotografia química. Negatiu i positiu del segle XIX al segle XXI.
18. Peculiaritats comunes dels processos tradicionals. Ús de càmeres. Obtenció del negatiu. Positivació per contacte. Conservació.
19. Emulsions a base de sals de plata: paper salat, albúmina.
20. Emulsions a base de sals de ferro: cianotípia, *kallitípia*.
21. Emulsions nobles a base de sals de ferro: platinotípia, pal·ladiotípia.
22. Emulsions pigmentàries: goma bicromatada, carbó.
23. Processos fotomecànics: fotogratat, fototípia, woodburytípia, altres.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Manejar els equips fotogràfics i processar les imatges amb domini tècnic.
2. Adequar les solucions tècniques, formals i expressives a les especificacions temàtiques i comunicatives del projecte.
3. Organitzar, planificar i dur a terme els treballs fotogràfics amb el nivell de qualitat exigible professionalment.
4. Desenvolupar projectes, individuals i en equip, en totes les fases, fins a l'obtenció d'un producte fotogràfic de qualitat artística, tècnica i comunicativa.
5. Seleccionar i organitzar adequadament els elements, materials i humans, que seran fotografiats.
6. Dotar la fotografia d'elements persuasius, informatius i/o identificatius que transmetin idees i missatges d'acord amb els objectius comunicatius del projecte.
7. Realitzar imatges temàticament i estilísticament d'acord amb l'àmbit professional i el gènere de què es tracti.
8. Demostrar autonomia en la planificació i la realització del treball fotogràfic.
9. Presentar i defensar fonamentadament les pròpies idees i el treball realitzat, i emetre una valoració argumentada d'aquest treball.
10. Utilitzar amb destresa la tecnologia pròpia de l'especialitat tant en la realització com en la comunicació del projecte.
11. Atenir-se en els projectes a la normativa vinculada a l'exercici professional, com ara la relativa al dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.
12. Realitzar i produir imatges tenint en compte els diferents acabats de cada procés.
13. Justificar els diferents processos per obtenir un resultat final adequat.
14. Controlar els processos amb seguretat i neteja en el laboratori i el taller.

IX. Projecte Integrat de Fotografia

a) Objectius:

1. Proposar i materialitzar un projecte de fotografia, propi o encarregat, de qualitat tècnica, artística i comunicativa.
2. Realitzar el projecte duent a terme totes les etapes i els controls de qualitat corresponents.
3. Desenvolupar, mitjançant la projectació i la realització d'un projecte original de fotografia, les destreses professionals de la seva especialitat.
4. Augmentar l'autonomia de l'alumnat.

b) Continguts:

1. La creació i la realització del projecte de fotografia. Metodologia. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Materialització del projecte de fotografia fins a l'obtenció del producte acabat. Verificació del control de qualitat en les diferents etapes.
3. La comunicació, la presentació i la defensa del projecte.
4. Elaboració de la proposta de projecte integrat de fotografia.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Realitzar un projecte de fotografia amb el nivell tècnic, artístic i comunicatiu exigible en l'àmbit professional.
2. Utilitzar una metodologia projectual adequada als condicionants i a les especificacions de l'encàrrec o de la pròpia proposta.
3. Dur a terme el control de qualitat del projecte en els aspectes formals, expressius, tècnics, tecnològics i funcionals.
4. Presentar adequadament el projecte i emetre una valoració personal tècnica, artística i funcional utilitzant correctament els conceptes i la terminologia propis del seu àmbit professional.

El mòdul de Projecte Integrat de Fotografia l'ha d'avaluar una comissió formada per un president, que ha de ser el director del centre o la persona que aquest delegui, i per 2 a 4 vocals, un dels quals ha d'actuar com a secretari. Cada alumne ha de tenir, a més, un professor tutor o professora tutora. El tutor del Projecte Integrat d'un alumne no pot formar part de la comissió avaluadora d'aquest.

X. Formació i Orientació Laboral

a) Objectius:

1. Analitzar i interpretar el marc legal del treball i conèixer els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i els condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, considerant els factors de producció, jurídics, mercantils i sociolaborals.
3. Identificar les diferents vies d'accés al mercat de treball i a la formació permanent, així com conèixer els organismes institucionals, nacionals, de la Unió Europea i autonòmics, dedicats a aquestes finalitats.
4. Comprendre i aplicar les normes sobre seguretat i higiene laboral i desenvolupar la sensibilitat cap a la protecció del medi ambient, com a factors determinants de la qualitat de vida.

b) Continguts:

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, la comercialització i la distribució a l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. La figura empresarial individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Analitzar la legislació i la normativa vigent que s'apliquen al món laboral i a la regulació empresarial en què s'integra aquesta especialitat professional.

2. Identificar les fonts i les vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Saber dur a terme l'activitat empresarial tant en l'àmbit individual com en el societari.
4. Redactar el pla de creació i organització d'un taller artístic i/o d'una petita o mitjana empresa en què es considerin els aspectes jurídics i sociolaborals corresponents; els recursos materials i humans necessaris; les accions de màrqueting, comercialització i distribució dels productes, i els mecanismes de seguretat laboral, ambiental i de prevenció de riscos exigits per iniciar-ne el funcionament.
5. Realitzar correctament contractes i emetre factures.
6. Conèixer les normes sobre seguretat i salut en el treball i les diferents tècniques de prevenció de riscos laborals.
7. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autoria i registre de la propietat intel·lectual i industrial.

XI. Anglès Tècnic

a) Objectius:

1. Comprendre i emetre missatges orals amb precisió i cert grau de fluïdesa, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
2. Comprendre textos escrits complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.
3. Produir textos complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, organitzant-ne el contingut i utilitzant un estil d'acord amb la funcionalitat dels textos.
4. Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i les actituds més comuns en les relacions professionals i personals.

b) Continguts:

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:
 - Comprensió del significat general i específic de missatges orals emesos en llengua estàndard dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
 - Producció oral correcta i fluida de textos específics relacionats amb l'entorn professional propi del cicle i amb temes quotidians concrets i abstractes.
 - Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges específics relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets i abstractes.

- Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantenir i concloure un diàleg.
- Identificació de registres amb més o menys grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i el context de comunicació.

2. Comprensió lectora i expressió escrita:

- Identificació i comprensió del tema principal i les idees secundàries en textos complexos i funcionals escrits sobre temes professionals o d'interès general.
- Identificació de la finalitat comunicativa d'un text complex i funcional, de les seccions que el componen, i de l'organització i la seqüenciació de la informació.
- Producció de textos escrits complexos sobre temes d'interès general, professional o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
- Ús d'elements organitzatius de cohesió i coherència per expressar amb claredat la relació entre idees i la funcionalitat del text.
- Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.

3. Coneixement de la llengua:

- Coneixement i ús d'estructures gramaticals complexes i funcions adequades que possibiliten una comunicació efectiva en l'àmbit laboral i professional.
- Camps semàntics relacionats amb l'entorn professional, amb altres matèries del currículum i amb temes d'interès general.
- Coneixement, percepció i producció de trets foneticofonològics comuns de la llengua anglesa en les seves varietats més esteses.
- Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i l'informal, parlat i escrit. Els registres.
- Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.

4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:

- Valoració, respecte i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.
- Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport de paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre i interpretar el significat general i l'específic, la idea principal i la intenció comunicativa de textos orals i escrits en un entorn professional i personal.

2. Produir textos orals i escrits específics i detallats amb diferents intencions comunicatives.
3. Participar activament en converses simulades i espontànies adaptant-se a les característiques de la situació i a la finalitat comunicativa.
4. Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions i les normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.

XII. Tecnologia Digital Aplicada a la Fotografia

a) Objectius:

1. Introduir l'alumnat en el coneixement dels diferents formats i plataformes de destinació per a la producció multimèdia.
2. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de fotografia.
3. Conèixer les possibilitats tecnològiques de maquinari i programari més adients dins el sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts:

1. Programari multimèdia.
2. Plataformes de destinació.
3. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
4. Preparació dels formats, la resolució i la grandària per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Utilitzar correctament el material i els equips informàtics.
2. Utilitzar l'ordinador com a tècnica d'aplicació en el procés creatiu i productiu i com a instrument de comunicació i gestió.
3. Conèixer els recursos disponibles a internet més adients per al sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Resoldre problemes artístics i tècnics que es plantegen durant el procés de realització.
5. Desenvolupar les capacitats d'autoaprenentatge i transferència de coneixements.

4.4. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té els objectius següents:
 - 1r Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de comunicació gràfica o un estudi de fotografia i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
 - 2n Facilitar la presa de contacte de l'alumnat amb el món del treball i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques de l'empresa.
 - 3r Contrastar els coneixements, la formació i la capacitat adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector.
 - 4t Permetre a l'alumnat que, a través del contacte amb l'empresa, incorpori a la seva formació els coneixements sobre la pròpia especialitat, la situació i les relacions del mercat, les tendències artístiques i culturals, l'organització i la coordinació del treball, la gestió empresarial, les relacions sociolaborals en l'empresa, etc., necessaris per a l'inici de l'activitat laboral.
 - 5è Adquirir els coneixements tècnics d'estris, eines, materials i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
 - 6è Participar de manera activa en les fases del procés de producció i edició fotogràfica sota les orientacions de la persona encarregada de la tutoria o la coordinació corresponent.
 - 7è Aplicar els coneixements, les habilitats i les destreses adquirits durant el període de formació teòrica i pràctica impartida en el centre educatiu.
2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers corresponen al tutor o la tutora de pràctiques que designa el centre educatiu, que ha de prendre en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que faci l'empresa.

ANNEX 3

Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració (grau superior)

1. Identificació del títol

1.1. Denominació

Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració

1.2. Nivell

Grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1.3. Durada total del cicle

Dues mil hores

1.4. Família professional artística

Comunicació gràfica i audiovisual

1.5. Referent europeu

CINE-5b (Classificació internacional normalitzada de l'educació)

2. Perfil professional

2.1. Competència general

Elaborar obra original d'il·lustració de qualitat formal i funcional a partir d'un projecte propi o d'un encàrrec professional determinat.

Planificar la realització del projecte mitjançant la definició dels recursos expressius, formals, funcionals, estètics i tècnics més adequats.

Desenvolupar les diferents fases del projecte i els controls de qualitat corresponents per obtenir un producte final que compleixi els objectius gràfics, comunicatius i expressius exigibles a nivell professional.

2.2. Competències professionals

- Identificar els aspectes artístics, formals, funcionals i tècnics d'un projecte d'il·lustració, així com, si és el cas, els elements persuasius, informatius i identificatius més adequats a les especificacions de l'encàrrec.
- Planificar i elaborar projectes d'il·lustració atenent les especificacions narratives i tècniques prèviament determinades.
- Seleccionar, analitzar i arxivar la documentació i el material gràfic de referència per a la realització del projecte d'il·lustració.
- Seleccionar i utilitzar amb destresa les tècniques o els estils artístics més adequats per donar solució gràfica als objectius comunicatius i expressius del projecte.
- Realitzar el projecte il·lustratiu atenent les particularitats del mitjà gràfic en què s'ha d'incorporar.
- Establir els controls de qualitat corresponents a cada fase del procés projectual.
- Elaborar els originals atenent les particularitats dels posteriors processos de reproducció i saber fer el seguiment i el control de qualitat corresponents.
- Coordinar de manera eficaç la feina que es generi a partir d'aquestes responsabilitats o que se'n derivi.
- Conèixer i complir la normativa específica que regula les realitzacions de l'activitat professional.

3. Context professional

3.1. Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a professional independent realitzant il·lustracions de diferents gèneres i àmbits, que expressen idees o conceptes, destinades a l'edició.

Desenvolupa la seva professió com a dibuixant i especialista dependent d'una empresa o institució.

Col·labora amb altres professionals en la ideació, la interpretació i la realització d'il·lustracions amb diferents tècniques i estils artístics.

3.2. Sectors productius

Exerceix la seva professió en el sector públic o privat, en empreses relacionades amb la comunicació i la il·lustració: agències de publicitat, editorials i estudis de disseny, premsa, televisió o en altres institucions o empreses que requereixi un professional amb aquest perfil.

Realitza projectes propis com a activitat artística independent.

3.3. Ocupacions i llocs de feina rellevants

És un professional qualificat per ocupar els llocs de treball i exercir les ocupacions que s'indiquen a continuació:

Especialista en il·lustració / dibuixant integrat en equips de comunicació visual, disseny gràfic, publicitat i mitjans audiovisuals.

Realització d'il·lustracions i organització i supervisió de la producció.
Creació i/o realització d'il·lustracions originals per a diferents àmbits: ciència, tècnica, arquitectura, interiorisme, moda, publicitat, disseny gràfic, productes, editorial, premsa.

Creació i/o realització de projectes de llibres interactius i desplegable en tres dimensions (*pop-ups*).

Anàlisi de propostes i realització de la recerca documental i gràfica per a projectes d'il·lustració en els seus diferents àmbits.

Realització i gestió d'activitats culturals, educatives i divulgatives relacionades amb la il·lustració.

4. Ensenyaments

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Realitzar il·lustracions amb el nivell de qualitat tècnica, comunicativa i artística exigible a nivell professional.
- Configurar projectes d'il·lustració partint de la valoració idònia de les particularitats comunicatives, tècniques i artístiques de l'encàrrec i definir adequadament els objectius del projecte.
- Dominar les diferents tècniques d'expressió gràfica i seleccionar les més adients a les especificacions temàtiques, comunicatives i artístiques de l'encàrrec.
- Adaptar les solucions gràfiques al context en què se situï la proposta comunicativa.
- Interpretar l'evolució de les tendències formals i tècniques que contribueixen a configurar l'estil i iniciar-se en la recerca d'un estil personal de la qualitat exigible a nivell professional.
- Valorar, planificar i gestionar l'elaboració del projecte en les diferents fases del seu procés per optimitzar recursos.

- Cercar, seleccionar i interpretar les fonts documentals i de referència per a la realització d'il·lustracions.
- Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i la defensa d'una idea o un projecte d'il·lustració.
- Conèixer les especificacions tècniques del material i dels processos de reproducció i edició d'il·lustracions i saber-les gestionar per garantir la qualitat final del producte.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Cercar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional.
- Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiciona l'activitat professional.
- Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional en el desenvolupament, la gestió i l'administració de l'activitat professional.
- Emprar el dibuix com a eina d'exploració, expressió i comunicació, en el marc del procés projectual.
- Augmentar la versatilitat en l'ús de llenguatges gràfics diferenciats (de la representació realista a l'estilització).
- Desenvolupar la capacitat per establir comunicacions mitjançant l'expressió gràfica.
- Desenvolupar un llenguatge gràfic propi.
- Relacionar les opcions estètiques emprades amb altres elements propis del disseny gràfic, com la tipografia, el suport o el format.
- Revisar i aprofundir els aspectes bàsics del dibuix (gestualitat, expressions, representació espacial, sensibilitat de la línia, etc.) i les tècniques més habituals.
- Augmentar la velocitat de resolució, fins a fer-la coincidir amb els terminis habituals en el mercat.
- Diferenciar i resoldre les necessitats pròpies dels diferents tipus d'il·lustració.
- Assimilar les diferents tendències estilístiques, sense prejudicis apriorístics.
- Practicar contínuament les destreses de dibuix.
- Exigir-se qualitat gràfica i estètica en els treballs, incrementant les capacitats per a l'autocrítica i una visió tan objectiva com sigui possible de la feina.
- Eliminar els prejudicis, els estereotips i els rols segons el sexe, per l'orientació sexual o per la identitat sexual construïts segons els patrons socioculturals de conducta assignats a dones i homes, amb la finalitat de garantir, tant a les alumnes com als alumnes, possibilitats de desenvolupament personal integral, d'acord l'article 27.1.a) de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- Tractar la temàtica de la publicitat sexista.
- Analitzar la vinculació dels dissenys amb la dimensió social, cultural i política, i la contribució d'aquests a la construcció de patrons socioculturals d'acord amb la igualtat de gènere.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments

<i>Estructura general</i>	<i>Hores presencials</i>	<i>Crèdits ECTS</i>
Mòduls impartits en el centre educatiu	1.900	116
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers	100	4
TOTAL	2.000	120

4.3. Formació en el centre educatiu

4.3.1. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva

<i>Mòduls formatius</i>	<i>Primer curs (35 set.)</i>			<i>Segon curs</i>					
				<i>Primer quadrimestre (17 setmanes)</i>			<i>Segon quadrimestre (17 setmanes)</i>		
	<i>ECTS</i>	<i>Hores totals</i>	<i>H/set.</i>	<i>ECTS</i>	<i>Hores totals</i>	<i>H/set.</i>	<i>ECTS</i>	<i>Hores totals</i>	<i>H/set.</i>
Anglès Tècnic I	2	70	2						
Dibuix Aplicat a la Il·lustració I	11	175	5						
Fonaments de la Representació i l'Expressió Visual	8	140	4						
Història de la Il·lustració	4	70	2						
Mitjans Informàtics	8	140	4						
Projectes d'Il·lustració I	8	140	4						
Representació Espacial Aplicada I	8	140	4						
Tècniques d'Expressió Gràfica	11	175	5						
Anglès Tècnic II				1	34	2			
Dibuix Aplicat a la Il·lustració II				6	102	6			
Formació i Orientació Laboral				4	68	4			
Projectes d'Il·lustració II				6	102	6			
Representació Espacial Aplicada II				4	68	4			
Tècniques Gràfiques Tradicionals				4	68	4			
Tecnologia Digital Aplicada a la Il·lustració				4	68	4			
Anglès Tècnic III							1	34	2
Fotografia							4	68	4
Producció Gràfica Industrial							4	68	4
Teoria de la Imatge							4	68	4
Projecte Integrat d'Il·lustració							14	102	6
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers							4	100	
TOTAL	60	1050	30	29	510	30	31	440	20

4.3.2. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

I. Fonaments de la Representació i l'Expressió Visual

a) Objectius:

1. Analitzar els elements que configuren la representació de l'espai en un suport bidimensional i les interrelacions que s'estableixen entre aquests elements.
2. Utilitzar adequadament els elements i les tècniques pròpies del llenguatge plàstic i visual en la representació gràfica d'imatges.
3. Adequar la representació gràfica als objectius comunicatius del missatge.
4. Comprendre els fonaments i la teoria del color i la importància que aquests tenen en els processos de creació artísticoplàstica i utilitzar-los de manera creativa en la representació gràfica de missatges.
5. Analitzar el color i els altres elements del llenguatge plàstic i visual presents en diferents imatges bidimensionals i tridimensionals.
6. Exercitar la capacitat d'invenió i ideació i desenvolupar la sensibilitat estètica i creativa.
7. Augmentar la sensibilitat de l'alumnat respecte a qüestions bàsiques de color, línia, forma i composició.
8. Catalogar i manejar amb fluïdesa els aspectes que determinen la coherència formal entre diferents imatges o conjunts comunicatius més complexos.
9. Manejar amb fluïdesa les diferents tècniques d'aplicació del color, amb especial èmfasi en els sistemes de color digitals.

b) Continguts:

1. Configuració de l'espai bidimensional. Elements formals, expressius i simbòlics del llenguatge plàstic i visual.
2. Forma i estructura. Elements proporcionals.
3. Forma i composició en l'expressió bidimensional.
4. Fonaments i teoria de la llum i el color.
5. Valors expressius i simbòlics del color.
6. Interacció del color en la representació creativa.
7. Instruments, tècniques i materials.
8. Sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Representar imatges d'acord amb les tècniques i els procediments gràfics idonis.

2. Analitzar, estructurar i representar l'espai compositiu d'una imatge a partir d'un plantejament previ.
3. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de la realitat o de la pròpia inventiva.
4. Explorar amb iniciativa i sensibilitat les possibilitats expressives del dibuix, del color i de la composició i usar-les de manera creativa en la realització d'imatges.
5. Utilitzar el color amb intencionalitat significativa i estètica en la representació gràfica d'idees i missatges.
6. Valorar argumentadament els aspectes formals, estètics i simbòlics en una representació visual determinada.
7. Utilitzar d'una manera adient els sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.
8. Elaborar imatges que resolguin adequadament problemes comunicatius plantejats.

II. Teoria de la Imatge

a) Objectius:

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació a la imatge.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.
7. Diferenciar els diversos models d'anàlisi de la imatge identificant-ne els aspectes complementaris i contradictoris.
8. Catalogar els conceptes bàsics utilitzats per les diferents escoles d'interpretació de la imatge.
9. Identificar els autors i les autores i les obres de referència dels diversos corrents metodològics.

b) Continguts:

1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
3. Sintaxi visual.
4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.

8. Models d'anàlisi: formalisme, iconologia, psicologia, sociologia, semiòtica.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
2. Analitzar imatges d'acord amb els continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les argumentadament.
5. Elaborar estratègies de comunicació visual per transmetre idees i missatges propis o assignats i explicar-les argumentadament.
6. Utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic de l'assignatura.
7. Diferenciar els autors i les autores, els models d'anàlisi i els conceptes utilitzats per les diferents escoles.
8. Analitzar imatges pròpies i alienes i avaluar-les, prenent com a referència els conceptes estudiats.
9. Argumentar les seves anàlisis amb ordre, correcció ortogràfica, claredat en l'exposició i coherència interna.

III. Mitjans Informàtics

a) Objectius:

1. Analitzar l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i la presència de les noves tecnologies en la realització i l'edició d'imatges.
2. Conèixer els fonaments informàtics i la relació maquinari i programari i comprendre'n les característiques i funcions.
3. Comprendre i aplicar els conceptes fonamentals de la imatge digital vectorial i la imatge de mapa de bits, el tractament de la tipografia digital, els sistemes de color i els formats adequats a cada necessitat.
4. Digitalitzar imatges, emmagatzemar-les i convertir-les a formats adequats.
5. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de disseny.
6. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts:

1. Evolució de la informàtica i internet. La societat de la informació. Programari lliure.

2. Sistemes operatius. Ordinador, perifèrics i xarxes, informàtica en núvol (*cloud computing*).
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
5. La imatge vectorial. Programari de creació. L'àrea de treball. Eines de dibuix.
6. Organització d'objectes: capes, agrupaments, màscares, estils.
7. La imatge de mapa de bits. Programari de creació, tractament i gestió d'imatges de mapa de bits i fotografia digital. Eines de dibuix.
8. Fotografia digital. Preparació dels fitxers per a la distribució i la sortida.
9. Tipus d'arxius per a la distribució i la sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Valorar argumentadament l'evolució tecnològica i la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics i, específicament, en l'exercici professional de la il·lustració i el disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
2. Identificar els components físics i lògics d'un sistema informàtic.
3. Comprendre i utilitzar adequadament els diversos tipus de formats gràfics per a aplicacions gràfiques i multimèdia i les diferents possibilitats d'organitzar la informació.
4. Preparar els formats, la resolució i la mida per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.
5. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i de mapa de bits i comprendre'n les característiques fonamentals.
6. Emprar amb destresa les eines d'il·lustració vectorial i de mapa de bits.
7. Seleccionar i utilitzar correctament els materials i els equips informàtics en el desenvolupament del propi treball tant en el procés creatiu i projectual com en la comunicació.

IV. Fotografia

a) Objectius:

1. Conèixer i dominar la tècnica i la tecnologia fotogràfiques.
2. Comprendre el llenguatge fotogràfic i les dimensions i les particularitats d'aquest llenguatge.
3. Utilitzar la fotografia en projectes propis en el context de l'especialitat.
4. Saber gestionar imatges fotogràfiques adequades a projectes de còmic.
5. Reconèixer i situar les principals figures rellevants de la fotografia.

b) Continguts:

1. El llenguatge fotogràfic, dimensions, finalitat, particularitats.
2. Els equips fotogràfics.
3. La captura fotogràfica. Condicionants tècnics, ambientals, estètics.
Representació de l'espai i del temps.
4. La llum natural i l'artificial. Mesurament i il·luminació.
5. El color en la fotografia.
6. Gestió d'arxius fotogràfics. Edició i selecció de fotografies.
7. Processament i manipulació de les imatges.
8. Tractament formal i expressiu de la fotografia en l'àmbit de l'especialitat.
9. Els àmbits fotogràfics.
10. Figures rellevants de la fotografia.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Utilitzar amb destresa els equips i les tècniques pròpies del mitjà fotogràfic.
2. Comprendre els mecanismes teoricoexpressius del mitjà fotogràfic i utilitzar-los amb una finalitat comunicativa.
3. Integrar la fotografia en la realització de projectes d'il·lustració ja sigui com a eina de creació o com a recurs expressiu i comunicatiu.
4. Valorar argumentadament la producció fotogràfica pròpia o aliena utilitzant criteris tècnics, artístics i comunicatius.
5. Justificar la presència de la fotografia en els seus projectes d'il·lustració.

V. Història de la Il·lustració

a) Objectius:

1. Comprendre el llenguatge i les particularitats de la imatge gràfica en relació amb altres formes de comunicació visual.
2. Conèixer la gènesi i l'evolució tècnica i formal de la imatge gràfica relacionant-la amb altres manifestacions de la cultura visual.
3. Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal de la il·lustració i identificar els autors i les autores i les obres més representatives de cada moment.
4. Analitzar il·lustracions en la seva dimensió artística, comunicativa i expressiva.
5. Identificar i valorar les principals realitzacions i els autors i les autores d'il·lustracions en l'actualitat.
6. Conèixer el paper de les dones com a autores d'il·lustracions al llarg de la història.

b) Continguts:

1. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. La il·lustració, la fotografia i el còmic: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà.

2. Manifestacions i gèneres en la il·lustració. La il·lustració i la impressió en relació amb el context historicoartístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica de la il·lustració. Obres i estils més significatius. Tendències i autors i autores rellevants.
4. La il·lustració i els mitjans de comunicació. Aplicacions tecnològiques.
5. L'actualitat de la il·lustració. Tendències i gèneres. Autors i autores i realitzacions significatives.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Descriure els orígens i l'evolució de la imatge gràfica i les relacions que manté amb el context històric, social, cultural i temporal en què s'ha produït.
2. Identificar les manifestacions i els estils més rellevants de la il·lustració i el valor de les aportacions i innovacions dels autors més destacats.
3. Identificar i contextualitzar il·lustracions assenyalant els conceptes estètics i tècnics propis del moment històric en què es produeixen.
4. Explicar raonadament i exemplificar la influència de l'evolució tècnica dels sistemes de reproducció gràfica en les característiques formals de la imatge, utilitzant adequadament els conceptes i la terminologia de l'assignatura.
5. Explicar la influència dels mitjans de comunicació audiovisual i les noves tecnologies de la comunicació en el llenguatge de la il·lustració actual.
6. Analitzar il·lustracions sobre la base del coneixement històric, la innovació tècnica i la sensibilitat estètica i emetre una valoració argumentada sobre les seves qualitats artístiques i comunicatives.

VI. Dibuix Aplicat a la Il·lustració

a) Objectius:

1. Utilitzar la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix com a eines bàsiques per a l'anàlisi de formes, la recerca i la definició formal d'imatges i la comunicació gràfica d'idees.
2. Representar gràficament les formes de l'entorn i les idees.
3. Representar i interpretar gràficament la figura humana i animal i la seva expressivitat facial i corporal.
4. Resoldre mitjançant el dibuix qüestions i conceptes de la forma, el volum, l'espai, la llum i el moviment referits a supòsits pràctics de l'especialitat.
5. Desenvolupar la capacitat memorística i de retentiva visual.
6. Aplicar els coneixements de l'assignatura en la resolució gràfica d'il·lustracions.
7. Analitzar i valorar la capacitat expressiva del traç i incorporar-la en la pròpia feina.
8. Desenvolupar pautes d'estil personals.

9. Proposar i dur a terme solucions gràfiques creatives per al desenvolupament de supòsits pràctics de l'especialitat.
10. Identificar els recursos expressius de pintors, dibuixants i il·lustradors significatius i valorar críticament les seves creacions tenint en compte els coneixements aportats per la matèria i el propi gust.

b) Continguts:

1. L'esbós de la idea. El quadern d'apunts. La línia, el contorn, el traç sensible.
2. El model estàtic i en moviment. L'apunt del natural.
3. Dibuix de retentiva i de memòria.
4. La representació de la llum. El clarobscur. La llum en la definició del volum. La il·luminació. Llums, ombres, transparències i reflexos. L'atmosfera.
5. La forma i l'espai. Composició i estructura. L'espai compositiu. Espai físic i perceptiu. L'expressivitat en l'ordenació de l'espai. Estratègies compositives. Narrativitat.
6. Representació d'espais i formes complexes. El paisatge natural i urbà. El dibuix arquitectònic. Distorsions.
7. Anatomia humana i figura animal. Expressió facial i corporal. Distorsions.
8. Recursos expressius. El dibuix de pintors, dibuixants i il·lustradors significatius de diferents èpoques i estils.
9. Interpretació de la forma. L'estil. Trets personals de l'il·lustrador i recerca del propi estil.
10. Varietat de la figura humana. Gèneres, edats i grups racials.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de l'entorn, idees i conceptes.
2. Saber representar formes, cossos i moviment.
3. Saber representar formes i cossos il·luminats des de diferents focus de llum.
4. Entendre i saber dibuixar les formes i el seu entorn.
5. Saber representar la figura humana atenent les pautes estilístiques i comunicatives corresponents.
6. Utilitzar adequadament els mètodes i les possibilitats plàstiques i expressives de la composició i l'organització de l'espai, atenent criteris estètics i narratius.
7. Realitzar dibuixos de retentiva i de memòria amb fidelitat a les característiques formals i estructurals del que es representa.
8. Explorar i utilitzar pautes d'estil pròpies en el dibuix.
9. Adequar el dibuix i les estratègies compositives a la intencionalitat estilística i temàtica de l'encàrrec.
10. Identificar la tècnica i el concepte del dibuix en creadors de diferents èpoques i estils i emetre un judici crític argumentat sobre la seva obra.

11. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

VII. Representació Espacial Aplicada

a) Objectius:

1. Utilitzar els mètodes, els procediments, les convencions i les tècniques gràfiques pròpies del dibuix tècnic en la recerca i la definició formal d'il·lustracions i en la comunicació gràfica d'idees.
2. Solucionar problemes de representació espacial d'imatges tant de l'entorn com de la pròpia inventiva utilitzant el sistema de representació adient.
3. Resoldre a mà alçada problemes de representació espacial en supòsits pràctics de l'especialitat.
4. Conèixer els recursos del dibuix tècnic utilitzats en obres d'art gràfic i pictòric i analitzar-los en relació amb el llenguatge artísticoplàstic.
5. Valorar l'espai bidimensional com a element dinàmic, expressiu i compositiu en la representació gràfica.
6. Valorar el dibuix tècnic com a eina bàsica en l'estudi formal i estructural de la realitat sensible, en la transmissió d'informació i en la ideació i la materialització d'imatges.
7. Dominar el llenguatge i els processos tècnics del modelatge en 3D i aplicar-los de manera creativa en projectes d'il·lustració en l'àmbit de l'escenografia.
8. Cercar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació necessàries per a la creació d'il·lustracions en 3D.
9. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització d'il·lustracions en 3D fins a l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
10. Aplicar les normes de presentació d'originals per reproduir-los posteriorment.

b) Continguts:

1. Projeccions: ortogonals, obliqües. Reversibilitat.
2. Sistemes de projecció: dièdric, axonomètric, cònic.
3. Sistema dièdric: alfabet d'elements i plans de projecció. Paral·lelisme. Perpendicularitat. Figures planes. Poliedres regulars. Seccions. Interseccions.
4. Sistema axonomètric: isomètric, dimètric, trimètric. Figures planes, poliedres regulars. Perspectiva cavallera. Perspectiva isomètrica. Dibuix isomètric.
5. Sistema cònic. Perspectiva cònica. Nocions fonamentals.
6. Pla geomètric. Línia de l'horitzó; influència de l'horitzó en la perspectiva. Pla inclinat.
7. El cercle en perspectiva.
8. Perspectiva de les formes bàsiques. Cub, cilindre, prisma, piràmide i con.
9. La il·luminació en perspectiva cònica. Reflexos. Ombres. Trencaments, efecte mirall, imatges múltiples.

10. Perspectiva intuïtiva: angulació i il·luminació variables.
11. L'ús de l'espai com a element expressiu.
12. Tècniques gràfiques, procediments i materials. Dibuix a mà alçada. Aportacions de les noves tecnologies.
13. Tipus de perspectives còniques. Perspectiva cònica central o d'un punt de fuga. Perspectiva cònica obliqua o de dos punts de fuga. Perspectiva aèria i contrapicat: tres punts de fuga. Cercle i formes tridimensionals bàsiques. Elements complexos.
14. Il·lustracions tridimensionals o desplegable. El llibre animat.
15. Creació d'escenaris i ambientacions en 3D. Interiors i exteriors. Vegetació i ciutats. Estils. Plantejament de la perspectiva bàsica.
16. Programes de modelatge sòlid en 3D més habituals.
17. Modelatge d'elements: personatges i objectes.
18. Materials, colors, textures, il·luminació i efectes especials en 3D.
19. Distribució dels elements en l'espai. Enfocaments i càmeres. Enquadraments. Recorreguts visuals i fílmics.
20. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per a la reproducció d'aquesta.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Definir gràficament formes de la realitat i de la pròpia inventiva utilitzant amb propietat els sistemes de representació més adients.
2. Utilitzar amb destresa i precisió els diferents materials i tècniques del dibuix tècnic amb especial atenció a la qualitat dels acabats i la presentació final.
3. Dibuixar a mà alçada amb destresa i exactitud supòsits de representació espacial propis de l'especialitat.
4. Explorar les possibilitats dinàmiques i expressives de l'espai i utilitzar d'una forma creativa els sistemes de representació adequant-los als problemes proposats.
5. Identificar i explicar els recursos del dibuix tècnic emprats en obres de l'art gràfic i pictòric utilitzant adequadament el vocabulari propi de l'assignatura.
6. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.
7. Utilitzar els recursos narratius de la perspectiva com a instrument compostiu per al disseny de qualsevol il·lustració.
8. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos del modelatge en 3D i aplicar-los correctament segons la naturalesa del projecte, mitjançant els programes de 3D més habituals.
9. Comprendre i dur a terme les diferents fases de creació i realització d'il·lustracions en 3D i solucionar adequadament els problemes tècnics, artístics i comunicatius que es puguin presentar.

10. Desenvolupar i realitzar projectes d'il·lustració en 3D adequats al nivell de qualitat i competitivitat exigida professionalment.

VIII. Tècniques d'Expressió Gràfica

a) Objectius:

1. Diferenciar els procediments i saber utilitzar les principals tècniques d'expressió gràfica, així com els estris, les eines i els materials corresponents.
2. Seleccionar i saber aplicar les tècniques gràfiques més adequades a les particularitats temàtiques, estilístiques i comunicatives de l'encàrrec.
3. Experimentar les possibilitats expressives de les diferents tècniques en funció de les seves preferències estilístiques i artístiques i incorporar-hi l'estil personal.
4. Analitzar i reconèixer les tècniques i els estils d'il·lustradors significatius de diferents èpoques i valorar-ne les possibilitats d'aplicació creativa al propi estil.
5. Desenvolupar la capacitat de comunicació gràfica, la creativitat i l'expressivitat personals.
6. Valorar la rellevància de l'actualització i la formació permanent de l'il·lustrador en la competitivitat professional, i la importància que tenen en l'exercici professional la qualitat dels estris i els materials, la conservació i el manteniment d'aquests i l'organització del lloc de treball.

b) Continguts:

1. Les tècniques i els procediments d'expressió gràfica. Estris, eines, materials.
2. Tècniques gràfiques seques, humides, mixtes. Tècniques grasses.
3. Tècniques d'impressió manuals. Textures.
4. Tècniques additives.
5. Tècniques digitals.
6. Les tècniques gràfiques en la il·lustració de diferents èpoques. Aplicacions pràctiques i creatives en l'actualitat.
7. L'estudi de l'il·lustrador. Equip, organització. Tècniques i mètodes d'arxivament de la documentació.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Emprar les diferents tècniques gràfiques, amb qualitat artística i tècnica, en la realització d'exercicis de l'especialitat.
2. Seleccionar, i aplicar amb destresa i pulcritud, la tècnica més adequada a les particularitats de l'encàrrec.
3. Identificar i diferenciar les tècniques i els estils d'il·lustradors significatius de diferents èpoques.

4. Experimentar amb les diferents tècniques cercant aplicacions més personals i creatives.
5. Utilitzar correctament els estris i els materials propis de les tècniques gràfiques i mantenir l'equipament i el lloc de treball en condicions idònies.
6. Arxivar adequadament la documentació tècnica i visual.
7. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

IX. Producció Gràfica Industrial

a) Objectius:

1. Analitzar i diferenciar els diferents tipus d'originals considerant els processos i els factors que intervenen en la reproducció.
2. Configurar adequadament arxius per a impremta.
3. Comprendre i valorar les variables d'una tirada d'impressió.
4. Definir i diferenciar els diferents tipus d'impressió industrial i les particularitats que tenen.
5. Interpretar les característiques de projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per reproduir-los posteriorment.
6. Saber triar els suports gràfics idonis per a un projecte determinat.
7. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
8. Valorar la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.
9. Analitzar, aplicar i combinar els elements i els principis bàsics del disseny gràfic (imatges, textos i estructures).
10. Diferenciar les característiques de les famílies tipogràfiques més importants, utilitzades com a eina comunicativa de primer ordre.
11. Diferenciar i utilitzar els diferents sistemes de composició tipogràfica, adequant-los a les necessitats comunicatives concretes.

b) Continguts:

1. Tipus d'originals. Característiques. Modes de color. Directes. Quadricromia.
2. Preparació d'arxius per a impremta. Formats i configuracions.
3. Suports d'impressió.
4. Sistemes d'impressió. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
5. Postimpressió. Acabats.
6. Realització de pressupostos. Optimització de recursos.
7. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.
8. La tipografia: lletra, text, retícula.
9. L'arquitectura gràfica, la interrelació text/imatge. Composició i maquetació.
10. Tintes i papers. Característiques i formats.

11. Optimització d'originals per a cada sistema d'impressió. Resolució i lineatura. Guany de punt. Inclínacions de trama i trama estocàstica.
12. Plegats, encunyats, vernissos i laminats. Sistemes d'enquadernació. Imposició.
13. Edició digital sobre diferents plataformes.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Dur a terme els processos adequats per fer possible la reproducció (impresa o digital) de l'original gràfic.
2. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic de l'assignatura.
3. Diferenciar les tècniques, els procediments, els materials i els instruments corresponents als sistemes d'impressió industrial.
4. Preparar originals i configurar correctament arxius per a impremta.
5. Reconèixer els diferents tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
6. Triar argumentadament el suport més adequat a un projecte gràfic.
7. Gestionar de manera correcta i eficient els elements que intervenen en la reproducció i la impressió d'un projecte gràfic.
8. Analitzar i valorar els àmbits d'actuació i la influència de les noves tecnologies en la indústria gràfica.
9. Resoldre problemes tipogràfics i d'arquitectura gràfica.
10. Diferenciar els trets més característics de les principals famílies tipogràfiques.

X. Tècniques Gràfiques Tradicionals

a) Objectius:

1. Comprendre i diferenciar les tècniques de gravat i estampació i identificar els procediments propis de cadascuna de les tècniques i la transferència de la imatge en els processos d'impressió, així com els materials, els estris, les eines i la maquinària que hi intervenen, i l'ús i el manteniment d'aquests.
2. Valorar les tècniques d'estampació com a formes d'expressió artística i com a possibilitat de generació de diferents tipus d'imatges i utilitzar-les en la creació d'il·lustracions.
3. Explorar les possibilitats expressives i artístiques de les diferents tècniques de gravat i utilitzar-les com a recurs tècnic en supòsits pràctics de l'especialitat.
4. Mantenir el taller, els materials, la maquinària i les instal·lacions, d'acord amb els requeriments de seguretat, higiene i protecció mediambiental propis de l'especialitat.
5. Valorar la importància dels materials i els procediments no tòxics i prioritzar-ne la utilització.

6. Desenvolupar la capacitat del gaudi estètic, la sensibilitat i la inventiva i l'expressivitat personals.

b) Continguts:

1. El gravat com a forma d'expressió artística.
2. Tècniques i sistemes d'estampació.
3. Premses, estris i materials.
4. El paper, les tintes, els suports i els materials del gravat i la impressió.
5. Materials i procediments no tòxics en la pràctica de les tècniques d'estampació.
6. Organització i manteniment del taller. Recomanacions bàsiques de seguretat, higiene i protecció mediambiental pròpies de l'especialitat.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Analitzar i identificar raonadament estampes de cadascuna de les tècniques de gravat i estampació.
2. Plantejar imatges adequades per a una tècnica de gravat concreta.
3. Utilitzar amb destresa les tècniques de gravat i estampació, dur a terme correctament la seqüència de cada procediment, identificar els problemes que sorgeixen i solucionar-los en funció de la qualitat del producte gràfic final.
4. Explorar amb iniciativa les possibilitats tècniques i expressives dels procediments i dels materials no tòxics de les tècniques d'estampació i utilitzar-los de manera creativa en el context de l'especialitat.
5. Aconseguir qualitat en la impressió i l'estampació dels originals.
6. Realitzar correctament les tasques de manteniment i neteja del taller, així com la posada a punt de la maquinària, les eines i les instal·lacions, per garantir que es trobin en perfecte estat de conservació i funcionament.

XI. Projectes d'Il·lustració

a) Objectius:

1. Plantejar i dur a terme projectes d'il·lustració adequats a la temàtica i les especificacions de l'encàrrec o a les pròpies motivacions i interessos artístics i professionals.
2. Dominar el llenguatge i els processos tècnics de la representació i l'expressió gràfica i aplicar-los de manera creativa en projectes d'il·lustració de diferents àmbits, gèneres, temes i formats.
3. Cercar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació gràfica necessàries per a la creació d'il·lustracions.

4. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització d'il·lustracions fins a l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
5. Explorar solucions gràfiques creatives i innovadores per resoldre exercicis en el context de l'especialitat.
6. Aplicar les normes de presentació d'originals per reproduir-los posteriorment.
7. Dominar les tècniques i les tecnologies necessàries per al desenvolupament de projectes d'il·lustració de qualitat artística i comunicativa.
8. Valorar la realització d'il·lustracions com una oportunitat d'experimentació, creació, comunicació i expressió artística personal.
9. Emetre un judici crític argumentat respecte al propi treball i als resultats obtinguts, així com valorar raonadament les realitzacions dels altres.
10. Conèixer la normativa específica que s'aplica a l'especialitat.

b) Continguts:

1. El projecte d'il·lustració. El procés de creació i realització de l'original. Etapes. Proves tècniques.
2. L'encàrrec professional. L'àmbit i el tema. Especificacions de l'encàrrec i interpretació. Fonts i arxius.
3. La il·lustració en l'àmbit científicotècnic: medicina, botànica, zoologia, anatomia.
4. La il·lustració arquitectònica i escenogràfica.
5. La il·lustració editorial en els diferents gèneres, temes, formats i públics. Creació de personatges, escenaris i ambientacions.
6. La il·lustració publicitària i informativa.
7. La il·lustració tridimensional.
8. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per reproduir-la.
9. El portafolis professional.
10. Normativa que s'aplica a l'especialitat.
11. Il·lustració seqüencial. *Layout* i guió il·lustrat (*storyboard*).
12. La il·lustració fantàstica.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Realitzar projectes d'il·lustració amb qualitat tècnica, artística i comunicativa, a partir d'un encàrrec o de la pròpia idea.
2. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos de l'expressió gràfica i aplicar-los correctament segons la naturalesa de l'encàrrec.
3. Comprendre i dur a terme les diferents fases de creació i realització d'il·lustracions i solucionar adequadament els problemes tècnics, artístics i comunicatius que es puguin presentar.

4. Utilitzar adequadament la informació i la documentació seleccionades i arxivar-les correctament.
5. Desenvolupar i realitzar projectes d'il·lustració adequats al nivell de qualitat i competitivitat exigida professionalment.
6. Presentar correctament els originals per reproduir-los posteriorment.
7. Utilitzar amb destresa les tècniques i les tecnologies pròpies de l'especialitat i les seves eines i recursos, en funció de les especificacions del projecte.
8. Expressar-se amb pautes d'estil pròpies i adequades a les especificacions de cada projecte.
9. Atedir-se en els projectes a la normativa vinculada a l'exercici professional.
10. Presentar correctament els projectes adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

XII. Projecte Integrat d'Il·lustració

a) Objectius:

1. Proposar i materialitzar un projecte d'il·lustració, propi o encarregat, de qualitat tècnica, artística i comunicativa.
2. Realitzar el projecte duent a terme totes les etapes i els controls de qualitat corresponents.
3. Desenvolupar, mitjançant la projectació i la realització d'un projecte original d'il·lustració, les destreses professionals de la seva especialitat.
4. Augmentar l'autonomia de l'alumne.

b) Continguts:

1. La creació i la realització del projecte d'il·lustració. Metodologia. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Materialització del projecte d'il·lustració fins a l'obtenció del producte acabat. Verificació del control de qualitat en les diferents etapes.
3. La comunicació, la presentació i la defensa del projecte.
4. Elaboració de la proposta de projecte integrat d'il·lustració.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Realitzar un projecte d'il·lustració amb el nivell tècnic, artístic i comunicatiu exigible en l'àmbit professional.
2. Realitzar el control de qualitat del projecte en els aspectes formals, expressius, tècnics, tecnològics i funcionals.
3. Utilitzar una metodologia projectual adequada als condicionants i a les especificacions de l'encàrrec o de la seva pròpia proposta.

4. Presentar adequadament el projecte i emetre una valoració personal tècnica, artística i funcional utilitzant correctament els conceptes i la terminologia propis del seu àmbit professional.

El mòdul de Projecte Integrat d'Il·lustració l'ha d'avaluar una comissió formada per un president, que ha de ser el director del centre o la persona que aquest delegui, i per 2 a 4 vocals, un dels quals ha d'actuar com a secretari. Cada alumne ha de tenir, a més, un professor tutor o professora tutora. El tutor del Projecte Integrat d'un alumne no pot formar part de la comissió avaluadora d'aquest.

XIII. Formació i Orientació Laboral

a) Objectius:

1. Analitzar i interpretar el marc legal del treball i conèixer els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i els condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, considerant els factors de producció, jurídics, mercantils i sociolaborals.
3. Identificar les diferents vies d'accés al mercat de treball i a la formació permanent, així com conèixer els organismes institucionals, nacionals, de la Unió Europea i autonòmics, dedicats a aquestes finalitats.
4. Comprendre i aplicar les normes sobre seguretat i higiene laboral i desenvolupar sensibilitat cap a la protecció del medi ambient, com a factors determinants de la qualitat de vida.

b) Continguts:

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, comercialització i distribució a l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. La figura empresarial individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.

8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Analitzar la legislació i la normativa vigent que s'apliquen al món laboral i a la regulació empresarial en què s'integra aquesta especialitat professional.
2. Identificar les fonts i les vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Saber dur a terme l'activitat empresarial tant en l'àmbit individual com en el societari.
4. Redactar el pla de creació i organització d'un taller artístic i/o d'una petita o mitjana empresa en què es considerin els aspectes jurídics i sociolaborals corresponents; els recursos materials i humans necessaris; les accions de màrqueting, comercialització i distribució dels productes, i els mecanismes de seguretat laboral, ambiental i de prevenció de riscos exigits per iniciar-ne el funcionament.
5. Realitzar correctament contractes i emetre factures.
6. Conèixer les normes sobre seguretat i salut en el treball i les diferents tècniques de prevenció de riscos laborals.
7. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autoria i registre de la propietat intel·lectual i industrial.

XIV. Anglès Tècnic

a) Objectius:

1. Comprendre i emetre missatges orals amb precisió i cert grau de fluïdesa, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
2. Comprendre textos escrits complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.
3. Produir textos complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, organitzant-ne el contingut i utilitzant un estil d'acord amb la funcionalitat dels textos.
4. Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i les actituds més comuns en les relacions professionals i personals.

b) Continguts:

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:

- Comprensió del significat general i específic de missatges orals emesos en llengua estàndard dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
- Producció oral correcta i fluida de textos específics relacionats amb l'entorn professional propi del cicle i amb temes quotidians concrets i abstractes.
- Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges específics relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets i abstractes.
- Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantenir i concloure un diàleg.
- Identificació de registres amb més o menys grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i el context de comunicació.
-
- Identificació i comprensió del tema principal i les idees secundàries en textos complexos i funcionals escrits sobre temes professionals o d'interès general.
- Identificació de la finalitat comunicativa d'un text complex i funcional, de les seccions que el componen, i de l'organització i la seqüenciació de la informació.
- Producció de textos escrits complexos sobre temes d'interès general, professional o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
- Ús d'elements organitzatius de cohesió i coherència per expressar amb claredat la relació entre idees i la funcionalitat del text.
- Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.

3. Coneixement de la llengua:

- Coneixement i ús d'estructures gramaticals complexes i funcions adequades que possibiliten una comunicació efectiva en l'àmbit laboral i professional.
- Camps semàntics relacionats amb l'entorn professional, amb altres matèries del currículum i amb temes d'interès general.
- Coneixement, percepció i producció de trets foneticofonològics comuns de la llengua anglesa en les seves varietats més esteses.
- Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i l'informal, parlat i escrit. Els registres.
- Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.

4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:

- Valoració, respecte i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.
- Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport de paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre i interpretar el significat general i l'específic, la idea principal i la intenció comunicativa de textos orals i escrits en un entorn professional i personal.
2. Produir textos orals i escrits específics i detallats amb diferents intencions comunicatives.
3. Participar activament en converses simulades i espontànies adaptant-se a les característiques de la situació i a la finalitat comunicativa.
4. Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions i les normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.

XV. Tecnologia Digital Aplicada a la Il·lustració

a) Objectius:

1. Introduir els diferents formats i les plataformes de destinació per a la producció multimèdia.
2. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics d'il·lustració.
3. Conèixer les possibilitats tecnològiques de maquinari i programari més adients dins el sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts:

1. Programari multimèdia i plataformes de destinació.
2. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
3. Preparació dels formats, la resolució i la grandària per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Utilitzar correctament el material i els equips informàtics.
2. Utilitzar l'ordinador com a tècnica d'aplicació en el procés creatiu i productiu i com a instrument de comunicació i gestió.
3. Conèixer els recursos disponibles a internet més adients per al sector de la comunicació gràfica i audiovisual.

4. Resoldre problemes artístics i tècnics que es plantegen durant el procés de realització.
5. Desenvolupar les capacitats d'autoaprenentatge i transferència de coneixements.

4.4. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té els objectius següents:
 - 1r Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de comunicació gràfica o un estudi d'il·lustració i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
 - 2n Facilitar la presa de contacte de l'alumnat amb el món del treball i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques de l'empresa.
 - 3r Contrastar els coneixements, la formació i la capacitat adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector de la il·lustració.
 - 4t Permetre a l'alumnat que, a través del contacte amb l'empresa, incorpori a la seva formació els coneixements sobre la pròpia especialitat, la situació i les relacions del mercat, les tendències artístiques i culturals, l'organització i la coordinació del treball, la gestió empresarial, les relacions sociolaborals en l'empresa, etc., necessaris per a l'inici de l'activitat laboral.
 - 5è Adquirir els coneixements tècnics d'estris, eines, materials i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
 - 6è Participar de manera activa en les fases del procés de producció i edició audiovisual sota les orientacions de la persona encarregada de la tutoria o la coordinació corresponent.
 - 7è Aplicar els coneixements, les habilitats i les destreses adquirits durant el període de formació teòrica i pràctica impartida en el centre educatiu.
2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers corresponen a la persona encarregada de la tutoria de les pràctiques designada pel centre educatiu, que ha de prendre en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que faci l'empresa.

ANNEX 4

Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic (grau superior)

1. Identificació del títol

1.1. Denominació

Tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic

1.2. Nivell

Grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1.3. Durada total del cicle

Dues mil hores

1.4. Família professional artística

Comunicació gràfica i audiovisual

1.5. Referent europeu

CINE-5b (Classificació internacional normalitzada de l'educació)

2. Perfil professional

2.1. Competència general

- Elaborar obra original de còmic de qualitat formal i funcional a partir d'un projecte propi o d'un encàrrec professional determinat.
- Planificar la realització del projecte mitjançant la definició dels recursos expressius, formals, funcionals, estètics i tècnics més adequats.
- Desenvolupar les diferents fases del projecte i els controls de qualitat corresponents per obtenir un producte final que compleixi els objectius gràfics, comunicatius i expressius exigibles a nivell professional.

2.2. Competències professionals

- Identificar i definir els aspectes artístics, formals, funcionals i tècnics d'un projecte de còmic d'acord amb les especificacions donades.
- Dotar la imatge d'elements persuasius, informatius i/o identificatius en funció dels objectius comunicatius del projecte.

- Cercar, seleccionar i analitzar la documentació i el material gràfic de referència per a un projecte de còmic determinat.
- Realitzar projectes de còmic amb les tècniques narratives i gràfiques i els estils més adequats als plantejaments comunicatius i expressius de treball.
- Crear, adaptar o interpretar guions per a projectes de còmics propis o aliens.
- Conèixer la normativa que s'aplica al sector i a l'activitat professional.

3. Context professional

3.1. Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a professional independent realitzant imatges narratives que expressen idees o conceptes, destinades a l'edició.

Desenvolupa la seva professió com a dibuixant, guionista i especialista dependent d'una empresa o institució.

Col·labora amb altres professionals en la ideació, la interpretació i la realització de guions i narracions gràfiques amb diferents tècniques i estils artístics.

3.2. Sectors productius

Exerceix la seva professió, en l'àmbit públic o el privat, en empreses del sector de la comunicació: editorials, agències de publicitat, estudis de disseny, premsa, televisió, etc. També exerceix la seva professió en empreses o institucions d'altres sectors.

Com a professional independent realitza projectes propis en l'activitat artística lliure.

3.3. Ocupacions i llocs de feina rellevants

És un professional qualificat per ocupar els llocs de treball i exercir les ocupacions que s'indiquen a continuació:

- Especialista en narració gràfica integrat en equips de comunicació visual, disseny gràfic, publicitat i mitjans audiovisuals.
- Orientació, organització i supervisió de la producció i l'edició de còmics.
- Elaboració de guions per a narracions gràfiques.
- Creació i realització d'obra original en publicacions periòdiques.
- Realització de guions il·lustrats (*storyboards*).
- Anàlisi de propostes i realització de la recerca documental i gràfica per a produccions de narrativa gràfica.

- Realització i gestió d'activitats culturals, educatives i divulgatives relacionades amb el còmic.

4. Ensenyaments

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Configurar projectes de còmics partint de la valoració idònia de les particularitats comunicatives, tècniques i artístiques de l'encàrrec.
- Interpretar i desenvolupar guions per a projectes de narrativa gràfica.
- Dominar el procés de creació d'imatges per a còmics.
- Transmetre missatges de manera òptima mitjançant la narrativa gràfica.
- Obtindre, seleccionar i interpretar les fonts documentals i de referència per a la realització de narracions gràfiques.
- Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i la defensa d'una idea o un projecte de còmic.
- Interpretar l'evolució de les tendències expressives en la narració gràfica i valorar els condicionants simbòlics i estètics que contribueixen a configurar la forma idònia del missatge.
- Conèixer les especificacions tècniques en els processos de producció i edició de còmics i saber gestionar-los per garantir la qualitat final del producte.
- Realitzar còmics amb el nivell de qualitat comunicativa, tècnica i artística exigible en el sector professional.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Cercar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional.
- Valorar, planificar i gestionar l'elaboració del projecte en les diferents fases del seu procés per optimitzar recursos.
- Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiona l'activitat professional.
- Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional en el desenvolupament, la gestió i l'administració de l'activitat professional.
- Eliminar els prejudicis, els estereotips i els rols segons el sexe, per l'orientació sexual o per la identitat sexual construïts segons els patrons socioculturals de conducta assignats a dones i homes, amb la finalitat de garantir, tant a les alumnes com als alumnes, possibilitats de desenvolupament personal integral, d'acord amb l'article 27.1.a) de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- Tractar la temàtica de la publicitat sexista.
- Analitzar la vinculació dels dissenys amb la dimensió social, cultural i política, i la contribució d'aquests a la construcció de patrons socioculturals d'acord amb la igualtat de gènere.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments

<i>Estructura general</i>	<i>Hores presencials</i>	<i>Crèdits ECTS</i>
Mòduls impartits en el centre educatiu	1.900	116
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers	100	4
TOTAL	2.000	120

4.3. Formació en el centre educatiu

4.3.1. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva

<i>Mòduls formatius</i>	<i>Primer curs (35 set.)</i>			<i>Segon curs</i>					
				<i>Primer quadrimestre (17 set.)</i>			<i>Segon quadrimestre (17 set.)</i>		
	<i>ECTS</i>	<i>Hores totals</i>	<i>H/set.</i>	<i>ECTS</i>	<i>Hores totals</i>	<i>H/set.</i>	<i>ECTS</i>	<i>Hores totals</i>	<i>H/set.</i>
Anglès Tècnic I	2	70	2						
Dibuix Aplicat al Còmic I	11	175	5						
Fonaments de la Representació i l'Expressió Visual	8	140	4						
Història del Còmic	4	70	2						
Mitjans Informàtics	8	140	4						
Projectes de Còmic I	8	140	4						
Representació Espacial Aplicada I	8	140	4						
Tècniques d'Expressió Gràfica	11	175	5						
Anglès Tècnic II				1	34	2			
Dibuix Aplicat al Còmic II				6	102	6			
Formació i Orientació Laboral				4	68	4			
Guió i Estructura Narrativa				4	68	4			
Projectes de Còmic II				6	102	6			
Representació Espacial Aplicada II				4	68	4			
Tecnologia Digital Aplicada al Còmic				4	68	4			
Anglès Tècnic III							1	34	2
Fotografia							4	68	4
Producció Gràfica Industrial							4	68	4
Teoria de la Imatge							4	68	4
Projecte Integrat de Còmic							14	102	6
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers							4	100	
TOTAL	60	1050	30	29	510	30	31	440	20

4.3.2. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

I. Fonaments de la Representació i l'Expressió Visual

a) Objectius:

1. Analitzar els elements que configuren la representació de l'espai en un suport bidimensional i les interrelacions que s'estableixen entre aquests.
2. Utilitzar adequadament els elements i les tècniques pròpies del llenguatge plàstic i visual en la representació gràfica d'imatges.
3. Adequar la representació gràfica als objectius comunicatius del missatge.
4. Comprendre els fonaments i la teoria del color i la importància que tenen en els processos de creació artísticoplàstica i utilitzar-los de manera creativa en la representació gràfica de missatges.
5. Analitzar el color i els altres elements del llenguatge plàstic i visual presents en diferents imatges bidimensionals i tridimensionals.
6. Exercitar la capacitat d'invenió i ideació i desenvolupar la sensibilitat estètica i creativa.
7. Augmentar la sensibilitat de l'alumne respecte a qüestions bàsiques de color, línia, forma i composició.
8. Catalogar i manejar amb fluïdesa els aspectes que determinen la coherència formal entre diferents imatges o conjunts comunicatius més complexos.
9. Manejar amb fluïdesa les diferents tècniques d'aplicació del color, amb especial èmfasi en els sistemes de color digitals.

b) Continguts:

1. Configuració de l'espai bidimensional. Elements formals, expressius i simbòlics del llenguatge plàstic i visual.
2. Forma i estructura. Elements proporcionals.
3. Forma i composició en l'expressió bidimensional.
4. Fonaments i teoria de la llum i el color.
5. Valors expressius i simbòlics del color.
6. Interacció del color en la representació creativa.
7. Instruments, tècniques i materials.
8. Sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Representar imatges d'acord amb les tècniques i els procediments gràfics idonis.

2. Analitzar, estructurar i representar l'espai compositiu d'una imatge a partir d'un plantejament previ.
3. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de la realitat o de la pròpia inventiva.
4. Explorar amb iniciativa i sensibilitat les possibilitats expressives del dibuix, del color i de la composició i usar-les de manera creativa en la realització d'imatges.
5. Utilitzar el color amb intencionalitat significativa i estètica en la representació gràfica d'idees i missatges.
6. Valorar argumentadament els aspectes formals, estètics i simbòlics en una representació visual determinada.
7. Utilitzar d'una manera adient els sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.
8. Elaborar imatges que resolguin adequadament els problemes comunicatius plantejats.

II. Teoria de la Imatge

a) Objectius:

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació a la imatge.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.
7. Diferenciar els diversos models d'anàlisi de la imatge identificant-ne els aspectes complementaris i contradictoris.
8. Catalogar els conceptes bàsics utilitzats per les diferents escoles d'interpretació de la imatge.
9. Identificar els autors i les obres de referència dels diversos corrents metodològics.

b) Continguts:

1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
3. Sintaxi visual.
4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.

8. Models d'anàlisi: formalisme, iconologia, psicologia, sociologia, semiòtica, etc.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
2. Analitzar imatges d'acord amb els continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les argumentadament.
5. Elaborar estratègies de comunicació visual per transmetre idees i missatges propis o assignats i explicar-les argumentadament.
6. Utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic de l'assignatura.
7. Diferenciar els autors, els models d'anàlisi i els conceptes utilitzats per les diferents escoles.
8. Analitzar imatges pròpies i alienes i avaluar-les, prenent com a referència els conceptes estudiats.
9. Argumentar les seves anàlisis amb ordre, correcció ortogràfica, claredat en l'exposició i coherència interna.

III. Mitjans Informàtics

a) Objectius:

1. Analitzar l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i la presència de les noves tecnologies en la realització i l'edició de la imatge animada.
2. Conèixer els fonaments informàtics i la relació maquinari i programari i comprendre'n les característiques i funcions.
3. Comprendre i aplicar els conceptes fonamentals de la imatge digital vectorial i la imatge de mapa de bits, el tractament de la tipografia digital, els sistemes de color i els formats adequats a cada necessitat.
4. Digitalitzar imatges, emmagatzemar-les i convertir-les a formats adequats.
5. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de disseny.
6. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts:

1. Evolució de la informàtica i internet. La societat de la informació. Programari lliure.

2. Sistemes operatius. Ordinador, perifèrics i xarxes, informàtica en núvol (*cloud computing*).
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
5. La imatge vectorial. Programari de creació. L'àrea de treball. Eines de dibuix.
6. Organització d'objectes: capes, agrupaments, màscares, estils.
7. La imatge de mapa de bits. Software de creació, tractament i gestió d'imatges de mapa de bits i fotografia digital. Eines de dibuix.
8. Fotografia digital. Preparació dels fitxers per a distribució i sortida.
9. Tipus d'arxius per a la distribució i la sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Valorar argumentadament l'evolució tecnològica i la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics i, específicament, en l'exercici professional de la il·lustració i el disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
2. Identificar els components físics i lògics d'un sistema informàtic.
3. Comprendre i utilitzar adequadament els diversos tipus de formats gràfics per a aplicacions gràfiques i multimèdia i les diferents possibilitats d'organitzar la informació.
4. Preparar els formats, la resolució i la mida per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.
5. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i de mapa de bits i comprendre'n les característiques fonamentals.
6. Emprar amb destresa les eines d'il·lustració vectorial i de mapa de bits.
7. Seleccionar i utilitzar correctament els materials i els equips informàtics en el desenvolupament del propi treball tant en el procés creatiu i projectual com en la comunicació.

IV. Fotografia

a) Objectius:

1. Conèixer i dominar la tècnica i la tecnologia fotogràfiques.
2. Comprendre el llenguatge fotogràfic i les dimensions i les particularitats d'aquest llenguatge.
3. Utilitzar la fotografia en projectes propis en el context de l'especialitat.
4. Saber gestionar imatges fotogràfiques adequades a projectes de còmic.
5. Reconèixer i situar els principals mestres de la fotografia.

b) Continguts:

1. El llenguatge fotogràfic, dimensions, finalitat, particularitats.
2. Els equips fotogràfics.
3. La captura fotogràfica. Condicionants tècnics, ambientals, estètics. Representació de l'espai i del temps.
4. La llum natural i l'artificial. Mesurament i il·luminació.
5. El color en la fotografia.
6. Gestió d'arxius fotogràfics. Edició i selecció de fotografies.
7. Processament i manipulació de les imatges.
8. Tractament formal i expressiu de la fotografia en l'àmbit de l'especialitat.
9. Els àmbits fotogràfics.
10. Mestres de la fotografia.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Utilitzar amb destresa els equips i les tècniques pròpies del mitjà fotogràfic.
2. Comprendre els mecanismes teoricoexpressius del mitjà fotogràfic i utilitzar-los amb una finalitat comunicativa.
3. Integrar la fotografia en la realització de projectes de còmic ja sigui com a eina de creació o com a recurs expressiu i comunicatiu.
4. Valorar argumentadament la producció fotogràfica pròpia o aliena utilitzant criteris tècnics, artístics i comunicatius.
5. Justificar la presència de la fotografia en els seus projectes de còmic.

V. Història del Còmic

a) Objectius

1. Comprendre el llenguatge i les particularitats del còmic i d'altres formes de comunicació visual i gràfica.
2. Conèixer les diverses manifestacions de la comunicació gràfica i del còmic i les seves característiques en relació amb els conceptes estètics del context historicoartístic.
3. Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal del còmic i identificar les principals tendències, autors i obres.
4. Analitzar i valorar còmics en la seva dimensió artística, comunicativa i expressiva.
5. Valorar argumentadament, sobre la base dels coneixements aportats per l'assignatura i segons el propi criteri i sensibilitat, realitzacions de còmic actuals.
6. Identificar i valorar les principals realitzacions i autors de còmic de l'actualitat.
7. Conèixer el paper de les dones com a autores de còmics al llarg de la història.

b) Continguts:

1. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. La il·lustració, la fotografia i el còmic: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà.
2. Manifestacions i evolució de la imatge gràfica en la comunicació. El producte gràfic en relació amb el context historicoartístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica i tècnica del còmic. Manifestacions més significatives. Tendències i autors rellevants.
4. La imatge gràfica narrativa i els mitjans de comunicació. Influència de la tecnologia.
5. Tendències i realitzacions actuals en la narració gràfica amb especial atenció al còmic.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Analitzar les manifestacions de la imatge en el seu context historicoartístic i en les seves variables tècniques, expressives i comunicatives.
2. Identificar les manifestacions, els estils, els autors significatius i les seves aportacions i innovacions més rellevants en el context de l'especialitat.
3. Explicar raonadament l'evolució tècnica i formal del còmic en relació amb el context històric i cultural, utilitzant adequadament la terminologia específica.
4. Valorar argumentadament còmics actuals sobre la base del coneixement històric, la tècnica i la sensibilitat estètica.
5. Demostrar interès i sensibilitat per l'evolució del còmic al llarg del seu recorregut històric.
6. Identificar i contextualitzar còmics assenyalant els conceptes estètics i tècnics propis del moment històric en què es produeixen.

VI. Dibuix Aplicat al Còmic

a) Objectius:

1. Utilitzar la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix com a eines bàsiques per a l'anàlisi de formes, la recerca i la definició formal d'imatges i la comunicació gràfica d'idees.
2. Representar gràficament les formes de l'entorn i les idees.
3. Representar i interpretar gràficament la figura humana i l'animal i la seva expressivitat facial i corporal.
4. Resoldre mitjançant el dibuix qüestions i conceptes de la forma, el volum, l'espai, la llum i el moviment referits a supòsits pràctics de l'especialitat.
5. Comprendre i aplicar els principis compositius propis de la narrativa gràfica en la resolució de propostes de l'especialitat.
6. Desenvolupar la capacitat memorística i de retentiva visual.

7. Aplicar els coneixements de l'assignatura en la resolució gràfica de la forma i l'espai en la narració.
8. Analitzar i valorar la capacitat expressiva del traç en el dibuix aplicat al còmic i incorporar-la en la pròpia feina.
9. Desenvolupar pautes d'estil personals.
10. Proposar i dur a terme solucions gràfiques creatives per al desenvolupament de supòsits pràctics de l'especialitat.
11. Identificar els recursos expressius de pintors, dibuixants i il·lustradors significatius i valorar críticament les seves creacions tenint en compte els coneixements aportats per la matèria i el propi gust.

b) Continguts:

1. L'esbós de la idea. El quadern d'apunts. La línia, el contorn, el traç sensible.
2. El model estàtic i en moviment. L'apunt del natural.
3. Dibuix de retentiva i de memòria.
4. La representació de la llum. El clarobscur. La llum en la definició del volum. La il·luminació. Llums, ombres, transparències i reflexos. L'atmosfera.
5. La forma i l'espai. Composició i estructura. L'espai compositiu. Espai físic i perceptiu. L'expressivitat en l'ordenació de l'espai. Estratègies compositives.
6. Representació d'espais i formes complexes. El paisatge natural i urbà. El dibuix arquitectònic. Distorsions.
7. Anatomia humana i figura animal. Expressió facial i corporal. Distorsions.
8. Interpretació de la forma. L'estil. El dibuix en creadors significatius de còmic. Recursos expressius i narratius dels diferents estils.
9. Recursos expressius en el dibuix aplicat al còmic.
10. Composició narrativa. El ritme narratiu.
11. Varietat de la figura humana. Gèneres, edats i grups racials.
12. Trets personals del dibuixant de còmics i recerca del propi estil.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de l'entorn, idees i conceptes.
2. Saber representar formes, cossos i moviment.
3. Saber representar formes i cossos il·luminats des de diferents focus de llum.
4. Entendre i saber dibuixar les formes i el seu entorn.
5. Saber representar la figura humana atenent les pautes estilístiques i comunicatives corresponents.
6. Utilitzar adequadament els mètodes i les possibilitats plàstiques i expressives de la composició i l'organització de l'espai, atenent criteris estètics i narratius.
7. Realitzar dibuixos de retentiva i de memòria amb fidelitat a les característiques formals i estructurals del que es representa.

8. Explorar i utilitzar pautes d'estil pròpies en el dibuix.
9. Adequar el dibuix, les estratègies compositives i les distorsions formals pròpies del còmic a la intencionalitat estilística i temàtica de l'encàrrec.
10. Identificar i utilitzar amb facilitat els codis i els recursos expressius del dibuix aplicat al còmic.
11. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

VII. Representació Espacial Aplicada

a) Objectius:

1. Utilitzar els mètodes, els procediments, les convencions i les tècniques gràfiques pròpies del dibuix tècnic en la recerca i la definició formal d'il·lustracions i en la comunicació gràfica d'idees.
2. Solucionar problemes de representació espacial d'imatges tant de l'entorn com de la pròpia inventiva, utilitzant el sistema de representació adient.
3. Resoldre a mà alçada problemes de representació espacial en supòsits pràctics de l'especialitat.
4. Conèixer els recursos del dibuix tècnic utilitzats en imatges de còmic i analitzar-los en relació amb el llenguatge artísticoplàstic.
5. Valorar l'espai bidimensional com a element dinàmic, expressiu i compositiu en la representació gràfica.
6. Valorar el dibuix tècnic com a eina bàsica en l'estudi formal i estructural de la realitat sensible, en la transmissió d'informació i en la ideació i la materialització d'imatges.
7. Dominar el llenguatge i els processos tècnics del modelatge en 3D i aplicar-los de manera creativa en projectes de còmic en l'àmbit de l'escenografia.
8. Cercar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació necessària per a la creació d'il·lustracions en 3D.
9. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització d'il·lustracions en 3D fins a l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
10. Aplicar les normes de presentació d'originals per reproduir-los posteriorment.

b) Continguts:

1. El dibuix tècnic i la perspectiva en els còmics.
2. Projeccions: ortogonals, obliqües. Reversibilitat.
3. Sistemes de projecció: dièdric, axonomètric, cònic.
4. Sistema dièdric: alfabet d'elements i plans de projecció. Paral·lelisme. Perpendicularitat. Figures planes. Poliedres regulars. Seccions. Interseccions.
5. Sistema axonomètric: isomètric, dimètric, trimètric. Figures planes, poliedres regulars. Perspectiva cavallera. Perspectiva isomètrica. Dibuix isomètric.
6. Sistema cònic. Perspectiva cònica. Nocions fonamentals.

7. Pla geomètric. Línia de l'horitzó; influència de l'horitzó en la perspectiva. Pla inclinat.
8. El cercle en perspectiva.
9. Perspectiva de les formes bàsiques. Cub, cilindre, prisma, piràmide i con.
10. La il·luminació en perspectiva cònica. Reflexos. Ombres. Trencaments, efecte mirall, imatges múltiples.
11. Perspectiva intuïtiva: angulació i il·luminació variables.
12. L'ús de l'espai com a element expressiu. Distorsions.
13. Tècniques gràfiques, procediments i materials. Dibuix a mà alçada. Aportacions de les noves tecnologies.
14. Tipus de perspectives còniques. Perspectiva cònica central o d'un punt de fuga. Perspectiva cònica obliqua o de dos punts de fuga. Perspectiva aèria i contrapicat: tres punts de fuga. Cercle i formes tridimensionals bàsiques. Elements complexos.
15. Il·lustracions tridimensionals o desplegable. El llibre animat.
16. Creació d'escenaris i ambientacions en 3D. Interiors i exteriors. Vegetació i ciutats. Estils. Plantejament de la perspectiva bàsica.
17. Programes de modelatge sòlid en 3D més habituals.
18. Modelatge d'elements: personatges i objectes.
19. Materials, colors, textures, il·luminació i efectes especials en 3D.
20. Distribució dels elements en l'espai. Enfocaments i càmeres. Enquadraments. Recorreguts visuals i fílmics.
21. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per a la reproducció d'aquesta.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Definir gràficament formes de la realitat i de la pròpia inventiva utilitzant amb propietat els sistemes de representació més adients.
2. Utilitzar amb destresa i precisió els diferents materials i tècniques del dibuix tècnic amb especial atenció a la qualitat dels acabats i la presentació final.
3. Dibuixar a mà alçada amb destresa i exactitud supòsits de representació espacial propis de l'especialitat.
4. Explorar les possibilitats dinàmiques i expressives de l'espai bidimensional i utilitzar d'una forma creativa els sistemes de representació en la realització de dibuixos de còmics.
5. Identificar i explicar els recursos del dibuix tècnic emprats en còmics utilitzant adequadament el vocabulari propi de l'assignatura.
6. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.
7. Utilitzar els recursos narratius de la perspectiva com a instrument compostiu per al disseny de qualsevol còmic.

8. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos del modelatge en 3D i aplicar-los correctament segons la naturalesa del projecte, mitjançant els programes de 3D més habituals.
9. Comprendre i dur a terme les diferents fases de creació i realització d'il·lustracions en 3D i solucionar adequadament els problemes tècnics, artístics i comunicatius que es puguin presentar.

VIII. Tècniques d'Expressió Gràfica

a) Objectius:

1. Diferenciar els procediments i saber utilitzar les principals tècniques d'expressió gràfica, així com els estris, les eines i els materials corresponents.
2. Seleccionar i saber aplicar les tècniques gràfiques més adequades a les particularitats temàtiques, estilístiques i comunicatives de l'encàrrec.
3. Experimentar les possibilitats expressives de les diferents tècniques en funció de les seves preferències estilístiques i artístiques i incorporar-hi l'estil personal.
4. Analitzar i reconèixer les tècniques i els estils d'il·lustradors significatius de diferents èpoques i valorar-ne les possibilitats d'aplicació creativa al propi estil.
5. Desenvolupar la capacitat de comunicació gràfica i la creativitat i l'expressivitat personals.
6. Valorar la rellevància de l'actualització i la formació permanent de l'il·lustrador en la competitivitat professional, i la importància que tenen en l'exercici professional la qualitat dels estris i els materials, la conservació i el manteniment d'aquests i l'organització del lloc de treball.

b) Continguts:

1. Les tècniques i els procediments d'expressió gràfica. Estris, eines, materials.
2. Tècniques gràfiques seques, humides, mixtes.
3. Dibuix de línia i de taca. Trames i textures.
4. Tècniques digitals.
5. Altres tècniques: tècniques d'impressió manuals, tècniques additives.
6. Les tècniques gràfiques en el còmic de diferents èpoques. Aplicacions pràctiques i creatives en l'actualitat.
7. L'estudi del dibuixant. Equip, organització. Tècniques i mètodes d'arxivament de la documentació.
8. Tècniques grasses.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Emprar les diferents tècniques gràfiques, amb qualitat artística i tècnica, en la realització d'exercicis de l'especialitat.
2. Seleccionar, i aplicar amb destresa i pulcritud, la tècnica més adequada a les particularitats de l'encàrrec.
3. Identificar i diferenciar les tècniques i els estils de dibuixants significatius de diferents èpoques.
4. Experimentar amb les diferents tècniques cercant aplicacions més personals i creatives.
5. Utilitzar correctament els estris i els materials propis de les tècniques gràfiques i mantenir l'equipament i el lloc de treball en condicions idònies.
6. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.
7. Arxivar adequadament la documentació tècnica i visual.

IX. Producció Gràfica Industrial

a) Objectius:

1. Analitzar i diferenciar els diferents tipus d'originals considerant els processos i els factors que intervenen en la reproducció.
2. Configurar adequadament arxius per a impremta.
3. Comprendre i valorar les variables d'una tirada d'impressió.
4. Definir i diferenciar els diferents tipus d'impressió industrial i les seves particularitats.
5. Interpretar les característiques de projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per reproduir-los posteriorment.
6. Saber triar els suports gràfics idonis per a un projecte determinat.
7. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
8. Valorar la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.
9. Analitzar, aplicar i combinar els elements i els principis bàsics del disseny gràfic (imatges, textos i estructures).
10. Diferenciar les característiques de les famílies tipogràfiques més importants, utilitzades com a eina comunicativa de primer ordre.
11. Diferenciar i utilitzar els diferents sistemes de composició tipogràfica, adequant-los a les necessitats comunicatives concretes.

b) Continguts:

1. Tipus d'originals. Característiques. Modes de color. Directes. Quadricromia.
2. Preparació d'arxius per a impremta. Formats i configuracions.
3. Suports d'impressió.
4. Sistemes d'impressió. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
5. Postimpressió. Acabats.

6. Realització de pressupostos. Optimització de recursos.
7. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.
8. La tipografia: lletra, text, retícula.
9. L'arquitectura gràfica, la interrelació text/imatge. Composició i maquetació.
10. Tintes i papers. Característiques i formats.
11. Optimització d'originals per a cada sistema d'impressió. Resolució i lineatura. Guany de punt. Inclínacions de trama i trama estocàstica.
12. Plegats, encunyats, vernissos i laminats. Sistemes d'enquadernació. Imposició.
13. Edició digital sobre diferents plataformes.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Dur a terme els processos adequats per fer possible la reproducció (impresa o digital) de l'original gràfic.
2. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic de l'assignatura.
3. Diferenciar les tècniques, els procediments, els materials i els instruments corresponents als sistemes d'impressió industrial.
4. Preparar originals i configurar correctament arxius per a impremta.
5. Reconèixer els diferents tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
6. Triar argumentadament el suport més adequat a un projecte gràfic.
7. Gestionar de manera correcta i eficient els elements que intervenen en la reproducció i la impressió d'un projecte gràfic.
8. Analitzar i valorar els àmbits d'actuació i la influència de les noves tecnologies en la indústria gràfica.
9. Resoldre problemes tipogràfics i d'arquitectura gràfica.
10. Diferenciar els trets més característics de les principals famílies tipogràfiques.

X. Guió i Estructura Narrativa

a) Objectius:

1. Conèixer i utilitzar el lèxic i els codis de la narrativa gràfica.
2. Dominar el llenguatge, l'estructura i la utilització del guió en la narrativa gràfica.
3. Identificar l'estructura narrativa d'una història i proposar diverses solucions d'organització gràfica.
4. Realitzar propostes de narrativa gràfica a partir d'històries pròpies o alienes.
5. Saber desenvolupar un guió narratiu.

b) Continguts:

1. Llenguatge narratiu.
2. Llenguatge seqüencial.
3. Elaboració del guió. Adaptacions. L'argument. La sinopsi.
4. Estructura i desenvolupament d'una història. Formats.
5. Muntatge i ritme.
6. Ambientació, gènere, personatges, significat.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre, identificar i aplicar adequadament els conceptes i els termes propis de la narrativa gràfica.
2. Explorar diverses solucions creatives i comunicatives per a narracions gràfiques d'històries pròpies o alienes.
3. Narrar amb eficàcia històries pròpies o alienes utilitzant els recursos del discurs gràfic.
4. Elaborar el guió narratiu per al desenvolupament d'un projecte de còmic.

XI. Projectes de Còmic

a) Objectius:

1. Plantejar i dur a terme projectes de còmic en diferents formats adequats a la temàtica i les especificacions de l'encàrrec o a les pròpies motivacions i interessos artístics i professionals.
2. Adaptar un text o un guió literari al llenguatge i als diferents formats de la narració gràfica.
3. Dominar el llenguatge i els processos tècnics de la narrativa gràfica i aplicar-los de manera creativa en projectes de còmic de diferents àmbits, gèneres, temes i formats.
4. Cercar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació gràfica necessàries per a la creació de personatges i ambientacions.
5. Utilitzar els recursos del guió i l'estructura narrativa en el desenvolupament dels propis projectes de còmic.
6. Utilitzar els elements tipogràfics o cal·ligràfics idonis per expressar un missatge conforme a la intencionalitat estilística i comunicativa corresponent.
7. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització de còmics fins a l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
8. Aplicar les normes de presentació d'originals per reproduir-los posteriorment.
9. Dominar les tècniques i les tecnologies necessàries per al desenvolupament de projectes de còmic de qualitat artística i comunicativa.
10. Conèixer la normativa específica que s'aplica a l'especialitat.
11. Emetre un judici crític argumentat respecte al propi treball i als resultats obtinguts, així com valorar raonadament les realitzacions dels altres.

12. Explorar solucions gràfiques creatives i innovadores per resoldre exercicis en el context de l'especialitat.
13. Valorar la realització de còmics com una oportunitat d'experimentació, creació, comunicació i expressió artística personal.

b) Continguts:

1. El projecte de narrativa gràfica. El procés de creació i realització de l'original. Etapes.
2. El tema. Adaptacions d'obres literàries i creació d'obres pròpies. Característiques i metodologia de treball.
3. Extensió de la història. L'acudit gràfic, la tira còmica, la historieta curta. El llibre.
4. El guió il·lustrat (*storyboard*). Les el·lipsis. Les seqüències. Tipologia de plans. Angles de visió. L'enquadrament.
5. Creació de personatges. Estudi i tipologies. Escenaris i ambientacions. Documentació.
6. Text i imatge. Els diàlegs. La veu en off. Símbols, onomatopeies i recursos propis del còmic. Composició de la vinyeta, de la tira, de la pàgina i del llibre.
7. Primers esbossos. Desenvolupament d'idees i textos. Obra final.
8. Entintatge i tècnica gràfica. Blanc i negre i color. Aplicació de les tècniques manuals i digitals.
9. Èmfasis i jerarquies compositives. Recursos tipogràfics. Cal·ligrafia i retolació.
10. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per reproduir-la.
11. Normativa que s'aplica a l'especialitat.
12. Esbossos i control del ritme.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Realitzar projectes de còmic amb qualitat tècnica, artística i comunicativa, en diferents formats, a partir d'un encàrrec o d'una idea pròpia.
2. Adaptar i desenvolupar una obra o text literari segons les pautes de la narrativa gràfica.
3. Analitzar els diferents formats de la narrativa gràfica i les seves particularitats.
4. Analitzar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos de la narrativa gràfica.
5. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos propis del còmic i aplicar-los correctament segons la naturalesa del projecte.
6. Comprendre i dur a terme amb qualitat tècnica i artística les diferents fases de creació i realització de còmics i altres formats.
7. Utilitzar adequadament la informació i la documentació seleccionades i arxivar-les correctament.
8. Resoldre amb coherència gràfica i comunicativa la transmissió de missatges en supòsits pràctics de l'especialitat.

9. Desenvolupar i realitzar projectes de còmic adequats als paràmetres de professionalitat i creativitat establerts.
10. Presentar correctament els originals de còmic per reproduir-los.
11. Utilitzar amb destresa les tècniques i les tecnologies pròpies de l'especialitat i les eines i els recursos corresponents, en funció de les especificacions del projecte.
12. Atenir-se en els projectes a la normativa vinculada a l'exercici professional.

XII. Projecte Integrat de Còmic

a) Objectius:

1. Proposar i materialitzar un projecte de còmic, propi o encarregat, de qualitat tècnica, artística i comunicativa.
2. Realitzar el projecte duent a terme totes les etapes i els controls de qualitat corresponents.
3. Desenvolupar, mitjançant la projectació i la realització d'un projecte original de còmic, les destreses professionals de la seva especialitat.
4. Augmentar l'autonomia de l'alumne.

b) Continguts:

1. La creació i la realització del projecte de còmic. Metodologia. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Materialització del projecte de còmic fins a l'obtenció del producte acabat. Verificació del control de qualitat en les diferents etapes.
3. La comunicació, la presentació i la defensa del projecte.
4. Elaboració de la proposta de projecte integrat de còmic.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Realitzar un projecte de còmic amb el nivell tècnic, artístic i comunicatiu exigible en l'àmbit professional.
2. Utilitzar una metodologia projectual adequada als condicionants i les especificacions de l'encàrrec o de la pròpia proposta.
3. Realitzar el control de qualitat del projecte en els aspectes formals, expressius, tècnics, tecnològics i funcionals.
4. Presentar adequadament el projecte i emetre'n una valoració personal tècnica, artística i funcional utilitzant correctament els conceptes i la terminologia propis del seu àmbit professional.

El mòdul de Projecte Integrat de Còmic l'ha d'avaluar una comissió formada per un president, que ha de ser el director del centre o la persona que aquest delegui,

i per 2 a 4 vocals, un dels quals ha d'actuar com a secretari. Cada alumne ha de tenir, a més, un professor tutor o professora tutora. El tutor del Projecte Integrat d'un alumne no pot formar part de la comissió avaluadora d'aquest.

XIII. Formació i Orientació Laboral

a) Objectius:

1. Analitzar i interpretar el marc legal del treball i conèixer els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i els condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, considerant els factors de producció, jurídics, mercantils i sociolaborals.
3. Identificar les diferents vies d'accés al mercat de treball i a la formació permanent, així com conèixer els organismes institucionals, nacionals, de la Unió Europea i autonòmics, dedicats a aquestes finalitats.
4. Comprendre i aplicar les normes sobre seguretat i higiene laboral i desenvolupar sensibilitat cap a la protecció del medi ambient, com a factors determinants de la qualitat de vida.
5. Conèixer i analitzar la normativa específica de l'especialitat.

b) Continguts:

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, la comercialització i la distribució a l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. L'empresari individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Analitzar la legislació i la normativa vigent que s'apliquen al món laboral i a la regulació empresarial en què s'integra aquesta especialitat professional.
2. Identificar les fonts i les vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Saber dur a terme l'activitat empresarial tant en l'àmbit individual com el societari.
4. Redactar el pla de creació i organització d'un taller artístic i/o d'una petita o mitjana empresa en què es considerin els aspectes jurídics i sociolaborals corresponents; els recursos materials i humans necessaris; les accions de màrqueting, comercialització i distribució dels productes, i els mecanismes de seguretat laboral, ambiental i de prevenció de riscos exigits per iniciar-ne el funcionament.
5. Realitzar correctament contractes i emetre factures.
6. Conèixer les normes sobre seguretat i salut en el treball i les diferents tècniques de prevenció de riscos laborals.
7. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autor i registre de la propietat intel·lectual i industrial, així com la legislació vinculada a l'exercici professional, com per exemple la relativa al dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.

XIV. Anglès Tècnic

a) Objectius:

1. Comprendre i emetre missatges orals amb precisió i cert grau de fluïdesa, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
2. Comprendre textos escrits complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.
3. Produir textos complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, organitzant-ne el contingut i utilitzant un estil d'acord amb la funcionalitat dels textos.
4. Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i les actituds més comuns en les relacions professionals i personals.

b) Continguts:

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:

- Comprensió del significat general i específic de missatges orals emesos en llengua estàndard dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
- Producció oral correcta i fluida de textos específics relacionats amb l'entorn professional propi del cicle i amb temes quotidians concrets i abstractes.
- Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges específics relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets i abstractes.
- Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantenir i concloure un diàleg.
- Identificació de registres amb més o menys grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i el context de comunicació.

2. Comprensió lectora i expressió escrita:

- Identificació i comprensió del tema principal i les idees secundàries en textos complexos i funcionals escrits sobre temes professionals o d'interès general.
- Identificació de la finalitat comunicativa d'un text complex i funcional, de les seccions que el componen i de l'organització i la seqüenciació de la informació.
- Producció de textos escrits complexos sobre temes d'interès general, professional o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
- Ús d'elements organitzatius de cohesió i coherència per expressar amb claredat la relació entre idees i la funcionalitat del text.
- Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.

3. Coneixement de la llengua:

- Coneixement i ús d'estructures gramaticals complexes i funcions adequades que possibiliten una comunicació efectiva en l'àmbit laboral i professional.
- Camps semàntics relacionats amb l'entorn professional, amb altres matèries del currículum i amb temes d'interès general.
- Coneixement, percepció i producció de trets foneticofonològics comuns de la llengua anglesa en les seves varietats més esteses.
- Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i l'informal, parlat i escrit. Els registres.
- Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.

4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:

- Valoració, respecte i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.
- Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport de paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre i interpretar el significat general i l'específic, la idea principal i la intenció comunicativa de textos orals i escrits en un entorn professional i personal.
2. Produir textos orals i escrits específics i detallats amb diferents intencions comunicatives.
3. Participar activament en converses simulades i espontànies adaptant-se a les característiques de la situació i a la finalitat comunicativa.
4. Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions i les normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.

XV. Tecnologia Digital Aplicada al Còmic

a) Objectius:

1. Introduir els diferents formats i plataformes de destinació per a la producció multimèdia.
2. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de còmic.
3. Conèixer les possibilitats tecnològiques de maquinari i programari més adients dins el sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts:

1. Programari multimèdia i plataformes de destinació.
2. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
3. Preparació dels formats, la resolució i la grandària per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Utilitzar correctament el material i els equips informàtics.
2. Utilitzar l'ordinador com a tècnica d'aplicació en el procés creatiu i productiu i com a instrument de comunicació i gestió.
3. Conèixer els recursos disponibles a internet més adients per al sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Resoldre problemes artístics i tècnics que es plantegen durant el procés de realització.
5. Desenvolupar les capacitats d'autoaprenentatge i transferència de coneixements.

4.4. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té els objectius següents:
 - 1r Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de comunicació gràfica, una editorial o un estudi i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
 - 2n Facilitar la presa de contacte de l'alumnat amb el món del treball i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques de l'empresa.
 - 3r Contrastar els coneixements, la formació i la capacitat adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector.
 - 4t Permetre a l'alumnat que, a través del contacte amb l'empresa, incorpori a la seva formació els coneixements sobre la pròpia especialitat, la situació i les relacions del mercat, les tendències artístiques i culturals, l'organització i la coordinació del treball, la gestió empresarial, les relacions sociolaborals en l'empresa, etc., necessaris per a l'inici de l'activitat laboral.
 - 5è Adquirir els coneixements tècnics d'estris, eines, materials i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
 - 6è Participar de manera activa en les fases del procés de producció i edició de còmics sota les orientacions del tutor o coordinador corresponent.
 - 7è Aplicar els coneixements, les habilitats i les destreses adquirits durant el període de formació teòrica i pràctica impartida en el centre educatiu.
2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers corresponen al tutor de pràctiques designat pel centre educatiu, que ha de prendre en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que faci el tutor o coordinador de l'empresa.

ANNEX 5

Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, accés sense requisits acadèmics i regulació i validesa de les proves d'accés al grau mitjà corresponents als títols de tècnic dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1. Requisits generals d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà

1. Per accedir als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà cal tenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria o un títol declarat equivalent. A aquest efecte, es pot accedir a aquests ensenyaments amb les titulacions i els ensenyaments següents:
 - a) Títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny.
 - b) Haver superat els ensenyaments d'arts aplicades i oficis artístics, el tercer curs d'ensenyaments comuns del pla d'estudis de 1963 o el segon curs del pla experimental.
 - c) Títol de tècnic auxiliar o de tècnic dels ensenyaments de formació professional.
 - d) Haver superat altres estudis declarats equivalents, a efectes acadèmics, a algun dels anteriors.
2. A més dels requisits acadèmics assenyalats en l'apartat anterior, s'ha de superar una prova d'accés que permeti demostrar les aptituds i els coneixements artístics necessaris per cursar amb aprofitament els ensenyaments, d'acord amb el que s'estableix en l'apartat quart d'aquest annex.

2. Accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà sense requisits acadèmics

D'acord amb l'article 52.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, poden accedir al grau mitjà d'aquests ensenyaments les persones aspirants que no tinguin els requisits acadèmics exigits però superin una prova d'accés. Per accedir-hi per aquesta via, es requereix que els aspirants tinguin 17 anys com a mínim i que els hagin complert dins l'any de la realització de la prova.

Aquesta prova d'accés consta de les parts següents:

- a) Una part general, perquè l'aspirant demostrï que té les capacitats, els coneixements i les habilitats, en relació amb l'educació secundària obligatòria, per cursar amb aprofitament els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny als quals opta.

- b) Una part específica, perquè l'aspirant demostrï que té les aptituds i els coneixements artístics necessaris per cursar amb aprofitament els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny als quals opta.

Per avaluar aquestes proves s'ha de constituir un tribunal, que ha d'estar format pels membres següents:

- El director del centre, que n'ha de ser el president.
- Quatre vocals, com a mínim, designats pel director del centre entre els professors, si és possible amb destinació definitiva en el centre.
- El personal assessor que el president consideri necessari.
- Actuarà com a secretari el vocal designat a aquest efecte en l'acta de constitució del tribunal.

El tribunal ha d'elaborar la prova, ha de corregir i qualificar els exercicis, ha de coordinar els criteris d'avaluació i ha de resoldre les reclamacions que es puguin presentar.

El president del tribunal és el responsable de garantir el manteniment rigorós de l'anonimat dels exercicis i ha d'adoptar les mesures oportunes per assegurar el desenvolupament correcte de la prova. Qualsevol signe, marca o senyal en els fulls en què es fan els exercicis que permeti identificar-ne l'autor implicarà l'exclusió de la prova.

Les persones aspirants o els seus pares o tutors legals poden presentar una reclamació per escrit contra els resultats de la prova mitjançant una sol·licitud adreçada al president del tribunal en un termini de dos dies hàbils comptadors a partir de l'endemà de la publicació dels resultats. El tribunal ha de revisar la qualificació dels exercicis i ha de resoldre la reclamació en un termini de dos dies hàbils comptadors a partir de la recepció de la reclamació i ha d'estendre una acta en què es reflecteixin les decisions que s'han pres.

Una vegada resoltes les possibles reclamacions, el tribunal ha de publicar una llista amb els resultats definitius al tauler d'anuncis i a la pàgina web de cada centre on s'ha fet la prova i a la web del Servei dels Ensenyaments de Règim Especial, adscrit a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres.

Les persones aspirants que no estiguin conformes amb el resultat de la revisió poden interposar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres en el termini d'un mes comptador des de l'endemà de la publicació de la llista amb els resultats definitius.

3. Organització i regulació de la prova per a l'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà per a les persones que no tenen els requisits acadèmics i exempcions

La Conselleria d'Educació i Universitat ha de convocar, amb caràcter anual i amb dues convocatòries, les proves d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny mitjançant la publicació de la convocatòria corresponent en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

La prova d'accés s'ha de fer en el centre públic de l'illa respectiva en què s'imparteixen aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per fer-hi la prova.

La inscripció a la prova està subjecta al pagament de les taxes que s'estableixen en la normativa que les regula.

La prova ha de constar de dues parts:

La primera part o part general, que ha de constar dels exercicis següents:

- a) Un exercici de llengua catalana i literatura, un de llengua castellana i literatura i un altre de llengua anglesa, en què els aspirants han de desenvolupar per escrit un comentari de text i han de contestar una sèrie de preguntes a partir del text. Cada exercici ha de tenir una durada màxima d'una hora.
En aquests exercicis es valoraran la competència lingüística i la maduresa de l'alumnat en relació amb el currículum de l'educació secundària obligatòria.
- b) Un exercici amb continguts tecnicocientífics i un altre amb continguts socioculturals, que han de consistir en el desenvolupament per escrit de qüestions referides a aquestes matèries. Cada un dels exercicis ha de tenir una durada màxima d'una hora.
En aquest exercici es valoraran les capacitats matemàtiques, científiques, tècniques i socioculturals en relació amb el currículum de l'educació secundària obligatòria.

Aquesta primera part o part general de la prova d'accés és eliminatòria.

Respecte a la puntuació dels cinc exercicis que componen la part general, el tribunal ha de qualificar numèricament cada un dels exercicis del zero al deu amb un decimal, i és necessari obtenir una puntuació igual o superior a tres per poder calcular la mitjana aritmètica dels exercicis.

La qualificació final de la part general de la prova d'accés serà la mitjana aritmètica dels cinc exercicis que la componen, amb dos decimals.

La superació de la part general de la prova té efectes i validesa indefinida per a convocatòries posteriors.

Poden quedar exemptes de fer la part general de la prova les persones que hagin superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys, si ho sol·liciten.

Les persones aspirants que superin aquesta primera part de la prova han de fer, amb posterioritat, la segona part o part específica de la prova d'accés, si no estan exemptes de fer-la.

La segona part o part específica

Aquesta part ha de constar de dos exercicis amb una durada màxima de dues hores cada un:

- a) Un exercici que ha de consistir en el desenvolupament per escrit de qüestions relatives al camp de les arts plàstiques a partir d'un text escrit i/o la documentació gràfica que es faciliti.
En aquest exercici es valoraran els coneixements artístics de l'alumnat.
- b) Un exercici en què s'han de fer dibuixos o esbossos a partir d'un tema, un dels quals ha de servir de base per a la realització posterior d'un dibuix en color.
En aquest exercici es valoraran aptituds com la creativitat, la destresa específica i la capacitat d'observació i percepció.

El tribunal ha de qualificar numèricament cada un dels exercicis del zero al deu, amb un decimal, i és necessari obtenir una qualificació final igual o superior a cinc per superar-los.

La qualificació final de la part específica s'obtindrà calculant la mitjana aritmètica, amb dos decimals, de les puntuacions dels exercicis que la componen.

No es calcularà la mitjana aritmètica de la prova quan en algun exercici l'aspirant hagi obtingut una puntuació inferior a tres punts.

Els aspirants que no es presentin a algun dels exercicis de la prova figuraran a l'acta amb l'expressió "NP".

Si un aspirant inscrit no fa cap dels exercicis, la seva qualificació final es consignarà amb l'expressió "NP".

La part específica de la prova d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà té validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-la dona dret a fer la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau mitjà al qual opti la persona interessada, sempre que hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la part específica de la prova d'accés té validesa únicament per accedir al curs acadèmic per al qual es fa aquesta prova.

La qualificació final de la prova d'accés per a les persones aspirants sense requisits acadèmics serà la mitjana aritmètica de les dues parts (la general i l'específica). S'ha d'expressar en termes numèrics, utilitzant una escala del zero al deu amb dos decimals, i és necessari obtenir una qualificació igual o superior a cinc per superar-la.

Les proves d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà tenen validesa a tot l'Estat espanyol i superar-les dona dret a fer la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau mitjà al qual opti la persona interessada, sempre que hi hagi disponibilitat de places.

Les persones que poden acreditar que tenen necessitats educatives especials o dificultats específiques d'aprenentatge (dislèxia, disortografia, disgrafia, discalculia, etc.) poden sol·licitar l'adaptació de les condicions en què s'ha de fer la prova. És necessari justificar aquesta petició amb l'aportació dels documents adients.

Estan exemptes de fer la part específica de la prova d'accés als cicles de grau mitjà les persones que acreditin tenir una experiència laboral d'almenys un any relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu al qual es vol accedir. Aquesta experiència laboral s'ha d'acreditar mitjançant un certificat de l'empresa on s'hagi adquirit l'experiència laboral, en què ha de constar expressament la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha realitzat l'activitat. En el cas de treballadors per compte propi, s'ha d'acreditar per mitjà d'un certificat d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'ha d'aportar un certificat de vida laboral. En aquest cas, la qualificació final de la prova d'accés per a les persones aspirants sense requisits acadèmics exemptes de la prova específica serà la mitjana de la part general de la prova accés.

La persona interessada ha de sol·licitar l'exempció a la secretaria del centre on vol cursar els estudis i ha de presentar la documentació justificativa, a excepció que aquesta documentació estigui inclosa en el Catàleg de simplificació documental de l'Administració pública de la CAIB i la persona interessada doni el consentiment perquè l'Administració faci la consulta pertinent.

El director del centre ha de resoldre les sol·licituds i ha de publicar una relació de les persones sol·licitants a les quals es concedeix l'exempció de la part de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada es podrà certificar aquest fet.

L'exempció té efectes per a l'any de la convocatòria.

4. Prova específica d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà amb requisits acadèmics i exempcions

Les persones que tinguin els requisits acadèmics d'accés a què es refereix el punt 1 d'aquest annex han de superar la prova específica d'accés per poder matricular-se en aquests ensenyaments.

La Conselleria d'Educació i Universitat ha de convocar, amb caràcter anual i amb dues convocatòries, les proves específiques d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny per a les persones que tinguin els requisits acadèmics corresponents mitjançant la publicació de la convocatòria corresponent en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

La prova d'accés s'ha de fer al centre públic de l'illa respectiva en què s'imparteixen aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per fer-hi la prova.

Aquesta prova ha de versar sobre les mateixes matèries que la part específica per a les persones que no tenen els requisits acadèmics i s'hi han d'aplicar els mateixos criteris de puntuació.

Pel que fa al tribunal, ha de ser el mateix que s'especifica en el punt 2 d'aquest annex.

Les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà tenen validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-les dona dret a fer la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau mitjà al qual opti la persona interessada, sempre que hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la prova d'accés té validesa únicament per accedir al curs acadèmic per al qual es fa la prova esmentada.

Estan exemptes de fer la prova específica d'accés al grau mitjà dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny les persones que acreditin que compleixen algun dels requisits següents:

- Les persones que tinguin un títol de tècnic o de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny d'una família professional relacionada amb els ensenyaments que es volen cursar.
- Les persones que hagin superat els cursos comuns d'arts aplicades i oficis artístics dels plans d'estudis establerts pel Decret 2127/1963, de 24 de juliol; els establerts amb caràcter experimental a l'empara del Reial decret 799/1984, de 28 de març, sobre regulació d'experiències en centres d'ensenyaments artístics, o els establerts pel Reial decret 942/1986, de 9 de maig, pel qual s'estableixen

normes generals per a la realització d'experimentacions educatives en centres docents.

- En tot cas, estan exemptes de fer la prova específica d'accés als cicles formatius de grau mitjà les persones que tenguin alguna de les titulacions següents, o un títol declarat equivalent:

- a) El títol de batxiller, de la modalitat d'arts, o de batxillerat artístic experimental.
- b) El títol superior d'Arts Plàstiques o el títol superior de Disseny, de les diferents especialitats, o un títol declarat equivalent.
- c) El títol superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals, de les diferents especialitats.
- d) La llicenciatura en Belles Arts.
- e) El títol d'Arquitectura.
- f) El títol d'enginyeria tècnica en Disseny Industrial.

També estan exemptes de fer la prova específica d'accés als cicles de grau mitjà les persones que tenguin el títol d'ESO, o un títol equivalent, i acreditin tenir una experiència laboral d'almenys un any relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu al qual es vol accedir. Aquesta experiència laboral s'ha d'acreditar mitjançant un certificat de l'empresa on s'hagi adquirit l'experiència laboral, en què ha de constar expressament la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha fet l'activitat. En el cas de treballadors per compte propi, s'ha d'acreditar per mitjà d'un certificat d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'ha de presentar un certificat de vida laboral.

La persona interessada ha de sol·licitar l'exempció a la secretaria del centre on vol cursar els estudis i ha de presentar la documentació justificativa, a excepció que aquesta documentació estigui inclosa en el Catàleg de simplificació documental de l'Administració pública de la CAIB i la persona interessada doni el consentiment perquè l'Administració faci la consulta pertinent.

El director del centre ha de resoldre les sol·licituds i ha de publicar una relació de les persones sol·licitants a les quals es concedeix l'exempció de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada es podrà certificar aquest fet.

L'exempció té efectes per a l'any de la convocatòria.

5. Inscripció

Les persones que vulguin accedir als estudis d'arts plàstiques i disseny han de fer la inscripció únicament en el centre on vulguin cursar aquests estudis. Aquesta inscripció s'ha d'efectuar en el període establert.

6. Adjudicació de places

1. L'adjudicació de les places ha de seguir l'ordre que s'indica a continuació:
 - a) Exempts de fer la prova específica d'accés: reserva d'un 40 % de les places d'acord amb el que s'estableix en l'article 5 d'aquest Decret. Aquestes places s'han d'adjudicar d'acord amb la puntuació obtinguda en el títol al·legat per a aquest accés.
 - b) Accés mitjançant la prova específica d'accés: reserva d'un 40 % de les places. Aquestes places s'han d'adjudicar d'acord amb l'ordre en què figuren les persones interessades en la llista amb les qualificacions d'aquesta prova, que és de més a menys puntuació.
 - c) Accés sense requisits acadèmics: reserva d'un 20 % de les places. Aquestes places s'han d'adjudicar d'acord amb l'ordre, de més a menys puntuació, en què figuren les persones interessades en la llista amb la qualificació final obtinguda, que és la mitjana aritmètica de les dues parts de la prova (la general i l'específica).
2. En el cas que quedin places vacants en alguns dels apartats anteriors, s'integraran en primer lloc a les places destinades a l'accés mitjançant la prova específica d'accés; en segon lloc, a les places destinades a l'accés sense requisits acadèmics, i en tercer lloc, a les places destinades a les persones exemptes de fer la prova específica d'accés.
3. Tant pel que fa a les persones exemptes de fer la prova específica d'accés com a l'accés mitjançant prova específica i l'accés sense requisits acadèmics, quan la demanda sigui superior a l'oferta del centre, els casos d'empat s'han de resoldre mitjançant un sorteig alfabètic.
4. El sorteig públic, que s'ha d'efectuar a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, ha de determinar la combinació de lletres a partir de la qual s'ha de fer l'ordenació alfabètica corresponent. El resultat del sorteig s'ha de comunicar el mateix dia als centres perquè l'apliquin.

7. Al·legacions a l'admissió

Una vegada publicades les llistes provisionals en els procediments d'adjudicació de places, els aspirants no admesos disposen de dos dies per presentar al·legacions davant el director del centre, el qual les ha de resoldre en un màxim

de dos dies i ha de publicar la llista definitiva d'admesos. Contra aquesta llista es pot interposar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres. Aquest recurs exhaureix la via administrativa.

8. Matriculació

Les persones que compleixin els requisits poden formalitzar la matrícula al cicle formatiu de grau mitjà al qual hagin optat en primera o ulteriors opcions, segons el full de sol·licitud de matrícula.

La matrícula s'ha de formalitzar a través del sistema informàtic GestIB en els períodes establerts en la resolució anual.

ANNEX 6

Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, accés sense requisits acadèmics i regulació i validesa de les proves d'accés al grau superior corresponents als títols de tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1. Requisits generals d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior

1. Per accedir als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior cal tenir el títol de batxiller o un títol declarat equivalent. A aquest efecte, es pot accedir a aquests ensenyaments amb les titulacions i els ensenyaments següents:

- a) Títol de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny.
- b) Títol de graduat en Arts Aplicades i Oficis Artístics corresponent al pla d'estudis de 1963 o al pla experimental.
- c) Títol de tècnic especialista o de tècnic superior dels ensenyaments de formació professional.
- d) Haver superat altres estudis declarats equivalents, a efectes acadèmics, a alguns dels anteriors.
- e) Titulació universitària o equivalent.

2. A més dels requisits acadèmics assenyalats en l'apartat anterior, s'ha de superar una prova d'accés que permeti demostrar les aptituds i els coneixements artístics necessaris per cursar amb aprofitament els ensenyaments, d'acord amb el que s'estableix en l'apartat quart d'aquest annex.

2. Accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior sense requisits acadèmics

D'acord amb l'article 52.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, poden accedir al grau superior d'aquests ensenyaments les persones aspirants que no tinguin els requisits acadèmics exigits però superin una prova d'accés. Per accedir-hi per aquesta via, es requereix que els aspirants tinguin 19 anys complerts l'any de realització de la prova o 18, si s'acredita tenir un títol de tècnic relacionat amb el títol al qual es vol accedir.

Aquesta prova d'accés consta de les parts següents:

- a) Una part general, perquè l'aspirant demostrï que té la maduresa en relació amb els objectius del batxillerat per cursar amb aprofitament els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny als quals opta.

- b) Una part específica, perquè l'aspirant mostri que té les aptituds i els coneixements artístics necessaris per cursar amb aprofitament els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny als quals opta.

Per avaluar aquestes proves s'ha de constituir un tribunal, que ha d'estar format pels membres següents:

- El director del centre, que n'ha de ser el president.
- Quatre vocals, com a mínim, designats pel director del centre entre els professors, si és possible, amb destinació definitiva en el centre.
- El personal assessor que el president consideri necessari.
- Actuarà com a secretari el vocal designat a aquest efecte en l'acta de constitució del tribunal.

El tribunal ha d'elaborar la prova, ha de corregir i qualificar els exercicis, ha de coordinar el criteris d'avaluació i ha de resoldre les reclamacions que es puguin presentar.

El president del tribunal és el responsable de garantir el manteniment rigorós de l'anonimat dels exercicis i ha d'adoptar les mesures oportunes per assegurar el desenvolupament correcte de la prova. Qualsevol signe, marca o senyal en els fulls en què es fan els exercicis que permeti identificar-ne l'autor implicarà l'exclusió de la prova.

Les persones aspirants a la prova o els seus pares o tutors legals poden presentar una reclamació per escrit contra els resultats de la prova mitjançant una sol·licitud adreçada al president del tribunal en un termini de dos dies hàbils comptadors a partir de l'endemà de la publicació dels resultats. El tribunal ha de revisar la qualificació dels exercicis i ha de resoldre la reclamació en un termini de dos dies hàbils comptadors a partir de la recepció de la reclamació i ha d'estendre una acta en què es reflecteixin les decisions que s'han pres.

Una vegada resoltes les possibles reclamacions, el tribunal ha de publicar una llista amb els resultats definitius al tauler d'anuncis i a la pàgina web de cada centre on s'ha fet la prova i a la web del Servei dels Ensenyaments de Règim Especial, adscrit a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres.

Les persones aspirants que no estiguin conformes amb el resultat de la revisió poden interposar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres en el termini d'un mes comptador des de l'endemà de la publicació de la llista amb els resultats definitius.

3. Organització i regulació de la prova per a l'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior per a les persones que no tenen els requisits acadèmics i exempcions

La Conselleria d'Educació i Universitat ha de convocar, amb caràcter anual i amb dues convocatòries, les proves d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny mitjançant la publicació de la convocatòria corresponent en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

La prova d'accés s'ha de fer en el centre públic de l'illa respectiva en què s'imparteixin aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per fer-hi la prova.

La inscripció a la prova està subjecta al pagament de les taxes que s'estableixen en la normativa que les regula.

La prova ha de constar de dues parts:

- a) Una part general, en què s'han de fer quatre exercicis corresponents a les següents matèries troncal del batxillerat: Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, Història d'Espanya i Primera Llengua Estrangera. El temps màxim per fer aquesta prova és d'una hora per a cada exercici.

En el primer exercici, relatiu a la matèria d'Història d'Espanya, l'alumnat ha de fer un comentari de text.

En el segon exercici, sobre l'assignatura de Llengua Catalana i Literatura, l'alumnat ha de respondre preguntes relatives als coneixements de la llengua catalana i de la seva literatura.

En el tercer exercici, sobre l'assignatura de Llengua Castellana i Literatura, l'alumnat ha de respondre preguntes relatives als coneixements de la llengua castellana i de la seva literatura.

En el quart exercici, relatiu a la llengua anglesa, a partir d'un text escrit en anglès l'alumnat ha de fer tasques de comprensió lectora del text proposat i ha d'escriure un text a partir d'una idea del text proporcionat.

Amb aquesta primera part de la prova, de caràcter general, que és eliminatòria, s'ha de valorar el grau de maduresa de l'aspirant pel que fa a la correcta comprensió dels conceptes, la utilització del llenguatge i la capacitat d'anàlisi i de síntesi.

Respecte a la puntuació dels quatre exercicis que componen la part general, el tribunal ha de qualificar numèricament cada un dels exercicis del zero al deu amb un decimal, i és necessari obtenir una puntuació igual o superior a tres per poder calcular la mitjana aritmètica dels exercicis.

La qualificació final de la part general de la prova d'accés serà la mitjana aritmètica dels quatre exercicis que la componen, amb dos decimals.

La superació de la part general de la prova té efectes i validesa indefinida per a convocatòries posteriors.

Poden quedar exemptes de fer la part general de la prova les persones que hagin superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys, si ho sol·liciten.

Les persones aspirants que superin aquesta part general de la prova han de fer, amb posterioritat, la segona part de la prova o part específica de la prova d'accés, si no estan exemptes de fer-la.

b) Part específica

Aquesta part ha de constar de tres exercicis amb una durada màxima d'una hora cada un.

El primer exercici ha de consistir en l'anàlisi de les qüestions que es formulin sobre la història de l'art, a partir d'un text i/o documentació gràfica o audiovisual que es faciliti.

El segon ha de consistir en la realització de quatre esbossos a mà alçada a partir d'un model, tres dels quals han de ser amb llapis i un, en color.

El tercer exercici ha de consistir en la realització d'una proposta gràfica a partir d'una imatge o un tema donat pel tribunal.

En aquests exercicis es valorarà la sensibilitat artística, la creativitat i la capacitat per concretar les idees.

El tribunal ha de qualificar numèricament cada un dels exercicis del zero al deu, amb un decimal, i és necessari obtenir una qualificació final igual o superior a cinc per superar-los.

La qualificació final d'aquesta part s'obtindrà calculant la mitjana aritmètica, amb dos decimals, de les puntuacions dels tres exercicis que la componen.

No es calcularà la mitjana aritmètica de la prova quan en algun exercici l'aspirant hagi obtingut una puntuació inferior a tres punts.

Els aspirants que no es presentin a algun dels exercicis de la prova figuraran a l'acta amb l'expressió "NP".

Si un aspirant inscrit no fa cap dels exercicis, la seva qualificació final es consignarà amb l'expressió "NP".

La part específica de les proves d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior té validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-la dona dret a fer la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau superior al qual opti la persona interessada, sempre que hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la part específica de la prova d'accés té validesa únicament per accedir al curs acadèmic per al qual es fa aquesta prova.

La qualificació final de la prova d'accés per a les persones aspirants sense requisits acadèmics serà la mitjana aritmètica de les dues parts. S'ha d'expressar en termes numèrics, utilitzant una escala del zero al deu amb dos decimals, i és necessari obtenir una qualificació igual o superior a cinc per superar-la.

Les proves d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior tenen validesa a tot l'Estat espanyol i superar-les dona dret a fer la pertinent matrícula, sempre que hi hagi disponibilitat de places.

Les persones que poden acreditar que tenen necessitats educatives especials o dificultats específiques d'aprenentatge (dislèxia, disortografia, disgrafia, discalculia, etc.) poden sol·licitar l'adaptació de les condicions en què s'ha de fer la prova. És necessari justificar aquesta petició amb l'aportació dels documents adients.

Estan exemptes de fer la part específica de la prova d'accés als cicles de grau superior les persones que acreditin tenir una experiència laboral d'almenys un any relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny al qual es vol accedir. L'acreditació s'ha de fer amb un certificat d'empresa en què ha de constar expressament la duració del contracte, l'activitat desenvolupada i el període de temps en què s'ha realitzat l'activitat. En el cas dels treballadors autònoms, s'ha d'acreditar mitjançant un certificat d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'ha d'aportar un certificat de vida laboral. En aquest cas, la qualificació de la prova d'accés per a les persones aspirants sense requisits acadèmics exemptes de la part específica de la prova serà la mitjana de la part general.

La persona interessada ha de sol·licitar l'exempció a la secretaria del centre on vol cursar els estudis i ha de presentar la documentació justificativa, a excepció que aquesta documentació estigui inclosa en el Catàleg de simplificació documental de l'Administració pública de la CAIB i la persona interessada doni el consentiment perquè l'Administració faci la consulta pertinent.

El director del centre ha de resoldre les sol·licituds i ha de publicar una relació de les persones sol·licitants a les quals es concedeix l'exempció de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada es podrà certificar aquest fet.

L'exempció té efectes per a l'any de la convocatòria.

4. Prova específica d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior amb requisits acadèmics i exempcions

Les persones que tinguin els requisits acadèmics d'accés a què es refereix el punt 1 d'aquest annex han de superar la prova específica d'accés per poder matricular-se en aquests ensenyaments.

La Conselleria d'Educació i Universitat ha de convocar per a les persones que tinguin els requisits acadèmics corresponents, amb caràcter anual i amb dues convocatòries, les proves específiques d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny mitjançant la publicació de la convocatòria corresponent en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

La prova d'accés s'ha de fer al centre públic de l'illa respectiva en què s'imparteixin aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per fer-hi la prova.

Aquesta prova ha de versar sobre les mateixes matèries que la part específica de la prova d'accés per a les persones que no tenen els requisits acadèmics, i s'hi han d'aplicar els mateixos criteris de puntuació. Pel que fa al tribunal, ha de ser el mateix que s'especifica en el punt 2 d'aquest annex.

Les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior tenen validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-les dona dret a fer la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau superior al qual opti la persona interessada, sempre que hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la prova específica d'accés té validesa únicament per accedir al curs acadèmic per al qual es fa la prova esmentada.

Estan exemptes de fer la prova específica d'accés al grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny les persones que acreditin que compleixen algun dels requisits següents:

- Les persones que tinguin un títol de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny d'una família professional relacionada amb els ensenyaments que es volen cursar, o un títol declarat equivalent.
- En tot cas, estan exemptes de fer la prova específica d'accés als cicles formatius de grau superior les persones que tinguin alguna de les titulacions següents, o un títol declarat equivalent:
 - a) El títol de batxiller, de la modalitat d'arts, o de batxillerat artístic experimental.
 - b) El títol superior d'Arts Plàstiques o el títol superior de Disseny, de les diferents especialitats, o un títol declarat equivalent.
 - c) El títol superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals, de les diferents especialitats.
 - d) La llicenciatura en Belles Arts.
 - e) El títol d'Arquitectura.
 - f) El títol d'enginyeria tècnica en Disseny Industrial.

També estan exemptes de fer la prova específica d'accés als cicles de grau superior les persones que tinguin el títol de batxiller, o un títol equivalent, i acreditin tenir una experiència laboral d'almenys un any relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny al qual es vol accedir. L'acreditació s'ha de fer amb un certificat d'empresa en què ha de constar expressament la duració del contracte, l'activitat desenvolupada i el període de temps en què s'ha realitzat l'activitat. En el cas dels treballadors autònoms, s'ha d'acreditar mitjançant un certificat d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'ha de presentar un certificat de vida laboral.

La persona interessada ha de sol·licitar l'exempció a la secretaria del centre on vol cursar els estudis i ha de presentar la documentació justificativa, a excepció que aquesta documentació estigui inclosa en el Catàleg de simplificació documental de l'Administració pública de la CAIB i la persona interessada doni el consentiment perquè l'Administració faci la consulta pertinent.

El director del centre ha de resoldre les sol·licituds i ha de publicar una relació de les persones sol·licitants a les quals es concedeix l'exempció de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada es podrà certificar aquest fet.

L'exempció té efectes per a l'any de la convocatòria.

5. Inscripció

Les persones que vulguin accedir a un cicle de grau superior dels estudis d'arts plàstiques i disseny han de fer la inscripció únicament en el centre on vulguin cursar aquests estudis.

Aquesta inscripció s'ha d'efectuar en el període establert.

6. Adjudicació de places

1. L'adjudicació de les places ha de seguir l'ordre que s'indica a continuació:

- a) Exempts de fer la prova específica d'accés: reserva d'un 40 % de les places d'acord amb el que s'estableix en l'article 5 d'aquest Decret. Aquestes places s'han d'adjudicar d'acord amb la puntuació obtinguda en el títol al·legat per a aquest accés.
- b) Accés mitjançant la prova específica d'accés: reserva d'un 40 % de les places. Aquestes places s'han d'adjudicar d'acord amb l'ordre en què figuren les persones interessades en la llista amb les qualificacions d'aquesta prova, que és de més a menys puntuació.
- c) Accés sense requisits acadèmics: reserva d'un 20 % de les places. Aquestes places s'han d'adjudicar d'acord amb l'ordre, de més a menys puntuació, en què figuren les persones interessades en la llista amb la qualificació final obtinguda, que és la mitjana aritmètica de les dues parts de la prova (la general i l'específica).

2. En el cas que quedin places vacants en alguns dels apartats anteriors, s'integraran en primer lloc a les places destinades a l'accés mitjançant la prova específica d'accés; en segon lloc, a les places destinades a l'accés sense requisits acadèmics, i en tercer lloc, a les places destinades a les persones exemptes de fer la prova específica d'accés.

3. Tant pel que fa a les persones exemptes de fer la prova específica d'accés com a l'accés mitjançant prova específica i/o l'accés sense requisits acadèmics, quan la demanda sigui superior a l'oferta del centre, els casos d'empat s'han de resoldre mitjançant un sorteig públic i alfabètic.

4. El sorteig públic, que s'ha d'efectuar a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, ha de determinar la combinació de lletres a partir de la qual s'ha de fer l'ordenació alfabètica corresponent. El resultat del sorteig s'ha de comunicar el mateix dia als centres perquè l'apliquin i se publicarà a la pàgina web de la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres.

7. Al·legacions a la llista d'admissió

Una vegada publicades les llistes provisionals en els procediments d'adjudicació de places, els aspirants no admesos disposen de dos dies per presentar al·legacions davant el director del centre, el qual les ha de resoldre en un màxim de dos dies i ha de publicar la llista definitiva d'admesos. Contra aquesta llista es pot interposar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres. Aquest recurs exhaureix la via administrativa.

8. Matriculació

Les persones que compleixin els requisits poden formalitzar la matrícula al cicle formatiu de grau superior al qual hagin optat en primera o ulteriors opcions, segons el full de sol·licitud de matrícula.

La matrícula s'ha de formalitzar a través del sistema informàtic GestIB en els períodes establerts en la resolució anual.

G
O
I
B
/

ANNEX 7

Documents d'avaluació i mobilitat

